

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22

วิทยานิพนธ์
ของ
กิตติภพ สารโศคา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
พฤษภาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22

วิทยานิพนธ์
ของ
กิตติภาพ สารไพศา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
พฤษภาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

DEVELOPMENT OF A TRAINING CURRICULUM TO ENHANCE THE PUBLIC
MIND OF STUDENTS IN NADUAPITTAYAKHOM SCHOOL UNDER
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 22

BY

KITTIPHOP SANPOKA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration and Development
at Sakon nakhon Rajabhat University

November 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ กิตติภพ สารไพศา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี)
กรรมการสอบและ กรรมการสอบและ
ประธานที่ปรึกษา ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์

.....
(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทักษ์)
แต่งตั้งเพิ่มเติม
กรรมการสอบและ กรรมการสอบและ
กรรมการที่ปรึกษา กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์

.....
(ดร.นิภาพร แสนเมือง)
ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรบุญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำชี้แนะ แก้ไขและตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดจนทั้งให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ดร.ทรัพย์ศิริญ จันทรักษ์ กรรมการสอบ และ ดร.นิภาพร แมนเมือง กรรมการสอบผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง ดร.ทรัพย์ศิริญ จันทรักษ์ ดร.อรุณรุ่ง โยธสิงห์ ดร.ทิวา แจ่มสุข และนายสุรศักดิ์ ชาตศิกรณ์ ที่ให้ความกรุณา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบร่างหลักสูตร ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม คณะวิทยากร เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา รุ่นที่ 5 ตลอดจนทั้ง ญาติพี่น้องทุกคนที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา จนทำให้การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณค่าของงานวิจัยนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณพ่อพวง คุณแม่เงิน สารไพศา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ให้พื้นฐานการศึกษาที่ดีแก่ผู้วิจัย อันเป็นเครื่องชี้นำสู่ ความสำเร็จและส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างมีคุณภาพ

กิตติภาพ สารไพศา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
ผู้วิจัย	กิตติภพ สารโพคา
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ตามเกณฑ์ 80/80 2) ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะระหว่างก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม ศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะมีค่าความยากระหว่าง 0.40 ถึง 0.67 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.27 ถึง 0.60 และค่าความเชื่อมั่น 0.79 แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผล ส่วนประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่ามีประสิทธิภาพ 87.56/89.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นดังนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตร จิตสาธารณะ

TITLE	Development of a Training Curriculum to Enhance the Public Mind of Students in Naduapittayakhom School under Secondary Educational Service Area Office 22
AUTHOR	Kittiphop Sanpoka
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Wanpen Nantasri Dr. Pornthep Sathiennoppakao
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop and investigate the efficiency of a training curriculum to the enhance public mind of students with the criteria at 80/80, 2) to investigate the efficiency of the training curriculum to enhance the public mind of students by comparing students' knowledge and understanding on public mind between before and after implementing the training curriculum, studying students' behaviour after employing the training curriculum, and investigating the students' satisfactions towards the training curriculum. The target group included 30 students who were studying at Mathayomsuksa 1 at Naduapittayakhom School under the Secondary Educational Service Area Office 22 in academic year 2020. They were selected using simple random sampling. The research instruments consisted of a training curriculum, which obtained IOC index at 1.00, and the appropriateness value was at the highest level, a subjective test on public mind, which provided difficulty index from 0.40 to 0.67, the discrimination index from 0.27 to 0.60, and the reliability index at 0.79, an assessment form on students' behaviour with IOC index at 1.00, and a questionnaire on students' satisfactions towards the training curriculum to enhance the public mind of students with the IOC index at 1.00. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test for dependent samples.

The results showed that:

1. The training curriculum to enhance public mind of students consisted of five components: 1) rationale and background, 2) objectives of the curriculum, 3) contents, 4) training activities, and 5) assessment and evaluation. The training curriculum obtained the efficiency at 87.56/89.00, which were higher than the set criteria at 80/80.

2. The effectiveness of the training curriculum to enhance the public mind of students were:

2.1 The students' knowledge and understanding on the public mind after training were higher than before training with statistical significance at .01.

2.2 The students' behaviour on public mind after the training curriculum implementation in overall and each aspect was at the highest level.

2.3 The students' satisfactions towards the training curriculum to enhance the public mind was at the highest level.

Keywords: training curriculum, curriculum development, public mind

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ	16
สภาพปัญหาด้านพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน	16
ความหมายของจิตสาธารณะ	17
ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ	19
คุณลักษณะทั่วไปของคนที่มีจิตสาธารณะ	21
องค์ประกอบของจิตสาธารณะ	23
การวัดและประเมินผลด้านจิตสาธารณะ	34
ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกระบวนการพัฒนา	
หลักสูตรฝึกอบรม	35
ความหมายของหลักสูตร	35
ความสำคัญของหลักสูตร	37
องค์ประกอบของหลักสูตร	38
กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	48
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร	48
ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวคิดการพัฒนาและการออกแบบหลักสูตร	51
แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม	57
ความหมายของการฝึกอบรม	57
ความสำคัญของการฝึกอบรม	58
รูปแบบของการฝึกอบรม	60
เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม	60
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	64
ประโยชน์ของการฝึกอบรม	67
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	68
ความหมายของความพึงพอใจ	68
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	69
การวัดความพึงพอใจความพึงพอใจ	70
3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	73
ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	73
ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของ หลักสูตรฝึกอบรม หาประสิทธิภาพ 80/80 นักเรียนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง	75
ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม	86
เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะ	86
ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ	86
ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร	86
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	94
ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียน	102
ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน	103
ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง จิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	105
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
สรุปผลการวิจัย	110
อภิปรายผล	111
ข้อเสนอแนะ	117
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	133
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	135
ภาคผนวก ข รายชื่อวิทยากรและครูที่ปรึกษานักเรียน	139
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย	143
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	151
ภาคผนวก จ แบบตรวจสอบร่างหลักสูตร	167
ภาคผนวก ฉ สรุปผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	195

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ช สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	205
ภาคผนวก ซ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียน	213
ภาคผนวก ฉ คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียน	301
ภาคผนวก ญ ภาพกิจกรรมการดำเนินการฝึกอบรม	329
ประวัติย่อของผู้วิจัย	347

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธาธารณะ	28
2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร	42
3 การสังเคราะห์เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม	63
4 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	66
5 แผนการดำเนินการวิจัย	91
6 ดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	99
7 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	100
8 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	102
9 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธาธารณะของนักเรียนระหว่าง ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม	103
10 ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธาธารณะ	103
11 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	105
12 ดัชนีความสอดคล้องของร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	197
13 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง จิตสาธาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	197
14 ผลการหาประสิทธิภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม (กลุ่มเล็ก)	198

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ผลการหาประสิทธิภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม (กลุ่มกลาง)	199
16 ผลการหาประสิทธิภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม (กลุ่มใหญ่)	200
17 ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังการฝึกอบรม	201
18 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม จำนวน 20 ข้อ	202
19 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ	203
20 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อหลักสูตรฝึกอบรม	203
21 คะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	207
22 คะแนนการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน	210
23 คะแนนความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม	211

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
2 ขั้นตอนของการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม	79
3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม	81
4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบประเมินแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ..	83
5 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจ	85
6 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	89

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันโลกเรามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเอง เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ และสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัดได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมให้เกิดการแข่งขันมีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอาวัดเอาเปรียบมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวมขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่องทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุลด้านจิตใจและวัตถุ ดังนั้น ความสำคัญต่อส่วนรวมจึงลดน้อยลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1) การให้ความสำคัญกับเรื่องจิตใจ จิตสำนึก และจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาในสภาวะสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยทำให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กลายเป็นสังคมที่แข่งขันในด้านเศรษฐกิจเพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้กับตนเอง แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ละเลยประโยชน์ส่วนรวม เป็นสังคมบริโภคนิยม ขาดจิตสาธารณะ โดยปัญหาจิตสาธารณะในเด็กและเยาวชน จะเห็นได้จากการศึกษาวิจัยของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ พบว่า เยาวชนไทยมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนน้อยที่สุด มีต้นทุนชีวิตที่ขาดหายไป 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการเป็นผู้ให้ มีร้อยละ 34 ด้านการร่วมกิจกรรมทางศาสนา มีร้อยละ 43 ด้านความรู้สึกเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมีร้อยละ 51 ด้านการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรหรือร่วมกิจกรรมของชมรมมีร้อยละ 60 ด้านนิสัยรักการอ่านมีร้อยละ 66 และผลสำรวจความมีจิตสาธารณะในเด็ก พบว่า เด็กไทยทั่วประเทศมีจิตสาธารณะร้อยละ 34 เด็กในเขตกรุงเทพมหานครมีจิตสาธารณะน้อยที่สุด คือมีร้อยละ 20 และพบว่าเด็กพิการทางสายตา แขนขาเด็กด้อยโอกาสมีจิตสาธารณะสูงสุดคือมีร้อยละ 50 (จิราภรณ์ เกตุแก้ว, 2559, หน้า 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23, 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาและให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในระดับและรูปแบบการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคี สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาผู้เรียนด้านการมีจิตสาธารณะ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ บุญิกา จันทร์เกตุ (2557, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะแล้ว ก็จะทำให้เกิดผลกระทบมากมาย เช่น ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ในครอบครัวมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันน้อยลง แก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้ง เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เห็นแก่ตัว ซึ่งดีซึ่งเด่น เบียดเบียนสมบัติขององค์กรเพื่อมาเป็นสมบัติของตนเอง องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง ทำให้ชุมชนเกิดความอ่อนแอ เพราะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการพัฒนา ยิ่งปล่อยนานยิ่งทรุดโทรม เกิดอาชญากรรมในชุมชน ขาดศูนย์รวมจิตใจขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะแต่ละคนมองเห็นเรื่องของตนเองเป็นใหญ่ เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้เกิดการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติของส่วนรวม ประเทศชาติล้มล้าง ขาดพลังของคนในสังคม เมื่อนำมาตรการใดออกมาใช้ก็ไม่ได้ผลเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือ เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แก่งแย่งแข่งขัน ทุจริตคอร์ปชั่นทำให้เกิดการเอาเปรียบระหว่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหา เช่น การสะสมอาวุธ การก่อกวนแก่งแย่งหรือครอบงำทางการค้าระหว่าง

ประเทศเกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างชาติพันธุ์ ดังนั้น การส่งเสริมปลูกฝังจิต
 สาธารณะจึงเป็นสิ่งจำเป็นและต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในสังคมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น
 การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ เป็นต้น

สุจิตรา ธนานันท์ (2551, หน้า 47-48) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมให้ประโยชน์
 ในการพัฒนาบุคคลและองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะเพิ่มพูนความสามารถ
 รวมทั้งเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมของผู้รับการฝึกอบรม และทำให้มีสมรรถภาพในการ
 ปฏิบัติงานดียิ่งขึ้นแล้ว การฝึกอบรมยังเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้าน
 ค่าใช้จ่าย ระยะเวลาทั้งในระดับปฏิบัติงาน ระดับผู้บริหารและระดับองค์กรสอดคล้องกับ
 สุทธิชัย ปัญญโรจน์ (2557, ออนไลน์) การฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน ห้าง ร้าน
 องค์กร ดังต่อไปนี้ 1) ช่วยเพิ่มผลผลิต รายได้ กำไร ให้แก่หน่วยงาน 2) ช่วยลดค่าใช้จ่าย
 เวลา ลดอุบัติเหตุ ลดการลาออกของบุคลากร 3) ช่วยให้เกิดความสามัคคี ช่วยให้เกิดมี
 ทิศทางในการทำงานไปในทิศทางอย่างเดียวกัน 4) ช่วยให้หน่วยงาน ขยายงาน ขยายสาขา
 ได้มากขึ้น และรวดเร็วยิ่งขึ้น 5) ช่วยให้หน่วยงาน มีการเปลี่ยนแปลง มีการปรับตัวได้ทันต่อ
 การแข่งขัน การฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อบุคลากร ดังต่อไปนี้ (1) เสริมสร้างองค์ความรู้
 ทักษะ ประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่บุคลากร (2) เป็นการลดความขัดแย้งและเพิ่ม
 ความสัมพันธ์อันดีของบุคลากร (3) ทำให้บุคลากรเกิดการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา
 ทำให้มีความกระตือรือร้นในงานที่ทำ (4) ลดการกำกับควบคุม การติดตามการทำงานของ
 บุคลากร (5) เพิ่มศักยภาพ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดในการกล้าแสดงออกของ
 บุคลากร และยังสอดคล้องกับ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 29) ได้กล่าวว่า
 การฝึกอบรมจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรมมากมายหลายด้าน เช่น ได้เรียนรู้
 สิ่งใหม่ที่ไม่ได้สัมผัสมาก่อน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
 ในการเรียนรู้ อันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างครบวงจรทั้งต่อตนเองและส่วนรวม สรุปได้ว่า
 การฝึกอบรมจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรมมากมายหลายด้านเช่น ได้เรียนรู้
 สิ่งใหม่ที่ไม่ได้สัมผัสมาก่อน และเกิดประสบการณ์ตรงจากการฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลต่อ
 การพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ อันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างครบ
 วงจรทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

จากสภาพปัญหาและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและเสริมสร้างจิตสาธารณะ
 ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบใน
 การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว การทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน จึงได้ศึกษา

สภาพปัญหาของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม โดยการสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาของโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความจำเป็นที่ จะต้องเสริมสร้างและพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน อีกทั้งได้ศึกษางานวิจัยรูปแบบ และ วิธีการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสาธารณะในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และประชาชนทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่เป็นการทดลองวิธีสอนเพื่อให้เกิดจิตสาธารณะและยัง พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งใน การวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 7) ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ ข้อที่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ข้อที่ 2) ซื่อสัตย์ สุจริต ข้อที่ 3) มีวินัย ข้อที่ 4) ใฝ่เรียนรู้ ข้อที่ 5) อยู่อย่าง พอเพียง ข้อที่ 6) มุ่งมั่นในการทำงาน ข้อที่ 7) รักความเป็นไทย และโดยเฉพาะข้อที่ 8) มีจิตสาธารณะ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญอย่างมากเพราะตรงกับปัญหาที่ต้องการแก้ไข และพัฒนาเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ที่สำคัญไปกว่านั้นคือเป็นเรื่องภายในจิตใจ หากจิตใจดีแล้วย่อมส่งผลต่อการแสดงออกทางกายดีตามไปด้วย ดังพระพุทธรูปองค์ศรีส สอนไว้ว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าบุคคลมีใจ ผ่องใสแล้ว พุทอยู่ก็ดี ทำอยู่ก็ดี ความสุขย่อมไปตามเขา เพราะเหตุนั้นเหมือนเงาไปตามตัว ฉะนั้น” (พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม 1 ภาค 2 ตอน 1 หน้า 52) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง จิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมขึ้น เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีคุณลักษณะอย่างไร
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 หรือไม่

3. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/ 80

2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ระหว่างก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม หลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

2.3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

สมมติฐานของการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/ 80 ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2. พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน หลังการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 อยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าได้ประโยชน์ ดังนี้

1. ได้แนวทางการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมที่มีคุณภาพ
2. นักเรียนที่ผ่านการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม มีจิตสาธารณะที่สูงขึ้น
3. ประชาชนทั่วไปสามารถนำแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะในงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะในชุมชนได้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้

1.1 เนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาสรุปเนื้อหาสำคัญของการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน

1.1.1 จิตสาธารณะต่อตนเอง

1.1.2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น

1.1.3 จิตสาธารณะต่อสังคม

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ผลการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมและได้ประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ มี 5 องค์ประกอบ คือ

- 1.2.1 หลักการและเหตุผล
- 1.2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 1.2.3 เนื้อหาสาระ
- 1.2.4 กิจกรรมประกอบ
- 1.2.5 การวัดและประเมินผล

2. กลุ่มเป้าหมาย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครอง ด้วยการออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนและสอบถามคณะครูในโรงเรียนได้ให้ข้อมูลตรงกันว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ควรได้รับการฝึกอบรมพัฒนาด้านจิตสาธารณะมากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ เพราะเป็นนักเรียนใหม่

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ คือ

1. หลักการและเหตุผล
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระ

หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง

เรื่องที่ 1 ความรับผิดชอบ

เรื่องที่ 2 การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว

เรื่องที่ 3 การปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกกำหนด

หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น

เรื่องที่ 1 ความรัก ความเอื้ออาทร

เรื่องที่ 2 ความเคารพสิทธิผู้อื่น

เรื่องที่ 3 อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม

เรื่องที่ 1 จิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม

เรื่องที่ 2 การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม

เรื่องที่ 3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

4. กิจกรรมฝึกรวม

5. การวัดและประเมินผล

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกรวมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ตามเกณฑ์ 80/ 80
2. ความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
4. ความพึงพอใจของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกรวมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ระยะเวลา ใช้เวลาในการฝึกรวม 3 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

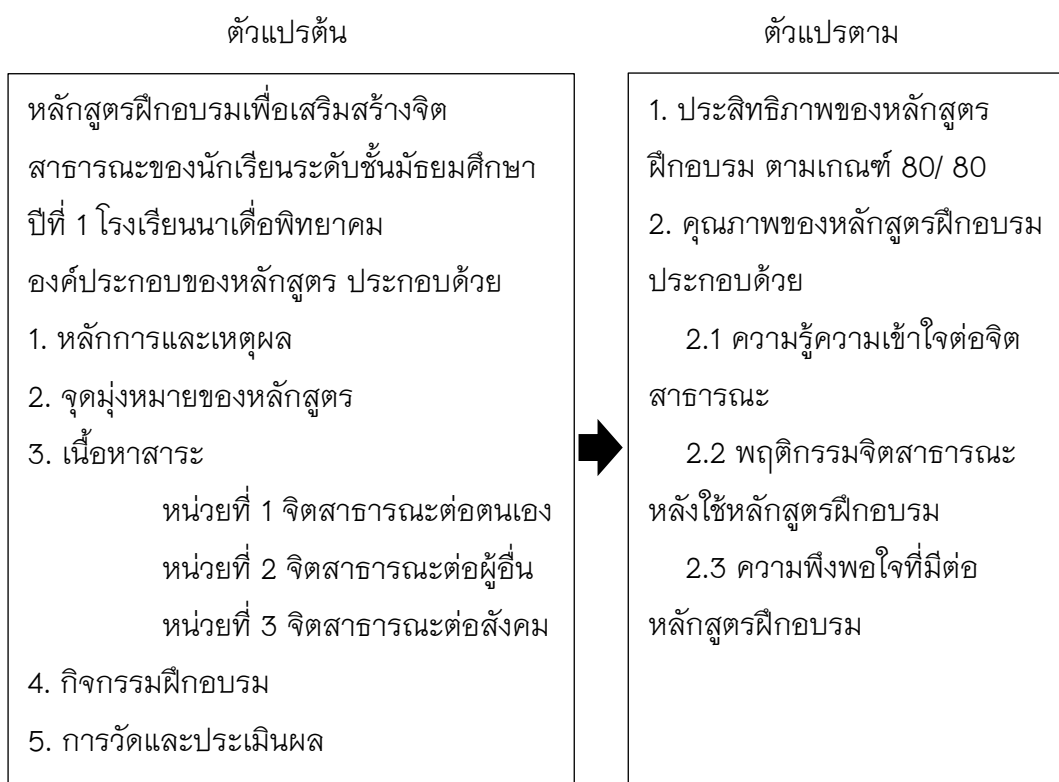
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน (อัญชลี ยิ่งรักษ์พันธ์, 2550, หน้า 15); เจษฎา หงูรุ่น (2551, หน้า 4); เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 8-9); ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 19-20); อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553, ออนไลน์); เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556, หน้า 77-87); ภัคนุช มากผิน และคณะ (2557, หน้า 30-31); ลลิตชัย รักบำรุง (2558, หน้า 13); อนุพันธ์ คำปัน (2558, บทคัดย่อ); จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 59) ผู้วิจัยได้สรุปคุณลักษณะด้านการมีจิตสาธารณะออกเป็น 3 ด้านหลัก ๆ ดังนี้ คือ 1) ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง 2) ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่น 3) ด้านจิตสาธารณะต่อสังคม

2. องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรฝึกอบรมของ Hilda Taba (1962, p. 10); ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10); สุริยา กำจร (2553, หน้า 15); วารุณี อัครโยธิน (2554, หน้า 11-12); พัทธนันท์ บั่นแก้ว (2557, หน้า 17-18); ปวิษฐา เนียมคำ (2558, หน้า 24); มาลินี บุญยรัตน์ (2558, หน้า 11); ชวลิต ชูกำแหง (2559, หน้า 4); เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ (2560, หน้า 99); วีรภัทร ไม้ไหว (2560, หน้า 16) จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรมี 5 องค์ประกอบ คือ

- 1) หลักการและเหตุผล
- 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 3) เนื้อหาสาระ
- 4) กิจกรรมฝึกอบรม
- 4) การวัดและประเมินผล

กำหนดเป็นร่างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิตยสารศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดไว้ 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม และหาประสิทธิภาพ 80/ 80 นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะ ขั้นตอนที่ 2 ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ และขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

3. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ หมายถึง คู่มือ เอกสารหลักสูตรประกอบการฝึกอบรมที่ใช้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 หลักการและเหตุผล หมายถึง การกำหนดความต้องการตามความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองและคณะครูโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม นำมากำหนดเป็นหลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม และเป็นแนวทางประกอบการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความมุ่งหวังของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนภายหลังการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนตามที่ต้องการและ

เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้ โดยคาดหวังว่าเมื่อกำหนดและดำเนินการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

3.3 เนื้อหาสาระ หมายถึง สาระสำคัญของความรู้ที่นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นสิ่งเร้าเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และเกิดคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมาย เป็นสิ่งกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น และหน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม

3.4 กิจกรรมฝึกอบรม หมายถึง การจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนในงานวิจัยครั้งนี้ คือ กระบวนการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนและสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบหลักสูตร โดยมีวิธีการและเทคนิคการฝึกอบรมมี 5 วิธี คือ 1) วิธีบรรยาย 2) วิธีฝึกปฏิบัติ 3) วิธีอภิปรายกลุ่ม 4) วิธีการระดมสมอง 5) วิธีการแสดงบาทสมมติ

3.5 การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และติดตามผลการจัดกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมว่าบังเกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับใด มีส่วนใดบ้างที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้นต่อไป

4. จิตสาธารณะ หมายถึง การแสดงความรู้สึกรับผิดชอบและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก การช่วยเหลือดูแลรักษาสິงต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติของโรงเรียนและสังคม การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและสังคม โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนต่อตนเอง แต่กระทำเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ คือ

4.1 จิตสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เป็นการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม ประกอบด้วย มีความรับผิดชอบ มีการเก็บรักษาสິงของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว และการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกกำหนด

4.2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อชุมชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เป็นการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วย ความรัก ความเอื้ออาทร ให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น และอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

4.3 จิตสาธารณะต่อสังคม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่คำนึงการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ประกอบด้วย มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

5. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง 2) ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่น 3) ด้านจิตสาธารณะต่อสังคม ระหว่างและหลังการฝึกอบรมในหลักสูตร ที่แสดงออกมา 5 ระดับ คือ ปฏิบัติได้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

6. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการฝึกอบรม หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดระดับความรู้ความเข้าใจจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม โดยสร้างเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

7. แบบสอบถามความพึงพอใจ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ที่เกิดขึ้นภายหลังการเข้าร่วมฝึกอบรมตามหลักสูตรใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร ด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม ที่แสดงออกมา 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

8. ประสิทธิภาพของหลักสูตร (E_1/E_2) หมายถึง คุณภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ 80/ 80 โดยวัดจากกระบวนการระหว่างการฝึกอบรม (E_1) และผลสัมฤทธิ์หลังฝึกอบรม (E_2) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน

9. คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียน ประกอบไปด้วย

9.1 ความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะ หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรม

9.2 พฤติกรรมจิตสาธารณะ หมายถึง การแสดงความรู้สึกรับผิดชอบ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เป็นการกระทำโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน หลังได้รับการฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) จิตสาธารณะต่อตนเอง 2) จิตสาธารณะต่อผู้อื่น และ 3) จิตสาธารณะต่อสังคม

9.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือ ความรู้สึกในทางบวกที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ด้านความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม และตอนที่ 2 ด้าน ความสามารถของวิทยากรในการดำเนินการฝึกอบรม

10. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน นาเดื่อพิทยาคม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2563

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ
 - 1.1 สภาพปัญหาด้านพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
 - 1.2 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 1.3 ความสำคัญของจิตสาธารณะ
 - 1.4 คุณลักษณะทั่วไปของบุคคลที่มีต่อจิตสาธารณะ
 - 1.5 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
 - 1.6 การวัดและประเมินผลด้านจิตสาธารณะ
2. ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 2.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 2.2 ความสำคัญของหลักสูตร
 - 2.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 2.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
 - 2.4.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
 - 2.4.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร
 - 2.4.3 แนวคิดการพัฒนาและการออกแบบหลักสูตร
 - 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม
 - 2.5.1 ความหมายของการฝึกอบรม
 - 2.5.2 ความสำคัญของการฝึกอบรม
 - 2.5.3 รูปแบบของการฝึกอบรม
 - 2.5.4 เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม

- 2.5.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
- 2.5.6 ประโยชน์ของการฝึกอบรม
- 2.6 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 2.6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 2.6.3 การวัดความพึงพอใจ

1. ทฤษฎีแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ

1.1 สภาพปัญหาด้านพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน

โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านนาเดื่อ ตำบลนาเดื่อ อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เปิดทำการสอนตั้งแต่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเขตพื้นที่บริการ 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านนาเดื่อ หมู่ 1 บ้านนาชุม หมู่ 2 บ้านอีอูด หมู่ 3 บ้านนาโง หมู่ 4 บ้านนาอินทร์ หมู่ 5 บ้านนาคอย หมู่ 6 บ้านน้อยจอมศรี หมู่ 7 บ้านใหม่นิรมิต หมู่ 8 บ้านนาเดื่อ หมู่ 9 บ้านอีอูด หมู่ 10 บ้านนาชุม หมู่ 11 (คู่มือนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ฉบับปรับปรุง, 2559, หน้า 1)

จากการไปเยี่ยมบ้านนักเรียนในภาคเรียนที่ 2/2562 ที่ผ่านมา ได้สำรวจ ข้อมูลสอบถามผู้ปกครองและคณะครูในโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ทราบว่าส่วนใหญ่มี อาชีพเกษตรกรกรรม ทำนาทำไร่และปลูกยางพารา ด้วยภาวะเศรษฐกิจไม่ดีราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ส่งผลให้ผู้ปกครองต้องไปทำงานต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพฯ เป็นต้น เพื่อสร้างรายได้ให้เพียงพอต่อรายจ่าย ทำให้นักเรียนต้องอยู่กับปู่ย่าตายาย ซึ่งไม่สามารถดูแลบุตรหลานได้อย่างทั่วถึง บางรายครอบครัวแตกแยกเป็นเหตุให้นักเรียนขาดความอบอุ่น และยังพบว่านักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บางรายมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ ไม่ช่วยเหลืองานทางบ้าน ไม่มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ตนเอง เช่นหนีเที่ยว ตอนกลางคืนอยู่บ่อยครั้ง (แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ประจำปีภาคเรียนที่ 2/2562)

โดยสภาพปัญหาข้างต้นนั้น ได้ส่งผลให้นักเรียนบางรายมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ขาดเรียนบ่อยครั้ง และขาดความรับผิดชอบ ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก การไม่ดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติของโรงเรียนและสังคม

ขาดการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและการไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การไม่ช่วยกันเก็บขยะในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและความต้องการจำเป็นของปัญหาข้างต้น ที่ต้องพัฒนาเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น โดยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองและคณะครูในโรงเรียน มากำหนดแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนต่อไป

1.2 ความหมายของจิตสาธารณะ

ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะ (Public Mind) หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness) เป็นคำบ่งบอกถึงพฤติกรรมที่หลากหลายแต่มีความหมายเดียวกัน เช่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การช่วยกันดูแลรักษาสาธารณะสมบัติการมีความรับผิดชอบ เป็นต้น จึงมีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

ไชยา ยิ้มวิไล (2550, หน้า 15) ให้ความหมาย จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง ความเป็นสาธารณะที่ส่อนัยถึง ความรู้ความนึกคิด สติปัญญา และความรับผิดชอบต่อประชาชนที่มีต่อสังคม การเคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม โดยรวมและหน่วยงานองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่ โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างเคร่งครัดพยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

ศุภรัตน์ ทองอ่อน (2550, หน้า 15) ให้ความหมายว่า จิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมี ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ หรือเป็นสิ่งที่ คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้จากความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำ ที่แสดงออกมา

อัษฎลีย์ ยิ่งรักพันธ์ (2550, หน้า 12) ให้ความหมายไว้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์สังคมส่วนรวมของคน สามัญ พลเมืองที่ถูกเรียกร้องการมีส่วนร่วมและต้องการที่จะจัดการดูแลกำหนดชะตากรรมของตน และชุมชน การมีจิตที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อเรื่องของส่วนรวม มีการ ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบ การถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม มีการแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่น

ได้ใช้สมบัติของส่วนรวมนั้นและการไม่ยึดสมบัติของส่วนรวมมาเป็นของตนเองหรือของกลุ่ม

ศิริ แคนสา (2551, หน้า 29) ได้ให้ความหมายว่า จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึงสำนึกในประโยชน์สำนึกในผลกระทบที่มีต่อชุมชนและสังคม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจเชิงจิตสาธารณะเป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ด้านความคิดเชิงจิตสำนึกเป็นกระบวนการคิดที่บุคคลใช้เป็นหลักตัดสินใจเกี่ยวกับจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก และด้านการปฏิบัติตนของบุคคลเชิงจิตสำนึก เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการหลีกเลี่ยง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 32) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่า การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อยประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ประวิตร พิสุทธิโสภณ (2552, หน้า 8) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึงผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้เช่นให้สิ่งของให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกายแรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งที่ตนเองมีแม้กระทั่งเวลาเพื่อเผื่อแผ่ให้กับส่วนรวมอีกทั้งยังช่วยลด “อัตรตา” หรือความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง

เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 103-105) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึงความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม จากกระบวนการรับรู้ทำให้เกิด การวิเคราะห์ วิพากษ์และวิจารณ์ มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อบุคคลทั้งที่รู้จักและไม่รู้จักคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมควบคู่กับประโยชน์ส่วนตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของส่วนรวมเกิดความปรารถนาที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เชื่อมมั่นในความสามารถของตนเอง และพลังของการรวมกลุ่ม ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมรวมทั้งการปฏิบัติร่วมกันกับผู้อื่นโดยใช้กระบวนการเรียนกันอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 220) ได้ระบุไว้ว่า จิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออก ถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคมด้วยความ เต็มใจกระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะคือผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสา ช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วม สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

อรวิสา สุขสม (2553, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง การตระหนักถึงผู้อื่นที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นจิตที่คิดสร้างสรรค์ คือคิดในทางที่ดี ไม่ทำลายบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกุศลและมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556, หน้า 59) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่า การมีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม เป็นการแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้งไม่ใช่เพียงแค่มองตนเองอยู่รอดเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ มีความตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม พร้อมกับมีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละสิทธิของตนออกไปถ้าสิ่งนั้น ส่งผลให้ภาพรวมออกมาดีขึ้น

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การแสดงความรู้สึกรับผิดชอบและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก การช่วยเหลือดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะ สมบัติของโรงเรียนและสังคม การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและสังคม เป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนต่อตนเอง แต่กระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.3 ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

การที่คนเรามาอยู่รวมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากันคน ในสังคมซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ถ้าคนในสังคมขาดจิตสำนึกสาธารณะก็จะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร และการขาดจิตสำนึกสาธารณะยังมีผลกระทบต่อชุมชน

ไชยา ยิ้มวิไล (2550, หน้า 15) กล่าวถึง ผู้ที่มีจิตสำนึกสาธารณะนั้นจะมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม เคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมโดยรวมและหน่วยงานองค์กร ที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่ โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างเคร่งครัด พยายาม หลีกเลี่ยงการละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม บุคคลที่มี จิตสำนึกสาธารณะสูงนั้น แม้แต่การทิ้งเศษขยะหรือขับรถผิดกฎจราจรยังไม่กล้าที่จะกระทำเพราะ รู้สึกละอายแก่ใจ นอกเหนือจากนั้นเมื่อประสบพบเจออะไรที่ ผิดปกติ ผิดระเบียบ ผิดกฎหมายก็จะแจ้ง

ความทันที่ ส่วนบุคคลที่ไร้จิตสำนึกสาธารณะจะมีวิถีชีวิตดำรงชีพไปวัน ๆ มักง่าย สะเพร่า เอาตัวรอด โดยไม่ได้คิดถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้คน

เวชพล อ่อนละม้าย (2551, หน้า 2) ได้ให้ความสำคัญของจิตสาธารณะว่า จิตสาธารณะเป็นความ รับผิดชอบซึ่งเกิดจากภายใน คือความรู้สึกรู้สึกนึกคิด จิตใต้สำนึก ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมซึ่ง อยู่ในจิตและส่งผลสู่การกระทำภายนอก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะเห็นว่าเกิดจากการขาด จิตสำนึกของคนส่วนรวมในสังคมเป็นสำคัญ เช่น

1. ปัญหายาเสพติด ซึ่งเกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้ชาย ไม่นึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ต่อไปกับสังคม

2. ปัญหามลพิษต่าง ๆ ที่เกิดจากความไม่รับผิดชอบต่อ ขาดจิตสำนึก เช่น

2.1 การปล่อยน้ำเสียออกจากโรงงานโดยไม่ผ่านการบำบัด

2.2 การจอดรถโดยไม่ดับเครื่องยนต์ทำให้เกิดควันพิษ โดยเฉพาะ

ในเมือง

2.3 ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย

2.4 ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง

2.5 การใช้ทางเท้าสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึง

ส่วนรวม

2.6 การทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลองและทางเท้า

2.7 การฉีดยาเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะสุกร ซึ่งมีผลต่อ

โรคภัยไข้เจ็บ ในมนุษย์เช่นโรคมะเร็ง เป็นต้น

จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในสังคม เยาวชนต้องให้ความสำคัญและตระหนักใน สิ่งต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง นับว่าเป็นพื้นฐาน ต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อตนเอง มีดังนี้

1.1 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้

1.2 รู้จักการออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์

1.3 มีความประหยัด รู้จักความพอดี

1.4 ประพฤติตัวให้เหมาะสม ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิด

ความเสื่อมเสีย

1.5 ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

- 1.6 มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา สามารถพึ่งพาตนเองได้
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน ได้รับความเสียหาย เช่น
 - 2.1 มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เชื้อฟุ้งพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้านไม่ทำ ให้พ่อแม่เสียใจ
 - 2.2 มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์เช่น ตั้งใจเรียน เชื้อฟุ้งคำสั่งสอน ของครูอาจารย์ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ช่วยกันรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
 - 2.3 มีความรับผิดชอบต่อเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือให้ คำแนะนำไม่เอาเปรียบ เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน
 - 2.4 มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม ปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาทรัพย์สินของส่วนรวม ให้ความร่วมมือต่อสังคมฐานะพลเมืองให้ ความช่วยเหลือผู้อื่น

จึงสรุปได้ว่าการมีจิตสาธารณะมีความสำคัญ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มองเห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม แล้วรู้สึกอยากเข้าไปมีส่วนในการช่วยเหลือสังคมในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา หรือเกิดความเดือดร้อน โดยรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ใน ความรับผิดชอบ พร้อมลงมือปฏิบัติร่วมช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้แก่สังคมของเราร่วมกับผู้อื่น หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็นน้ำใจของคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ในสังคมด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลใด ๆ ตอบแทนนั่นเอง

1.4 คุณลักษณะทั่วไปของบุคคลที่มีจิตสาธารณะ

บุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้ (อนุชาติ พวงสำลี และ วิรบูรณ์ วิสารทกุล, 2550, หน้า 65) ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน คนในชุมชนต้องมองอนาคตร่วมกัน เรียนรู้ และทำความเข้าใจ ร่วมกันโดยอาศัยการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เห็นถึงสถานการณ์ แนวโน้ม ความเปลี่ยนแปลง พร้อมควบคู่ไปกับการปฏิบัติ
2. ประชาชนสำนึกถึงพลังของตนเองว่าจะสามารถร่วมแก้ไขเปลี่ยนแปลงสังคมได้ คือ การทำให้เกิดกลุ่มที่ให้ความสนใจต่อสาธารณะจำนวนมาก ทำให้เกิดความเข้มแข็งเป็นพลังทาง สังคมไม่รอคอยให้ผู้อื่นแก้ปัญหาให้กับตนเอง ซึ่งการบุคคลจะสำนึก

ถึงพลังของตนต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสังคม (Civic education)

3. ความรัก เอื้ออาทร สามัคคี การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรและสามัคคี ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นสิ่งดีและไม่จำเป็นต้องนำไปสู่ความแตกแยกเสมอไป ดังนั้นเงื่อนไขแห่งความรักสมานฉันท์จะเป็นส่วนเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมืออย่างมีพลัง

4. การเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกัน (Interactive learning through action) สำนักสาธารณสุขนั้น เป็นนามธรรมที่ไม่สามารถบังคับให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้น ต้องสร้างเงื่อนไขหรือกิจกรรม ร่วมกันที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนการพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่อง

5. การมีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สื่อสาร และเครือข่ายเป็นส่วนที่ทำให้เกิดกระบวนการการเรียนรู้ซึ่งเป็นทางนำไปเกิดจิตสาธารณะ สอดคล้องกับแนวคิดของยุทธานุ วรณปิติกุล (2552, หน้า 60) ดังนี้

1. การทุ่มเทและอุทิศตน มีความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามสิทธิเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่น เพื่อพัฒนาสังคมด้วย อาทิ ถ้าต้องการให้ผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชน ประชาชนก็ต้องให้ ความใส่ใจและติดตาม ไม่เพียงทำการหย่อนบัตรเลือกตั้งเท่านั้น ต้องเสียสละเวลาให้ในการเข้าไป มีส่วนร่วมกับการเมืองระดับท้องถิ่นและในสถาบันต่าง ๆ

2. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล จากกระแสปัจเจกชนนิยม ส่งผลให้คนในสังคม มีลักษณะปิดกั้นตนเอง ไม่ไว้ใจคนอื่น เลือคบเฉพาะกลุ่มที่มีความเหมือนกันไม่สนใจ การเมืองทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจของสังคมเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเกิดข้อขัดแย้ง การยุติข้อขัดแย้งโดยการฟังเสียงข้างมาก ไม่นำไปสู่ประโยชน์ของส่วนรวม ดังนั้น ผู้มีจิตสาธารณะ ต้องเป็นพลเมืองในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ทางการเมืองสมัยใหม่มีความอดทนตระหนักว่าการมีส่วนร่วมไม่ได้ทำให้ได้อย่างที่ต้องการเสมอไป ต้องเคารพและยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย และหาวิธีอยู่ร่วมกับความขัดแย้ง โดยการแสวงหาทางออกร่วมกัน การจำแนกประเด็นปัญหา การใช้เหตุผลในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการตัดสินใจ ต้องมีการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง

กันให้มากที่สุด เพื่อหาข้อยุติ สร้างการเข้าร่วมรับรู้ ตัดสินใจ และผนึกกำลังเพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม คนในสังคมต้องคำนึงถึงการเมืองในฐานะกิจการ เพื่อส่วนรวมและเพื่อคุณธรรมมากขึ้น

4. การลงมือกระทำการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้นต้องลงมือทำ โดยเริ่มจากครอบครัวในการวางพื้นฐานให้การอบรมด้านจริยธรรม ของพลเมืองสถาบันการศึกษาไม่เพียงเป็นสถานที่ฝึกทักษะและให้ความรู้ต้องรับช่วงต่อในการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมต่อจากครอบครัวรวมทั้งเครือข่ายสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้าน ที่ทำงานสโมสร สมาคมต่าง ๆ เชื่อมโยงบุคคลที่สนใจ เรื่องของตนเข้าเป็นกลุ่มที่ใส่ใจผู้อื่น ช่วยดำรงรักษาประชาคม สังคม และกฎจริยธรรม รวมทั้งสถาบันที่มีอิทธิพลสูงต่อสังคม คือ สถาบันศาสนาและสื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างให้สังคมเข้มแข็งการมีจิตสาธารณะ หรือใช้คำว่า จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและมีความหมายอย่างยิ่ง ในสังคมทำให้เกิดประชาสังคม คือเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งหมายถึงชุมชนแห่งสำนึก (Consciousness community) ที่สมาชิกของชุมชนต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบ โดยรวมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น

สรุปได้ว่า คุณลักษณะทั่วไปของบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะต้องประกอบด้วย การเสียสละ อุทิศตน การเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม การลงมือกระทำ ความรับผิดชอบ การตระหนักถึงผู้อื่น การมีจิตใจเปิดกว้าง การมีความคิดสร้างสรรค์และความร่วมมือร่วมใจ ซึ่งต้องอาศัยความสัมพันธ์ในเรื่องของการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกัน

1.5 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ไว้ดังนี้

อัญชลี ยิ่งรักพันธ์ (2550, หน้า 15) ได้สรุปองค์ประกอบของจิตสาธารณะว่ามี 3 ด้าน คือ ด้านจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นจิตสำนึกที่คนไทยขาดกันมากคือ จิตสำนึกด้านสาธารณะที่ควรปลูกฝังให้มีมากเพิ่มขึ้น และ ควรปลูกฝังให้มีครบทั้งสามองค์ประกอบ คือ ด้านความคิด ด้านความรู้สึกและด้านการปฏิบัติ

เจษฎา หนูรุ่ง (2551, หน้า 4) กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะ จะต้อง พิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) การใช้ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาดการไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้เกิดความชำรุดเสียหาย โดยแสดงออก ดังนี้ (1) ดูแลรักษาสิ่งของ เมื่อใช้แล้วมี การเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี (2) ลักษณะของการใช้ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม 2) การถือเป็นที่ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ โดยแสดงออก ดังนี้ (1) ทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนด (2) รับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม คอยสอดส่องดูแลสาธารณสมบัติของส่วนรวม 3) การเคารพสิทธิ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น โดยแสดงออก ดังนี้ (1) ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง (2) แบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 8-9) ได้กล่าวถึงจิตสาธารณะ หมายถึง จิตลักษณะ และพฤติกรรมที่แสดงถึงความสำคัญต่อส่วนรวม ซึ่งครอบคลุม 7 ประการ ดังนี้ มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม หมายถึง ร่วมกันมองอนาคต รับรู้ เข้าใจเป้าหมายไปในทางเดียวกัน ลดความขัดแย้งเฉพาะหน้า และรับรู้สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง การมีส่วนร่วม อย่างกว้างขวาง หมายถึง การรับรู้ การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ให้ความร่วมมือ การเข้าร่วมกลุ่ม กำหนดวัตถุประสงค์ ปฏิบัติตามเพื่อช่วยเหลือสังคม มีองค์การความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถในการผลักดันเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เรียนรู้ การปฏิบัติหาแนวทางในการแก้ปัญหา การสร้างเงื่อนไข การกระตือรือร้น การวิเคราะห์ สถานการณ์ร่วมกันในการพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคม มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 19-20) กล่าวว่าจิตสาธารณะ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 คือ การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อ ส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยกำหนดตัวชี้วัดจากการดูแลรักษาของส่วนรวม ใช้ของ ส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ และการรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่าง

ประหยัดและทฤษฎีของ องค์ประกอบที่ 2 คือ การถือเป็นเรื่องหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนทำได้ โดยกำหนด ตัวชี้วัดจากการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม และการรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อ ส่วนรวม องค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยกำหนดตัวชี้วัดจากการไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเอง และการเปิดโอกาสให้ ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรวมนั้น

อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553, ออนไลน์) กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีจิตอาสา ไว้ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านความคิด เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความคิดที่เป็นส่วนของการเรียนรู้ หรือเกิดความรับรู้ของสำนึกเป็นหลัก เช่น การทรงจำ การรับรู้ ความมีเหตุผลและการใช้ปัญญา เป็นต้น 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นสิ่งกระตุ้นความคิดอีกต่อหนึ่ง เป็นส่วนของความรูสึกทางใจของความสำนึก ที่รวมเอาความรู้สึกทางใจของความสำนึกที่รวมเอาความรู้สึกของบุคคลในด้านบวกหรือด้านลบ 3) องค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติหรือการกระทำ (behavior) เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดแนวโน้มทางการปฏิบัติหรือปฏิกิริยาตอบสนอง เมื่อมีสิ่งเร้าที่เหมาะสมซึ่งส่วนนี้ต้องอาศัยความเข้าใจหรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นพื้นฐาน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556, หน้า 77-87) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ต้องพิจารณาจากหลัก 3 ประการ คือ

1. การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม มีความรู้สึกนึกคิดถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ
2. การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน เสียหาย ยินดีช่วยเหลือสังคม โดยจะต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน/ ครูอาจารย์ มีความรับผิดชอบต่อองค์กรที่ทำงาน มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและต่อประเทศชาติ
3. การมีจิตสำนึกอาสาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว อุทิศตัว อุทิศเวลา อุทิศทรัพยากรเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แสดงออกด้วยการอาสาไม่มีใครบังคับ สม่ครใจ เสียสละร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ภักตุนช มากพิน และคณะ (2557, หน้า 30-31) ได้อธิบายไว้ว่า จิตสาธารณะ มีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ 1) การดูแลรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม 2) การเคารพสิทธิของผู้อื่นและสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวม 3) ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 4) ความมีน้ำใจและเอาใจใส่ต่อผู้อื่น 5) การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมสาธารณประโยชน์ 6) ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

จิตติชัย รักบำรุง (2558, หน้า 13) ได้สรุปว่า องค์ประกอบของจิตสาธารณะ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ 1) จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง เป็นความคิดเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น 2) จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น เป็นความคิดที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง 3) จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคมหรือจิตสาธารณะ เป็นความคิดถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่น

อนุพนธ์ คำปิ่น (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะของของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่

1. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น หมายถึง การมีแนวคิดร่วมกัน รับรู้และตระหนักถึงทิศทางและเป้าหมายในอนาคตเพื่อการลดความขัดแย้งในสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง
2. ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี หมายถึง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกต่อการช่วยเหลือสังคม มีความรักและความเอื้ออาทรต่อสังคม ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเคารพ สิทธิของผู้อื่น
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม หมายถึง การรับรู้ในกิจกรรมของสังคม การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ การให้ความร่วมมือเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ การใช้สิทธิและการเคารพสิทธิของผู้อื่นในกิจกรรมเพื่อสังคม การรู้จักคิดริเริ่มกิจกรรม การพิจารณาและการวางแผนในกิจกรรม เพื่อสังคม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดกิจกรรมเพื่อสังคม
4. ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ หมายถึง การรับรู้ความรู้ความสามารถของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคม มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม และมีความรับผิดชอบต่อ สาธารณะสมบัติ

5. การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่นหมายถึง การรับรู้ในบทบาทของตนเอง ยอมรับฟัง ความเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของ ส่วนรวมอย่าง เสมอภาค การยกย่องผู้อื่นด้วยความจริงใจ

6. การมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน หมายถึง การรับรู้และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการในปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รู้จักเชื่อมโยงปัญหา วิเคราะห์ปัญหา วางแนวทางแก้ไขปัญหอย่างมีระบบ รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถึงแนวทางป้องกันใน อนาคต

7. การติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง ความ ร่วมมือในการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันในการแก้ไขปัญหา การเชื่อมโยง ปัญหา และวิธีการ ที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย มีการเรียนรู้ ปฏิบัติร่วมกันอย่างเต็มใจ และติดต่อสื่อสารเพื่อประสานการทำงานอย่างต่อเนื่อง

8. การมีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ หมายถึง การเรียนรู้จาก การร่วมกิจกรรม การสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่เพื่อปรับใช้การเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อค้นหาแนวทาง การแก้ไขปัญหา การคิดวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดเงื่อนไขในการจัด กิจกรรม และการพัฒนา ความรู้ในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 56) กล่าวสรุปไว้ว่า องค์ประกอบของ จิตสาธารณะมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ 1) ความรัก เอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงใจร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูกตเวทิต

จากการศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของจิตสาธารณะดังกล่าว แล้วนำมาสังเคราะห์หา องค์ประกอบจิตสาธารณะเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักเรียน ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเคือพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ได้ดังตาราง ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธาณณะ ผู้วิจัยได้
ทำการสังเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบของจิตสาธาณณะ

หน่วยงาน และนักวิชาการ	องค์ประกอบ จิตสาธาณณะ											องค์ประกอบที่คัดสรร	
	อัญชลิ ยิงรักษัพันธ์ (2550)	เจษฎา หนูรัตน์ (2551)	เรียม นมรักษ์ (2552)	ชัชววัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553)	อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553)	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556)	ภาคินู มากพิน และคณะ (2557)	สิริชัย รักบำรุง (2558)	อนุพันธ์ คำปิ่น (2558)	จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559)	ความถี่		ร้อยละ
1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง	√							√			2	20	
- มีเหตุผลและใช้ปัญญา					√						1	10	
- มีความรับผิดชอบ			√			√	√		√	√	5	50	√
- ความกระตือรือร้น			√								1	10	
- มีองค์ความรู้									√		1	10	
ความสามารถ													
- มีมาตรฐานในการทำงาน									√		1	10	
- การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยง ให้ความร่วมมือ									√		1	10	
- การใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้ แล้วมีการเก็บรักษา	√			√				√			9	90	√
- การดูแลรักษาสาธาณณะ ประโยชน์ด้วยความเต็มใจ		√		√		√	√		√	√			√
- การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูก กำหนด		√		√	√		√				4	40	
- หลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจ ก่อให้เกิดความเสียหาย	√			√				√			3	30	
- มีความกตัญญู									√		1	10	
2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น		√				√		√			3	30	
- ความรัก ความเอื้ออาทร							√		√	√	3	30	√
- ให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น		√		√			√		√		4	40	√

ตาราง 1 (ต่อ)

หน่วยงาน และนักวิชาการ	องค์ประกอบ จิตสาธารณะ										องค์ประกอบที่คัดสรร		
	อัญชลี ینگรักษ์พันธ์ (2550)	เฉษฐา หนูรัตน์ (2551)	เรียม นมรักษ์ (2552)	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553)	อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553)	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553)	ภักนุช มากสิน และคณะ (2557)	ลลิตชัย รักบำรุง (2558)	อนุพนธ์ คำปิ่น (2558)	จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559)		ความถี่	ร้อยละ
- ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น								√			1	10	
- การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ ของส่วนรวม		√		√		√					3	30	
- อาสาในการทำงานโดยไม่ หวังสิ่งตอบแทน		√		√		√					3	30	√
- รูปแบบการดำเนินชีวิต กลุ่มกิจกรรม									√		1	10	
3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม		√				√		√			3	30	
- มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน			√					√			3	30	√
- มีจิตสำนึกเห็นคุณค่า ส่วนรวม						√							
- การมีส่วนร่วมช่วยเหลือ สังคม			√				√		√	√	4	40	√
- ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สังคม		√	√								2	20	√

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะได้องค์ประกอบจิต
สาธารณะ จำนวน 3 ด้านใหญ่ ๆ เรียงตามลำดับในแต่ละด้านจากความถี่มากไปน้อย
ได้ดังนี้ (1) การใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาและการดูแลรักษาสาธารณะ
ประโยชน์ด้วยความเต็มใจ ร้อยละ 90 มีความรับผิดชอบ ร้อยละ 50 การปฏิบัติตามหน้าที่
ที่ถูกกำหนด ร้อยละ 40 หลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย ร้อยละ 30

จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง ร้อยละ 20 มีความกตัญญู ร้อยละ 10 มีเหตุผลและใช้ปัญญา ร้อยละ 10 ความกระตือรือร้น ร้อยละ 10 มีองค์ความรู้ความสามารถ ร้อยละ 10 มีมาตรฐานในการทำงาน ร้อยละ 10 การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงให้ความร่วมมือ ร้อยละ 10 (2) ให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น ร้อยละ 40 ความรัก ความเอื้ออาทร ร้อยละ 30 จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น ร้อยละ 30 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม ร้อยละ 30 อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ร้อยละ 30 ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น ร้อยละ 10 รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม ร้อยละ 10 (3) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม ร้อยละ 40 จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม ร้อยละ 30 มีวิสัยทัศน์ร่วมกันและจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม ร้อยละ 30 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ร้อยละ 20 โดยองค์ประกอบของจิตสาธารณะแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตสาธารณะด้านการใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาและการดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ นักวิชาการได้ให้ความสำคัญและเห็นตรงกันมากที่สุดว่าควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ด้วยการมีจิตสาธารณะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะดังกล่าว โดยพิจารณาจากความถี่สูงสุดและความสัมพันธ์กันในแต่ละด้าน ผู้วิจัยจึงคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกันระหว่างงานวิจัย ทั้ง 10 คน มาปรับใช้เป็นองค์ประกอบจิตสาธารณะเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยได้ปรับเปลี่ยนถ้อยคำและเนื้อหาที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน อีกทั้งให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ทำนาทำไร่และปลูกยางพารา ด้วยภาวะเศรษฐกิจไม่ดีราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ส่งผลให้ผู้ปกครองต้องไปทำงานต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพฯ เป็นต้น เพื่อสร้างรายได้ให้เพียงพอต่อรายจ่าย ทำให้นักเรียนต้องอยู่กับปู่ย่าตายาย ซึ่งไม่สามารถดูแลบุตรหลานได้อย่างทั่วถึง บางรายครอบครัวแตกแยกเป็นเหตุให้นักเรียนขาดความอบอุ่น และยังพบว่านักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บางรายมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ ไม่ช่วยเหลืองานทางบ้าน ไม่มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ตนเอง

เช่นหนีเที่ยวตอนกลางคืนอยู่บ่อยครั้ง (แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ประจำภาคเรียนที่ 2/2562) จะได้องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้ จากจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง เป็นจิตสาธารณะต่อตนเอง จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่นเป็น จิตสาธารณะต่อผู้อื่น จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม เป็นจิตสาธารณะต่อสังคม และได้คัดเลือก องค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านที่มีความถี่สูงสุดและใกล้เคียงกัน ดังนี้ ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง ประกอบด้วย มีความรับผิดชอบ ใช้ชื่อว่า ความรับผิดชอบ การใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา การดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ ใช้ชื่อว่า การใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา และการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด ใช้ชื่อว่า การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ประกอบด้วย ความรัก ความเอื้ออาทร ใช้ชื่อว่า ความรัก ความเอื้ออาทร ให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น ใช้ชื่อว่า ความเคารพสิทธิผู้อื่น อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ใช้ชื่อว่า อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และจิตสาธารณะต่อสังคม ประกอบด้วย มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม ใช้ชื่อว่า จิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม ใช้ชื่อว่า การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ใช้ชื่อว่า การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

1. ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง

1.1 ความหมายของจิตสาธารณะต่อตนเอง

ฐิติชัย รักบำรุง (2558, หน้า 13) ได้กล่าวว่า จิตสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง เป็นความคิดเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้ การศึกษาไทยมุ่งมั่นปลูกฝังมานาน อาจเกิดขึ้นบ้างไม่เกิดขึ้นบ้างไปตาม ภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นจิตสำนึกที่ทุกสังคมพยายามที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังมานานในสังคมไทย

1.2 องค์ประกอบย่อยของจิตสาธารณะต่อตนเอง

1.2.1 อนุพนธ์ คำปัน (2558, บทคัดย่อ) กล่าวว่าไว้ว่า ความรับผิดชอบ คือ การรับรู้ความรู้ความสามารถของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม มีความต้องการเข้าร่วม กิจกรรมเพื่อสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ

1.2.2 เจษฎา หนูรุ่ง (2551, หน้า 14) กล่าวว่า การใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา คือ ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.2.3 ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 19-20) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องกำหนด คือ การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนทำได้ การกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมและการรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า จิตสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เป็นการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม ประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบ การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว และการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง

2. ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่น

2.1 ความหมายของจิตสาธารณะต่อผู้อื่น

ฐิติชัย รักบำรุง (2558, หน้า 13) ได้กล่าวว่า จิตสาธารณะต่อผู้อื่น หมายถึง เป็นความคิดที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้วสร้างกันได้ไม่ยาก

2.2 องค์ประกอบย่อยของจิตสาธารณะต่อผู้อื่น

2.2.1 อนุพนธ์ คำปัน (2558, บทคัดย่อ) กล่าวว่าไว้ว่า ความรัก ความเอื้ออาทร คือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกต่อการช่วยเหลือสังคม มีความรักเอื้ออาทรต่อสังคม ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเคารพสิทธิของผู้อื่น

2.2.2 เจษฎา หนูรุ่ง (2551, หน้า 14) ให้ความเห็นว่า ความ เคารพสิทธิผู้อื่น คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน

2.2.3 เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556, หน้า 77–87) กล่าวว่า อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน คือ ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว อุทิศตัว อุทิศเวลา อุทิศทรัพยากรเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แสดงออกด้วยการอาสาไม่มีใครบังคับ สมัครใจ ร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า จิตสาธารณะต่อผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อชุมชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เป็นการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบไปด้วย ความรัก ความเอื้ออาทร ความเคารพสิทธิผู้อื่น และอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

3. ด้านจิตสาธารณะต่อสังคม

3.1 ความหมายของจิตสาธารณะต่อสังคม

ฐิติชัย รักบำรุง (2558, หน้า 13) ให้ความเห็นว่า จิตสาธารณะต่อสังคม หมายถึง เป็นความคิดถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นจิตสำนึกที่คนไทยไม่ค่อยมีและขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทยสมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

3.2 องค์ประกอบย่อยของจิตสาธารณะต่อสังคม

3.2.1 เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556, หน้า 77–87) กล่าวว่า จิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม คือ ความรู้สึกนึกคิดถึงคุณค่าการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะร่วมกัน ดูแลรักษาสาธารณสมบัติร่วมกัน

3.2.2 อนุพนธ์ คำปิ่น (2558, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม คือ การรับรู้ในกิจกรรมของสังคม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การใช้สิทธิและเคารพสิทธิผู้อื่นในกิจกรรมเพื่อสังคม การรู้จักคิดริเริ่มกิจกรรม การพิจารณาและการวางแผนกิจกรรมเพื่อสังคม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดกิจกรรมเพื่อสังคม

3.2.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม คือ การทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่สังคมกำหนด ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ การเข้าร่วมกลุ่ม กำหนดวัตถุประสงค์และปฏิบัติตามเพื่อช่วยเหลือสังคม

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า จิตสาธาระณะต่อสังคม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ค้ำนึ่งการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการแสดงออกหรือ การกระทำที่ค้ำนึ่งถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ประกอบไปด้วย จิตสำนึกเห็นคุณค่า ส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

1.6 การวัดและประเมินผลด้านจิตสาธาระณะ

วัลลยา ธรรมอภิบาล (2555, หน้า 169) ได้ศึกษาแบบวัดจิตสาธาระณะของ เจษฎา หนูรุ่ม (2551); ศิริ แคนสา (2551); อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552) นำมาปรับใช้ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักคิด 2) ด้านเจตคติ และ 3) ด้านพฤติกรรมตามแบบของ ลิเกิร์ต (Likert) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 137-142) ซึ่งเป็น มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดให้มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบ และ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ปฏิบัติได้มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ปฏิบัติได้มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ปฏิบัติได้ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ปฏิบัติได้น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปฏิบัติได้น้อยที่สุด

ฐิติชัย รักบำรุง (2558, หน้า 23) กล่าวว่า ได้ใช้การวัดจิตสาธาระณะทั้งแบบ มาตราส่วนประมาณค่าและการใช้แบบวัดจิตสาธาระณะแบบข้อคำถามเชิงสถานการณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ คือ เรื่องที่ 1 จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง เรื่องที่ 2 จิตสำนึกเกี่ยวกับ ผู้อื่นใช้แบบวัดในลักษณะของมาตราประมาณค่า มีค่าคะแนน 1-4 เพื่อวัดพฤติกรรมที่ แสดงออก เรื่องที่ 3 จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม ใช้แบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม วิธีการ วัดทางจิตวิทยาในปัจจุบันมีวิธีการหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การรายงานตนเอง การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามและใช้แบบทดสอบ

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 78) กล่าวว่า การวัดจิตสาธาระณะ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเกิร์ต (Likert) โดยกำหนดให้มี ข้อความทั้งทางบวกและทางลบ และเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ปฏิบัติได้มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ปฏิบัติได้มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ปฏิบัติได้ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยที่สุด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการประเมินจิตสภาวะของนักเรียนแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับของนักการศึกษาข้างต้นมาปรับใช้ เพื่อวัดพฤติกรรมจิตสภาวะที่นักเรียนแสดงออกในระหว่างและหลังการฝึกอบรม ใน 3 ด้าน ดังนี้ คือ 1) จิตสภาวะต่อตนเอง 2) จิตสภาวะต่อผู้อื่น และ 3) จิตสภาวะต่อสังคม

2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” แตกต่างกันตามความเชื่อทางปรัชญา ซึ่งสามารถประมวลความหมายของหลักสูตรที่สำคัญได้ ดังต่อไปนี้

Saylor, Alexander and Lewis. (1981, p. 8) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคคลที่ได้รับการศึกษา

Beane & others. (1986, pp. 34–35) สรุปความหมายของหลักสูตรไว้โดยใช้เกณฑ์ความเป็นรูปธรรม (Concrete) ไปสู่นามธรรม (Abstract) และจากการยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School-centered) ไปสู่การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) โดยได้อธิบาย ไว้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษา (Curriculum as product)
2. หลักสูตร คือ โครงการหรือแผนการในการจัดการศึกษา (Curriculum as program)
3. หลักสูตร คือ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีความหมาย (Curriculum as intended learning)
4. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ของผู้เรียน (Curriculum as experience of the learner)

Oliva. (1992, pp. 8–9) ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตร โดยแบ่งเป็น

1. การให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ (Purpose) หลักสูตร จึงมีภาระหน้าที่ที่จะทำให้ผู้เรียนควรจะเป็นอย่างไรหรือมีลักษณะอย่างไร หลักสูตรแนวคิดนี้จึงมีความหมายในลักษณะที่เป็นวิธีการ ที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เช่น หลักสูตร คือ การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม หลักสูตร คือ การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นต้น

2. การให้นิยามโดยยึดบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Contexts) นิยามหลักสูตรในลักษณะนี้ เป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ซึ่งแล้วแต่ว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชา หลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลักสูตรเพื่อการปฏิรูปสังคม เป็นต้น

3. การให้นิยามโดยยึดวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ (Strategies) เป็นการให้นิยามหลักสูตร ในเชิงวิธีดำเนินการที่เป็นกระบวนการ ยุทธศาสตร์หรือเทคนิควิธีการที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร คือ กระบวนการแก้ปัญหา หลักสูตร คือ การทำงานกลุ่ม หลักสูตร คือ การเรียนรู้รายบุคคล หลักสูตร คือ โครงการหรือแผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

โอลิวา ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนงานหรือโครงการที่จัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียนโดยแผนงานต่าง ๆ จะถูกกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร มีขอบเขตกว้างขวางหลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น หลักสูตรอาจเป็นหน่วย (Unit) เป็นรายวิชา (Course) หรือเป็นรายวิชาย่อย (Sequence of courses) ทั้งนี้ แผนงานหรือโครงการทางการศึกษาดังกล่าวอาจจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน ภายใต้การบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา

สมพร หลิมเจริญ (2552, หน้า 87) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นหรือได้กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนา นักเรียนทั้งทางด้านสติปัญญา ด้านเจตคติ รวมทั้งคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

สุริยา กำธร (2553, หน้า 14) ได้สรุปว่าหลักสูตร หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ ซึ่งเป็นการวางแผนหรือ ประสบการณ์การเรียนการสอนแก่ผู้เรียน โดยระบุขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือที่ใช้เพื่อบรรลุผู้เรียน จุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

วารุณี อัครโกสิน (2554, หน้า 11) หลักสูตร หมายถึง การรวบรวมความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่สถาบันการศึกษาจัดทำขึ้นเป็นแผน ถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและพัฒนาตนเองตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ปวิชญา เนียมคำ (2558, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ สามารถสรุปความหมาย ของหลักสูตรได้ว่า หลักสูตรหมายถึง แผนที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัด เนื้อหาสาระ ทั้งที่เป็นความรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้ นักเรียนทั้งในและ นอกห้องเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนได้เรียนรู้ไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้

จากที่ได้ศึกษาแนวคิดนักการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะ ความรู้ ความสามารถตามที่ได้กำหนดไว้

2.2 ความสำคัญของหลักสูตร

สุรียา กำธร (2553, หน้า 20) หลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติไทยประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสมทันสมัย และมี ประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้น ก็ย่อมมี ความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้ อย่างเต็มที่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 7) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการ ควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตาม นโยบายและแผนการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่จัด การศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนา ประเทศ

ปวิชญา เนียมคำ (2558, หน้า 25) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นตัวกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับ สิ่งใดบ้างที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง

จากความสำคัญของหลักสูตรข้างต้น สรุปว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะ หลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมวล ประสบการณ์เป็นส่วนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัด

การศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้อง และมีความสัมพันธ์กัน นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

Taba (1962, p. 10) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร มี 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลผลิตของหลักสูตร

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ ๆ ไว้ 9 ส่วน คือ

1. หลักการ
2. จุดหมาย
3. โครงสร้าง
4. คำอธิบายรายวิชา
5. ขอบข่ายเนื้อหา
6. เวลาเรียน
7. กิจกรรมการเรียนการสอน
8. สื่อการเรียนการสอน
9. การวัดและประเมินผล

สุริยา กำธร (2553, หน้า 15) ได้สรุปว่าองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. จุดหมายและจุดประสงค์ คือ การกำหนดรูปแบบ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้ไปปรับใช้ในการ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ คือ การเลือกเนื้อหาสาระ ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. การจัดการเรียนการสอน คือเป็นกิจกรรมที่เปลี่ยนหลักสูตรไป กระบวนการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การวัดและประเมินผล คือ การพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรตามที่ กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่มากนักน้อยเพียงไรและอะไรเป็นสาเหตุเพื่อปรับปรุง หลักสูตรต่อไป

วารุณี อัสวโกติน (2554, หน้า 11-12) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ (Objective) หมายถึง เป้าหมายของการสอน เป็นส่วนที่ กำหนดคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

2. เนื้อหา (Content) เป็นเครื่องกำหนดขอบเขต และความเข้มข้นของ สาระความรู้ ทักษะและประสบการณ์

3. การเรียนการสอน (Instructional activity) เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4. การประเมิน (Evaluation) การตรวจสอบผลการเรียนการสอนว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ต้องปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไร เพื่อให้ได้ ผลลัพธ์เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของหลักสูตร

พัทธนันท์ ปั่นแก้ว (2557, หน้า 17-18) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร โดยทั่วไปมี 4 องค์ประกอบ

1. ความมุ่งหมาย (objectives) คือ เป็นเสมือนการกำหนดทิศทางของ การจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ อันก่อให้เกิดประโยชน์ในสังคมนั้น การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของสังคมเพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและสนองความต้องการ ของสังคมและผู้เรียน และต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย

2. เนื้อหาวิชา (Content) เป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของ หลักสูตร เนื้อหาสาระที่ได้กำหนดไว้ต้องสมบูรณ์ ต้องผนวกความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม แนวคิด และทัศนคติเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทัศนคติ และ พฤติกรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นกิจกรรมที่จะแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีหลายลักษณะ แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือ กิจกรรมการเรียนการสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า “การสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้” ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้จัดการเรียนรู้

4. การประเมินผล (evaluation) การประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่ชี้ให้เห็นว่าการนำหลักสูตรแปลงไปสู่การปฏิบัตินั้นบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินผลนี้จะเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ปวิชญา เนียมคำ (2558, หน้า 24) สรุปได้ว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

มาลินี บุญยรัตพันธ์ (2558, หน้า 11) ได้กล่าวว่าหลักสูตรจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. หลักการเป็นเป้าหมายปลายทางของหลักสูตรจะบอกให้รู้ว่าหลักสูตรนั้นจัดขึ้นเพื่ออะไร ซึ่งกำหนดในลักษณะเชิงปรัชญาของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมาย คือ สิ่ง que แสดงความคาดหวังของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหา ความรู้ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาและประสบการณ์
4. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นแนวทางหรือวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และประสบการณ์
5. การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์

ชวลิต ชูกำแหง (2559, หน้า 4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. ขอบข่ายของเนื้อหาของหลักสูตร

3. ความสัมพันธ์กับเวลาในหลักสูตร

เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ และคณะ (2560, หน้า 99) หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. หลักการ หลักสูตรเสริมสร้างขึ้นด้วยกระบวนการ มีส่วนร่วมและการออกแบบย้อนกลับ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
2. จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ 5 ประการ คือ การสังเกตและการจำแนก การจัดกลุ่ม การวิเคราะห์เหตุผล การนำไปใช้ และการทำนาย
3. ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง
4. โครงสร้างเนื้อหา
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการและเทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน
6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ เป็นสื่อประเภทวัสดุ เอกสาร เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
7. การวัดและประเมินผล มีการวัดก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

วีรภัทร ไม้ไหว (2560, หน้า 16) ได้สรุปว่า หลักสูตรมีหลายองค์ประกอบขึ้นอยู่กับลักษณะของหลักสูตรที่สร้างขึ้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่หลักสูตรจะต้องมี ดังนี้ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน 4) การวัดและประเมินผล

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรตามที่นักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้กำหนดไว้ตามที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักที่สำคัญของหลักสูตรมี 5 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กิจกรรมฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ดังตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร

ตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบ ของหลักสูตร	หน่วยงาน และนักวิชาการ										รวม	ร้อยละ	รายการที่จัดสรร
	ทาบา (Hilda Taba, 1962)	ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550)	สุริยา กัทร (2553)	วารุณี อัครโกศล (2554)	พัชรัตน์ ปิ่นแก้ว (2557)	ปรีชญา เนียมคำ (2558)	มกลินี บุญรัตน์ (2558)	ชวลิต ชูแก้ว (2559)	เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ (2560)	วีรภัทร ไม้ไหว (2560)			
1. -หลักการและเหตุผล		√							√		3	30	√
2. -วัตถุประสงค์				√							10	100	√
-ความมุ่งหมาย													
-จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	√	√			√	√	√	√	√	√			
-จุดประสงค์ของการเรียนการสอน			√										
3. -เนื้อหา	√	√		√	√	√		√	√	√	10	100	√
-เนื้อหาสาระและ ประสบการณ์			√				√						
4. -วิธีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน/อบรม	√	√	√	√					√	√	10	100	√
-การนำหลักสูตรไปใช้					√	√		√		√			
5. -การวัดและประเมินผล	√	√	√	√	√	√	√		√	√	9	90	√
6. -ความสัมพันธ์กับเวลาใน หลักสูตร								√			1	10	
7. -วัสดุอุปกรณ์และสื่อ การเรียนการสอน		√							√		2	20	

จากตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วจัดกลุ่มองค์ประกอบของหลักสูตรจากนักวิชาการทั้งหมด 10 คน โดยพิจารณาจากความสอดคล้องคล้ายคลึงกันของข้อความ เนื้อหา และคัดเลือกองค์ประกอบจากนักวิชาการที่สอดคล้องคล้ายคลึงกันที่มีค่าความถี่ร้อยละ 60 ขึ้นไป กลุ่มที่ 1 หลักการและเหตุผล ใช้ชื่อว่า หลักการและเหตุผล ซึ่งมีค่าความถี่ร้อยละ 30 ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นและสำคัญจึงคงไว้ กลุ่มที่ 2 วัตถุประสงค์ ความมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของการเรียนการสอน ใช้ชื่อว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตร กลุ่มที่ 3 เนื้อหา เนื้อหาสาระและประสบการณ์ ใช้ชื่อว่า เนื้อหาสาระ

กลุ่มที่ 4 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/ อบรม การนำหลักสูตรไปใช้ ใช้ชื่อว่า กิจกรรมฝึกอบรม กลุ่มที่ 5 การวัดและประเมินผล ใช้ชื่อว่า การวัดและประเมินผล จะได้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) ความมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผล

1. หลักการและเหตุผล

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10) กล่าวว่า หลักการ คือ แนวทางหรือทิศทางในการจัดการเรียนการสอนว่าจะให้เกิดผลแก่ผู้เรียนอย่างไรบ้าง

มาลินี บุญยรัตน์ (2558, หน้า 11) กล่าวว่า หลักการเป็นเป้าหมายปลายทางของหลักสูตร จะบอกให้รู้ว่าหลักสูตรนั้นจัดขึ้นเพื่ออะไร ซึ่งกำหนดในลักษณะเชิงปรัชญาของหลักสูตร

เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ และคณะ (2560, หน้า 99) ได้กล่าวว่า หลักการ คือ การกำหนดแนวทางของหลักสูตรเสริมสร้างขึ้นด้วยกระบวนการ มีส่วนร่วมและการออกแบบย้อนกลับ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

จากแนวคิดข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า หลักการ หมายถึง แนวทางหรือทิศทางทางการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ในงานวิจัยนี้ คือ การกำหนดความต้องการตามความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองและคณะครูโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม นำมากำหนดเป็นหลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม และเป็นแนวทางประกอบการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

Taba (1962, p. 10) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ เป็นการกำหนดว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างไรหรือเป็นการศึกษาเพื่ออะไร

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10) กล่าวว่า จุดหมาย คือ การกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนและคาดหวังว่าให้มีลักษณะอย่างไรบ้าง

สุริยา กำธร (2553, หน้า 15) กล่าวว่า จุดหมายและจุดประสงค์ คือ การกำหนดรูปแบบ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้ไปปรับใช้ในการ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

วารุณี อัครโกติน (2554, หน้า 11-12) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ (Objective) หมายถึง เป้าหมายของการสอน เป็นส่วนที่กำหนดคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

พัทธนันท์ ปั่นแก้ว (2557, หน้า 17-18) กล่าวว่า ความมุ่งหมาย (objectives) คือ เป็นเสมือนการกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ อันก่อให้เกิดประโยชน์ในสังคมนั้น การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของสังคมเพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียน และต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย

ปวิษฐา เนียมคำ (2558, หน้า 24) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ การกำหนดเป้าหมายว่าจะให้ผู้เรียนมีลักษณะอย่างไรตามหลักสูตร

มาลินี บุญยรัตน์ (2558, หน้า 11) ได้สรุปว่า จุดมุ่งหมาย คือ สิ่งที่แสดงความคาดหวังของหลักสูตร

ชวลิต ชูกำแหง (2559, หน้า 4) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ การตั้งคำถามว่าจะให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร จะนำเนื้อหาใดมาใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

เพชรปราณี อินทรพานิชย์ และคณะ (2560, หน้า 99) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ 5 ประการ คือ การสังเกตและการจำแนก การจัดกลุ่ม การวิเคราะห์เหตุผล การนำไปใช้ และการทำนาย

วีรภัทร ไม้ไหว (2560, หน้า 16) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ สิ่งที่มีหวังว่าผู้เรียนจะได้รับอะไรบ้าง

จากแนวคิดข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ในงานวิจัยนี้ คือ ความมุ่งหวังของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนภายหลังการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนา

ผู้เรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนตามที่ต้องการ และเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้ โดยคาดหวังว่าเมื่อกำหนดและดำเนินการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

3. เนื้อหาสาระ

Taba (1962, p. 10) ได้กล่าวว่า เนื้อหาเป็นการเลือกสรรและจัดเนื้อหาวิชา ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระนี้จะต้องพิจารณาให้ตรงกับจุดประสงค์ของวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความรู้ เพราะเนื้อหาสาระที่จะพิจารณาเลือกสรรมานี้จะมองเห็นถึงลำดับของความรู้ว่าอะไรควรมาก่อนมาหลัง นอกจากนั้นแล้วยังแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของความรู้นั้นมีบทบาทในที่ ๆ แตกต่างกัน และสะดวกกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และตัวผู้เรียนด้วย

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 10) กล่าวว่า เนื้อหา คือ แหล่ง ประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนให้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สุริยา กำธร (2553, หน้า 15) กล่าวว่า เนื้อหาสาระและประสบการณ์ คือ การเลือกเนื้อหาสาระ ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วารุณี อัครโกติน (2554, หน้า 11-12) กล่าวว่า เนื้อหา (Content) เป็นเครื่อง กำหนดขอบเขต และความเข้มข้นของสาระความรู้ ทักษะและประสบการณ์

พัทธนันท์ ปั่นแก้ว (2557, หน้า 17-18) กล่าวว่า เนื้อหาวิชา (Content) เป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระที่ได้กำหนดไว้ต้อง สมบูรณ์ ต้องผนวกความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม แนวคิด และทัศนคติเข้าด้วยกัน เพื่อให้ ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์

ปวิษฐา เนียมคำ (2558, หน้า 24) กล่าวว่า เนื้อหาสาระเป็นความรู้ที่จัดให้ นักเรียนได้เรียนรู้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

มาลินี บุญยรัตน์ (2558, หน้า 11) ได้สรุปว่า เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหา ความรู้ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาและประสบการณ์

ชวลิต ชูกำแหง (2559, หน้า 4) กล่าวว่า เนื้อหาสาระ คือ ความรู้และ มวลประสบการณ์ที่ครูสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จึงจำเป็นต้องมีความชัดเจนเพื่อให้ ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ และคณะ (2560, หน้า 99) ได้กล่าวว่า เนื้อหา เป็นสาระการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วีรภัทร ไม้ไหว (2560, หน้า 16) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ จะต้องให้มีความสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ชุมชนนั้น ๆ จึงจะสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านทักษะ ความรู้ ทักษะคิดไปในทางที่พึงประสงค์

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เนื้อหา คือ ประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ในงานวิจัยนี้ คือ สาระสำคัญของความรู้ที่นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นสิ่งเร้าเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และเกิดคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมาย เป็นสิ่งกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้

4. กิจกรรมฝึกอบรม

Taba (1962, p. 10) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการนำเอาหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มไปปฏิบัติให้เกิดผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การสอนเกิดขึ้นและได้แนวคิดพื้นฐานมาจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้โดยเฉพาะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางด้านความรู้ ซึ่งเป็นข้อมูลมาให้เราพิจารณาในการวางแผนที่สำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และข้อมูลอีกประการหนึ่งที่เราต้องนำมาประกอบการพิจารณา คือ เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน คือการสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

สุริยา กำธร (2553, หน้า 15) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน คือ เป็นกิจกรรมที่เปลี่ยนหลักสูตรไปกระบวนการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วารุณี อัครโกศล (2554, หน้า 11-12) กล่าวว่า การเรียนการสอน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

พัทธนันท์ ปั่นแก้ว (2557, หน้า 17-18) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นกิจกรรมที่จะแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีหลายลักษณะ แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า “การสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้” ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้จัดการเรียนรู้

ปวิชญา เนียมคำ (2558, หน้า 24) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนและ
ประสบการณ์ต่าง ๆ จะพัฒนานักเรียนได้เรียนรู้ไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้

มาลินี บุญรัตน์ (2558, หน้า 11) ได้สรุปว่า การจัดการเรียนการสอน
เป็นแนวทางหรือวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์

ชวลิต ชูกำแหง (2559, หน้า 4) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน คือ
การนำเอาเนื้อหาหลักสูตรไปใช้

เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ และคณะ (2560, หน้า 99) ได้กล่าวว่า การจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการและ
เทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน

วีรภัทร ไม้ไหว (2560, หน้า 16) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน
จะต้องนำพาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่
การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและ
สิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน ในงานวิจัยนี้ คือ การจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนใน
กระบวนการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนและสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบ
หลักสูตร

5. การวัดและประเมินผล

Taba (1962, p. 10) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผล เป็นการหาคำตอบ
ว่าการดำเนินการของหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ เพียงใดและมีอะไรเป็น
สาเหตุ แต่การประเมินผลควรจะมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาให้ชัดเจนว่าจะประเมินผล
สิ่งใดบ้าง และต้องการความลุ่มลึกในสิ่งที่จะประเมินเพียงใด ตลอดจนระยะเวลาและ
ขีดจำกัดต่าง ๆ ที่จะกระทำได้ตามขีดความสามารถแค่ไหน

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 10) กล่าวว่า การประเมินผล คือ
การตรวจสอบหลักสูตรว่าบรรลุผลตามที่ตั้งไว้หรือไม่

สุริยา กำธร (2553, หน้า 15) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล คือ
การพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่มากน้อยเพียงไร
และอะไรเป็นสาเหตุเพื่อปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

วารุณี อัครโกติน (2554, หน้า 11-12) กล่าวว่า การประเมินผล คือ การตรวจสอบผลการเรียนการสอนว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ต้องปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไร เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของหลักสูตร

พัทธนันท์ ปั่นแก้ว (2557, หน้า 17-18) ได้กล่าวว่า การประเมินผล (evaluation) การประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่ชี้ให้เห็นว่าการนำหลักสูตรแปลงไปสู่การปฏิบัตินั้นบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินผลนี้จะ เป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ปวิชญา เนียมคำ (2558, หน้า 24) กล่าวว่า การประเมินผล คือ ตัวบ่งบอกว่าหลักสูตรที่นำไปใช้ได้ผลตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

มาลินี บุญยรัตน์ (2558, หน้า 11) ได้สรุปว่า การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ คือการตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด

ชวลิต ชูกำแหง (2559, หน้า 4) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล คือ การตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ และคณะ (2560, หน้า 99) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลควรมีการก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน เพราะจะทำให้ทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียน

วิรัชทร ไม้ไหว (2560, หน้า 16) การวัดและประเมินผล คือ การประเมินในทุกด้านที่จัดไว้ในเนื้อหาสาระที่เรียนว่า ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลและติดตามผลการจัดกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมว่าบังเกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับใด มีส่วนใดบ้างที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้นต่อไป

2.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

2.4.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

มีนักการศึกษาให้ความหมายของคำว่า “การพัฒนาหลักสูตร” ไว้ดังนี้

Taba (1962, p. 12) ได้กล่าวไว้ว่า “การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึง

จุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร ”

Good (1973, pp. 157–158) ได้ให้ความเห็นว่า “การพัฒนาหลักสูตรเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอนรวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่”

Saylor and Alexander (1981, pp. 30–39) ให้ความหมายว่า “การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อนการพัฒนาหลักสูตร อาจหมายรวมถึงการสร้างเอกสารอื่น ๆ สำหรับนักเรียนด้วย”

สุริยา กำธร (2553, หน้า 20) การพัฒนาหลักสูตร คือ การวางแผน การดำเนินการหรือปรับปรุงการจัดการเรียน การสอน โดยกำหนด จุดหมาย/ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ/ ประสพการณ์การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรใหม่มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ต่าง ๆ

ปวิษฐา เนียมคำ (2558, หน้า 28) สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้าง หลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้อง กับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม หรือการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการปรับปรุง หลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นมีความสมบูรณ์ และเหมาะสมยิ่งขึ้น

ภูษิต บัวสวัสดิ์ (2560, หน้า 11) การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือปรับปรุง หลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องจากการนำหลักสูตรไปใช้แล้วเกิดปัญหา โดยการแก้ไขนั้น มีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยี เพื่อที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในหลักสูตร

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้สามารถสรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลง หลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

2.4.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

ชนัท ธาตุทอง (2550, หน้า 4-5) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญของบุคคล สามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 21) ได้สรุปว่าหลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้สอน ผู้บริหารและนักการศึกษา เพราะเป็นการสรุปแนวคิดหลักการสำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นที่จะนำไปใช้ในให้เป็นประโยชน์ ต่องานด้านการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

มารุต พัฒผล (2562, หน้า 4) หลักสูตรมีความสำคัญหลายประการทั้งต่อสังคมและประเทศชาติบุคลากรทางการศึกษา ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรมีความสำคัญต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของประชากรในอนาคตว่าควรมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร
2. หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรได้กำหนดเป้าหมายของการศึกษา เนื้อหาสาระ แนวการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล การบริหารจัดการ การประกันคุณภาพที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เพื่อให้หลักสูตรบรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร

3. หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้บริหารการศึกษาในฐานะที่เป็นกรอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตรตลอดจนการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการส่งเสริมและควบคุมคุณภาพการศึกษา

4. หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้สอนในฐานะที่เป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรจะทำให้ผู้สอนทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระแนวทางการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล ที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้หลักสูตรยังช่วยทำให้ผู้สอนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียนในการที่จะส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5. หลักสูตรมีความสำคัญที่มีต่อผู้เรียนและผู้ปกครอง ในฐานะที่ช่วยให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้ารับการศึกษา เช่น เนื้อหาสาระ ระยะเวลา ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เมื่อสำเร็จการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งยังช่วยในการวางแผนการเรียนตลอดหลักสูตรและการศึกษาต่อได้อย่างเป็นระบบ

6. หลักสูตรมีความสำคัญต่อชุมชนในฐานะที่เป็นเครื่องมือ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งของชุมชน ให้มีคุณลักษณะ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนอาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน

จากความสำคัญของหลักสูตรข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเสมือนเข็มทิศซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมวลงประสพการณ เป็นส่วนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.4.3 แนวคิดการพัฒนาและการออกแบบหลักสูตร

1. แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

Tyler (1950, p. 11) ได้ให้แนวคิดในการวางแผนโครงสร้างหลักสูตรโดยใช้วิธี means-ends approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตร ที่เรียกว่า “เหตุผลของไทเลอร์” ซึ่งหลักเกณฑ์ในการจัดหลักสูตรและการสอนนี้ เน้นการตอบคำถามที่เป็นพื้นฐาน 4 ประการ ดังนี้

- 1) มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่สถาบันการศึกษาจะต้องกำหนดให้กับผู้เรียน
- 2) มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาควรจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
- 4) จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการศึกษาอย่างไร จึงจะตัดสินใจได้ว่าบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ไทเลอร์ เน้นว่า คำถามทั้ง 4 ข้อนี้จะต้องเรียงลำดับกันลงมาเพราะ ฉะนั้นการตั้งจุดมุ่งหมายจึงเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด (คาร์ณ โปรยเงิน, 2550, หน้า 21) แนวความคิด ในการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ เป็นไปตามลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เริ่มด้วยการกำหนดจุดมุ่งหมายชั่วคราวโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งกำเนิด ที่จะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ 3 แหล่งด้วยกัน คือ ศึกษาจากสังคม ศึกษาจากตัวผู้เรียน ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในเนื้อหาสาขาวิชาข้อมูลที่ได้จาก 3 แหล่งดังกล่าว จะเป็นเครื่องช่วยในการตั้งจุดมุ่งหมายชั่วคราว จุดมุ่งหมายที่ได้ในขั้นนี้ บางครั้งอาจจะมีมากเกินไปที่จะจัดไว้ในหลักสูตรได้ทั้งหมด จึงควรได้มีการพิจารณาเลือกเฉพาะจุดมุ่งหมายที่สำคัญ และสอดคล้องกันเพื่อนำไปเป็นในการปฏิบัติขั้นต่อไป ไทเลอร์ ได้เสนอว่า การเลือกจุดมุ่งหมายถาวร ควรผ่านการกลั่นกรอง เพื่อคัดเอาข้อที่ไม่สำคัญและไม่สอดคล้องออกไป ด้วยวิธีการพิจารณาหลักจิตวิทยาการเรียนรู้พิจารณาจากหลักปรัชญาการศึกษาและปรัชญาสังคมจุดมุ่งหมายที่ผ่านการกลั่นกรองแล้วนี้เรียกว่า จุดมุ่งหมายขั้นสุดท้าย หรือจุดมุ่งหมายถาวรที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้อย่างไร จึงจะช่วยให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จุดมุ่งหมายที่ระบุพฤติกรรมและเนื้อหา นั้น เป็นจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการไปถึง แต่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นวิธีการที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทาง

ขั้นที่ 3 การจัดหาประสบการณ์การเรียนรู้ ในการจัดหา

ประสบการณ์ให้เป็นหน่วยจะต้องมีการสำรวจความสัมพันธ์ทางด้านเวลาและด้านเนื้อหา โดยมีเกณฑ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ คือ มีความต่อเนื่องกัน การเรียงลำดับขั้นตอนการบูรณาการ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล เป็นขั้นสุดท้ายในการจัดหลักสูตรของ ไทเลอร์ เป็นขั้นที่จะให้ผู้วางแผนจัดทำหลักสูตร รวมทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้น บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด

2. แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบา

Taba (1962, pp. 422-425) ได้ให้แนวคิดในการจัดหลักสูตรควรจะ ออกแบบและกำหนดจากครูผู้สอนมากกว่าที่จะกำหนดลงไปโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูง นอกจากนี้ทาบามีความคิดว่าการพัฒนาหลักสูตร เป็นงานที่ต้องการจัดลำดับความคิดให้เป็นระเบียบในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรนั้น จะต้องพิจารณาทั้งลำดับในการวางแผน และวิธีการที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไป ทาบาได้กำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน ภาระงานการเรียนรู้ ตลอดจนธรรมชาติของความรู้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 เป็นหลักการในการพิจารณา จุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้น ควรจะเป็นสิ่งที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการคัดเลือกเนื้อหาประสบการณ์ การเรียน ความต้องการ เพื่อให้วัตถุประสงค์สอดคล้องกับสังคมและผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ

ขั้นที่ 4 การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกมา โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ก่อนหรือหลัง ซึ่งอาจจัดลำดับความยากง่าย ความกว้างแคบ หรือการเป็นพื้นฐานต่อกัน

ขั้นที่ 5 การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ภาระงานที่สำคัญของหลักสูตรอีกภาระงานหนึ่งก็คือ ภาระงานในชั้นเรียน การคัดเลือกประสบการณ์ การเรียนจำเป็นต้องศึกษาถึงภาระงานการเรียนรู้และวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็น

แนวทางในการคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย ตลอดจนเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ด้วย

ขั้นที่ 6 การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ตามลำดับก่อนหลัง เพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ขั้นที่ 7 การประเมินผล เป็นขั้นตอนที่จะเป็นเครื่องชี้ว่าการ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาหรือข้อบกพร่อง ในขั้นตอนใด ๆ มากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป การประเมินผลนี้ ตามปกติจะพิจารณาผลจาก การใช้หลักสูตรคือผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไป ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอนมีความ เหมาะสมเพียงใด

ขั้นที่ 8 ตรวจสอบความคงที่ และความเหมาะสมในแต่ละชั้น โดยการตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบในลักษณะต่อไปนี้คือ เนื้อหาที่จัดขึ้นเกี่ยวข้องกับ จุดมุ่งหมายหรือไม่ ประสบการณ์การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมาย หรือไม่ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นมีความเหมาะสมเพียงใด

3. แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเชลเลอร์เล็กซานเดอร์ และเลวิส

Saylor, Alexander and Lewis (1981, pp. 28–39) ได้เสนอแนวคิด ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเขามีแนวคิดว่าหลักสูตรเป็นแผนการในการจัดโอกาสการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน ดังนั้น หลักสูตรจึงต้องมีการกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ดังนี้

1) เป้าหมาย จุดมุ่งหมายและขอบเขต (Goals, objectives and domains) การพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายแต่ละประเด็น จะบ่งบอกถึงขอบเขตหนึ่ง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งเชลเลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิสได้เสนอไว้ว่ามี 4 ขอบเขตที่สำคัญ คือ พัฒนาการส่วนบุคคล (personal development) สมรรถภาพทางสังคม (Social competence) ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (continued learning skills) และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (specialization) นอกจากนี้ยังมี ขอบเขตอื่น ๆ อีก ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรอาจจะพิจารณาตามความเหมาะสมกับผู้เรียนและ ลักษณะทางสังคม เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตต่าง ๆ ของหลักสูตรจะได้รับ ข้อบังคับทางกฎหมายของรัฐ ข้อค้นพบจากงานวิจัยต่าง ๆ ปรัชญาของกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร เป็นต้น

2) การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) เมื่อกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกแล้ว

3) การใช้หลักสูตร (Curriculum implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบหลักสูตรแล้วขั้นตอนต่อไป คือ การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนต้องวางแผนและจัดทำแผนการสอนตามรูปแบบต่าง ๆ ครูผู้สอนเลือกวิธีการสอน สื่อ วัสดุ การเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

4) การประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนต้องเลือกวิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร ซึ่งเป็นทั้งการประเมินระหว่างดำเนินการ (formative evaluation) และการประเมินผลรวม (Summary evaluation) ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

4. แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของโอลิวา

Oliva (1992, pp. 171-175) ได้แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร โดยขยายความคิดของตนเอง จากที่ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรไว้เมื่อปี ค.ศ. 1976 ไว้แล้ว กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของโอลิวา ได้เสนอองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- 1) กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ปรัชญาและหลักจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งเป้าหมายนี้ เป็นความเชื่อที่ได้มาจากการของสังคมและผู้เรียน
- 2) วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และเนื้อหาวิชา
- 3) กำหนดจุดหมายของหลักสูตร
- 4) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 5) จัดโครงสร้างของหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้
- 6) กำหนดจุดหมายของการเรียนการสอน
- 7) กำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน
- 8) เลือกยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอน
- 9) เลือกวิธีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน
- 10) นำยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอนไปใช้
- 11) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนไปใช้

12) ประเมินผลหลักสูตร

5. แนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 57) การศึกษาหลักการและแนวคิด ของนักพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมา วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้สรุปแนวคิดและขั้นตอน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ คือ

1) คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างและการออกแบบหลักสูตรขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลจากสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดย ปรัชญาหรือกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาอย่างสม่ำเสมอ

2) ยกวางแผนเนื้อหาสาระ แต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแต่ละรายวิชา โดย ปรัชญาหรือจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ แต่ละ สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือจุดประสงค์การเรียนรู้วางแผนการสอน ทำบันทึกการสอน ผลผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่มหรือ รายบุคคล

3) นำหลักสูตรที่พัฒนาได้แล้วไปทดลองใช้ในสถานศึกษานำร่อง (สถานศึกษาทดลอง ใช้ หลักสูตรใหม่) โดยคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรกำหนดไว้ ถ้ามีข้อบกพร่องก็ทำการแก้ไข ปรับปรุง โดยปรัชญาหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาอยู่ตลอดเวลา

4) อบรมผู้สอน ผู้บริหารทุกระดับและบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจหลักสูตรใหม่ เพื่อจะได้ใช้หลักสูตรใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

5) นำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติการสอนที่สถานศึกษาก่อนประการใช้หลักสูตร สนับสนุนให้ผู้บริหารและผู้สอนนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษาต่อไปกิจกรรมการใช้หลักสูตรใหม่มี 4 ประการ คือ

5.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือ จัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร สื่อ และอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการเรียนการสอน

5.2 ผู้บริหารจัดการเตรียมสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคลากร วัสดุหลักสูตร และบริการต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่อบรมผู้สอน และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการใช้ หลักสูตรจัด ห้องสมุดห้องเรียนห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการสอนทุกชนิด รวมทั้งจัด งบประมาณสนับสนุนการบริหาร หลักสูตร

5.3 การสอนเป็นหน้าที่ของผู้สอนประจำการทั่วไปที่จะต้อง ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5.4 การประเมินผล เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องของหลักสูตร แล้วดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงต่อไป การประเมินผลมี 2 ประเภท คือ การประเมินผล การเรียนของผู้เรียน และการ ประเมินผลหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร ได้แก่ การประเมินเอกสารหลักสูตร ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียน ประเมินผลการใช้หลักสูตรในการประเมินผลหลักสูตร นั้นจะต้องประเมินผลอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างในสังคมปัจจุบันย่อมมี การ เปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เครื่องมือสื่อสารเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตและการ ประกอบอาชีพแต่ละสาขาวิชา ก็มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร คือการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การกำหนดเป้าประสงค์สำคัญและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การ กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหาสาระและการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม

2.5.1 ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรม คือ กระบวนการในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิด ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ และความสามารถ ในเรื่องหนึ่งเรื่องใด และเปลี่ยนพฤติกรรม ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ การฝึกอบรม ดังนี้

ศักรินทร์ ชนประชา (2550, หน้า 73) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคคล โดยมุ่งที่จะเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติของบุคคล เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาและเพิ่มผลผลิต ทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้

สมชาย กียรรอง และอรจิณี ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, หน้า 14) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีความรู้และความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

ชาญ สวัสดิ์สาลี (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลให้ดีขึ้น เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบและ/หรืองานที่กำลังจะได้รับมอบหมายให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

สมคิด บางโม (2553, หน้า 14) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และทัศนคติ (Attitude) อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์กร บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคคลนั่นเอง

ชูชัย สมितिไกร (2554, หน้า 5) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จึงสรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง เป็นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบที่ช่วยให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคล พัฒนาความสามารถทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.5.2 ความสำคัญของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่ถูกนิยมนำมาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ช่วยให้องค์กรเกิดความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรม ดังนี้

สุจิตรา ธนนันท์ (2552, หน้า 23) กล่าวว่า การฝึกอบรมมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ประการแรก การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อหาทางให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รวมทั้งทัศนคติของพนักงานให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต และเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ประการที่สอง การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในทางที่ต้องการ ประการที่สาม การฝึกอบรมเป็นการให้คำแนะนำและเป็นการฝึกให้มีระเบียบวินัย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีความชำนาญเพิ่มขึ้น รวมทั้งได้เรียนรู้ถึงวิธีการปฏิบัติงานเฉพาะตำแหน่ง เพื่อให้เขามีความรู้ความสามารถที่จะก้าวต่อไปในอนาคต และในประการสุดท้ายการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ช่วยเพิ่มพูนความถนัดทางธรรมชาติ ทักษะ หรือความชำนาญ ความสามารถของบุคคล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

สมคิด บางโม (2553, หน้า15) กล่าวว่า ความสำคัญของการฝึกอบรม มี 6 ประการ คือ 1) เพื่อความอยู่รอดขององค์กรเอง เพราะปัจจุบันมีสภาพการแข่งขันระหว่างองค์กรรุนแรงมาก การฝึกอบรมจะช่วยให้องค์กรเข้มแข็ง และช่วยให้พนักงานมีประสิทธิภาพในการทำงานยิ่งขึ้น 2) เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโต มีการขยายการผลิต งานขาย และการขยายงานด้านต่าง ๆ ออกไป ในการนี้จำเป็นต้องสร้างบุคคลที่มีความสามารถเพื่อที่จะรองรับงานเหล่านั้น 3) เมื่อรับพนักงานใหม่จำเป็นต้องให้เขารู้จัก องค์กรเป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน และต้องฝึกอบรมให้รู้วิธีทำงานขององค์กรแม้จะมี ประสบการณ์มาจากที่อื่นแล้วก็ตาม สภาพการทำงานในแต่ละองค์กรย่อมแตกต่างกัน 4) ปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วจึงจำเป็นต้องฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ ทันสมัยเสมอ ถ้าพนักงานมีความคิดล้าหลัง องค์กรก็จะล้าหลังตามไปด้วย 5) เมื่อพนักงานทำงานมาเป็นเวลานานจะทำให้เฉื่อยชา เบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้น การฝึกอบรมจะช่วยกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และ 6) เพื่อเตรียมพนักงานสำหรับ ตำแหน่งใหม่ที่สูงขึ้น โยกย้ายงาน หรือแทนคนที่ลาออกไป

ชัยวัฒน์ จิวพานิชย์ (2554, หน้า 13) ได้สรุปความสำคัญของการฝึกอบรมนั้นมีความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงานให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความคิดที่สร้างสรรค์ สามารถพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าทัน ความเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมของบุคคลเพื่อความเป็นเอกภาพและความมั่นคงขององค์กร

จึงสรุปได้ว่าความสำคัญของการฝึกอบรมเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งถูกจัดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ รวมทั้งความตระหนักรู้และแรงจูงใจของบุคลากรในองค์กร อันจะส่งผลให้บุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร และผลการปฏิบัติงานดีขึ้นกว่าเดิม

2.5.3 รูปแบบของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมแต่ละหลักสูตรย่อมมีรูปแบบการจัดหรือการรวมกลุ่มแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าวิทยากรจะนำเสนอแก่ผู้เข้าอบรมในลักษณะใด ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้ดังนี้ (จิโรจน์ ลักษณะอดิศร, 2550, หน้า 72-73)

1. การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกปฏิบัติงานจริง โดยมีผู้ชำนาญงานนั้นเป็นครูฝึก คอยดูแลการฝึกงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมแบบ On the Job Training จะไม่เน้นการเรียนรู้ทฤษฎีมากนัก แต่มุ่งเน้นไปในทางฝึกปฏิบัติทำให้การฝึกอบรมแบบนี้ มีความสามารถในการสร้างความรู้ความเข้าใจเหมาะกับการปฏิบัติงานโดยตรงเพราะเห็นผลในระยะสั้นค่อนข้างชัดเจน ต้นทุนต่ำ แต่ก็ไม่ควรที่จะให้มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เกิดการดูแลของผู้ฝึกสอนไม่ทั่วถึง เกิดการบกพร่องในการปฏิบัติงานทำให้ Cost of quality สูงขึ้น และ Productivity ต่ำลงได้

2. การฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ไม่ใช้การเรียนรู้แบบปฏิบัติงานจริง ซึ่งการฝึกอบรมประเภทนี้จะให้ความรู้ผู้เข้าอบรมได้มากกว่าการอบรมแบบ On the Job Training เพราะผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ แต่อาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของการประยุกต์ใช้ เพราะความรู้เชิงทฤษฎีที่ได้บางครั้งไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทั้งหมด หากผู้เข้าอบรมไม่มีทักษะในการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงาน หรือมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมว่า เป็นการพักผ่อนผ่อนคลายก็จะทำให้การฝึกอบรมนั้นไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เกิดประสบการณ์ตรงและเล็งเห็นความสำคัญ คุณประโยชน์และตระหนักถึงการมีจิตสาธารณะอย่างแท้จริง

2.5.4 เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม

สุจิตรา ธานันท์ (2552, หน้า 51) ได้สรุปว่า เทคนิคการฝึกอบรม ออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) การแบ่งกลุ่มตามวิธีการสอน (2) การแบ่งตามลักษณะการมีส่วนร่วม (3) การแบ่งของ วิลเลียม จี สก็อต (William G. Scott) และเทอเรนซ์ อาร์ มิทเชล (Terrence R. Mitchel) จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เทคนิคการฝึกอบรมโดยการลงมือปฏิบัติงาน (On the job training) และ 2) เทคนิคการฝึกอบรมโดยไม่ลงมือปฏิบัติงาน (off the job training)

ชูชัย สมितिไกร (2554, หน้า 172) กล่าวว่า วิธีการฝึกอบรม หมายถึง เครื่องมือหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้ฝึกอบรมและผู้รับการฝึกอบรม และระหว่างผู้รับการอบรมด้วยกันเอง เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติตามจุดประสงค์ของการฝึกอบรม คือ 1) วิธีการฝึกอบรมซึ่งมุ่งเน้นความรู้และการเรียนรู้เป็นกลุ่ม 2) วิธีการฝึกอบรมซึ่งมุ่งเน้นความรู้และการเรียนรู้เป็นรายบุคคล 3) วิธีการฝึกอบรมซึ่งมุ่งเน้นทักษะและความสามารถและการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ได้แก่ การสาธิต (Demonstration) 4) วิธีการฝึกอบรมซึ่งมุ่งเน้นทักษะและความสามารถและการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ได้แก่ การอบรมในงาน (on-the-job-training) ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่ใช้ในการทำงานจริงภายในระยะเวลาอันสั้น 5) วิธีการฝึกอบรมซึ่งมุ่งเน้นทัศนคติและการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการแสดงแบบพฤติกรรม และ 6) วิธีการฝึกอบรมซึ่งมุ่งเน้นทัศนคติและการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ได้แก่ การฝึกอบรมในงาน (On the job training)

บัณฑิต สีสอน (2555, หน้า 22) กล่าวว่า เทคนิคการฝึกอบรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนความสำเร็จในการฝึกอบรม การเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม ลักษณะและจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สถานที่ ระยะเวลาในการฝึกอบรม ความเชี่ยวชาญของวิทยากร ความน่าสนใจส่งเสริมกันระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ การฝึกอบรมให้บุคคลมีความฉลาดทางอารมณ์นั้น ต้องลบพฤติกรรมที่ไม่ดีเสียก่อน แล้วจึงค่อยเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยใช้เวลาในการฝึกฝนด้วยประสบการณ์จริง และมีการจูงใจที่ดีต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น

ฐิตาภรณ์ เวียงวิเศษ และคณะ (2556, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า วิธีการดำเนินการฝึกอบรมด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) ระยะเวลาในการฝึกอบรมหลักสูตร 5 วัน จำนวน 30 ชั่วโมง

สมคิด บางโม (2556, หน้า 85) ได้สรุปว่า เทคนิคการฝึกอบรมก็คือ วิธีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้มากที่สุด ในเวลาอันสั้น

วรรณิ อนุอัน (2557, หน้า 31-32) ได้สรุปว่า เทคนิคการฝึกอบรมควรมี 4 ประเภท คือ (1) การสาธิต เป็นการแสดงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เห็นการปฏิบัติจริง (2) เกมการบริหาร เป็นการแข่งขันระหว่างกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง (3) การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นการนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ฝึกอบรม เพื่อให้ได้เห็นของจริง (4) การใช้กิจกรรมเน้นหนักการ เป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกันทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด

ฐิติชัย รักบำรุง (2558, หน้า 32) ได้สรุปว่าวิธีการฝึกอบรมแบ่งตามประเภท ได้ดังนี้ คือ 1) การปฐมนิเทศ 2) การทดลองทำงาน 3) การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ 4) การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ชั้นผู้บังคับบัญชา 5) การฝึกอบรมระดับการจัดการ และ 6) การฝึกฝนตัวเอง

อรุณรุ่ง โยธสิงห์ (2559, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า วิธีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็น 3) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม และ 4) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ชิตสุภาวงศ์ ทิพย์เที่ยงแท้ และคณะ (2560, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า เทคนิคการฝึกอบรม มีดังนี้ คือ 1) การหาความต้องการและข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ หัวข้อและขอบเขตเนื้อหาการฝึกอบรม 3) การสรรหาวิทยากร 4) การแบ่งบทบาทหน้าที่ 5) การเขียนงบประมาณรายรับรายจ่าย 6) การจัดเตรียมเอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกอบรม 7) การจัดเตรียมสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ 8) การติดต่อประสานงานกลุ่มเป้าหมายและวิทยากร 9) การจัดเตรียมเครื่องมือวัสดุ 10) การจัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวัน เครื่องดื่มต่าง ๆ 11) การเสนอโครงการเพื่อพิจารณาอนุมัติและดำเนินการ

สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า วิธีการดำเนินการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และระยะที่ 2 การนำความรู้สู่การปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการพัฒนาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยการนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละคน โดยใช้วงรอบการพัฒนา 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ 4) การสะท้อนความคิด

ผู้วิจัยสรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคการฝึกอบรมที่นักการศึกษาได้กำหนดไว้ตามที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า วิธีการและเทคนิคการฝึกอบรมมี 5 วิธี คือ วิธีบรรยาย วิธีฝึกปฏิบัติ วิธีอภิปรายกลุ่ม วิธีการระดมสมองและวิธีการแสดงบทบาทสมมติ ดังแสดงในตาราง 3 สังเคราะห์เทคนิคและวิธีการการฝึกอบรม

ตาราง 3 สังเคราะห์เทคนิคและวิธีการการฝึกอบรม

หน่วยงาน และนักวิชาการ	สุจิตรา ชนันทน์ (2552)	ชูชัย สมิทธิโกโร (2554)	ปิ่นเต๋ต สีสอน (2555)	จิตราภรณ์ เวียงวิเศษ (2556)	สมคิด บางโม (2556)	วรรัตน์ อนุอัน (2557)	สิริชัย รักบำรุง (2558)	อรุณรุ่ง โยธสิงห์ (2559)	ชิตสุภาวดี ทิพย์เที่ยงแท้ (2560)	สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ (2560)	ความถี่	ร้อยละ	รายการที่คัดสรร
1. วิธีบอกเล่า									√		8	80	√
-วิธีการสอน	√												
-การบรรยาย		√		√	√	√	√			√			
2. วิธีการแสดงให้ดู											2	20	
-การสาธิต		√				√							
3. วิธีฝึกปฏิบัติ				√					√		8	80	√
-การลงมือปฏิบัติงาน	√		√		√		√	√		√			
4. การอภิปรายกลุ่ม	√	√		√		√	√			√	7	70	√
-กลุ่มฝึกแก้ปัญหา										√			
5. การระดมสมอง	√	√	√		√	√	√			√	8	80	√
-แลกเปลี่ยนเรียนรู้										√			
6. บทบาทสมมติ		√			√	√	√		√	√	6	60	√
7. ใช้สถานการณ์จริง			√		√	√				√	4	40	
8. โครงการเป็นฐาน				√							1	10	

จากตาราง 3 การสังเคราะห์เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วจัดกลุ่มเทคนิคและวิธีการจากนักวิชาการทั้งหมด 10 คน โดยพิจารณาจากความสอดคล้องคล้ายคลึงกันของข้อความ และเนื้อหา และคัดเลือกเทคนิคและวิธีการจากนักวิชาการที่สอดคล้องคล้ายคลึงกันที่มีค่าความถี่ร้อยละ 60 ขึ้นไป กลุ่มที่ 1 วิธีบอกเล่า วิธีการสอน การบรรยาย ใช้ชื่อว่า วิธีบรรยาย กลุ่มที่ 2 วิธีฝึกปฏิบัติ การลงมือปฏิบัติงาน ใช้ชื่อว่า จะได้เทคนิคและวิธีการ กลุ่มที่ 3 การอภิปราย กลุ่ม กลุ่มฝึกแก้ปัญหา ใช้ชื่อว่า วิธีอภิปรายกลุ่ม กลุ่มที่ 4 การระดมสมอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้ชื่อว่า วิธีการระดมสมอง กลุ่มที่ 5 บทบาทสมมติ ใช้ชื่อว่า วิธีการแสดงบทบาทสมมติ

2.5.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

สุคนธ์ ลินธพานนท์ (2551, หน้า 14) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาการฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ (1) หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (2) กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการฝึกอบรม (3) ออกแบบโครงการฝึกอบรม (4) ดำเนินการฝึกอบรม และ (5) ประเมินผลการฝึกอบรม

สมคิด บางโม (2553, หน้า 14) กล่าวว่า ขั้นตอนของการพัฒนาการฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training needs) ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม (Training curriculum) ขั้นที่ 3 การออกแบบโครงการฝึกอบรม (Training project) ขั้นที่ 4 การดำเนินการฝึกอบรม (Training) และ ขั้นที่ 5 การประเมินผลการฝึกอบรม (Training evaluation)

ชูชัย สมितिไกร (2554, หน้า 29-34) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาการฝึกอบรมมี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกและออกแบบโครงการฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 4 สร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินผล ขั้นตอนที่ 5 จัดการฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการฝึกอบรม

บัณชิต ลีอ่อน (2555, หน้า 41) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 สำรวจความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 ประเมินทักษะผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 4 สอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ฐิตาภรณ์ เวียงวิเศษ และคณะ (2556, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 4) การติดตามผลการฝึกอบรม หลังจากฝึกอบรมแล้ว 15 วัน 5) ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม หลังจากนำไปทดลองใช้

นนทวัฒน์ สุขผล (2556, หน้า 7) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาการฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ (1) หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (3) ออกแบบโครงการฝึกอบรม (4) จัดการฝึกอบรม และ (5) ประเมินผลการฝึกอบรม

ฐิติชัย รักบำรุง (2558, บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนาการฝึกอบรมมี 8 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาความต้องการ 3) พัฒนากรอบแนวคิด 4) สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5) การพัฒนาร่างต้นแบบชิ้นงาน 6) การทดลองต้นแบบชิ้นงาน 7) นำไปใช้ฝึกอบรม 8) ปรับปรุงและรับรองชิ้นงาน

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า มีขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้ คือ 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมาย จุดหมาย และขอบเขต ขั้นที่ 2 การออกแบบหลักสูตร ขั้นที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ และขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร

อรุณรุ่ง โยธสิงห์ และสำราญ กำจัดภัย (2559, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมี 11 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ที่มาและความสำคัญ 2) แนวคิดพื้นฐาน 3) หลักการของหลักสูตร 4) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 5) สมรรถนะที่พึงประสงค์ ด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) โครงสร้างหลักสูตร 7) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 8) วิธีการฝึกอบรม 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผลการอบรม และ 11) แนวทางการใช้หลักสูตร

สาวิตรี สิทธิชัยกานต์ และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ฉบับร่าง และตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรกับครูที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง และขั้นที่ 4 การประเมินประสิทธิผลและปรับปรุงหลักสูตร

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการพัฒนาการฝึกอบรมที่นักวิชาการศึกษาได้กำหนดไว้ตามที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ 1. หาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม 2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม 3. สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม 4. ดำเนินการฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรม ดังแสดงใน

ตาราง 4 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนการพัฒนา การฝึกอบรม	หน่วยงาน และนักวิชาการ										ความถี่	ร้อยละ	รายการที่ตัดสรร
	ศุคนธ์ ลิขิตพานนท์ (2551)	สมคิด บางโม (2553)	ชูชัย สมิทธิโกโร (2554)	บัณฑิต ลีอ่อน (2555)	สุภาภรณ์ เวียงวิเศษ (2556)	นนทวัฒน์ สุขผล (2556)	สุจิตชัย รักบำรุง (2558)	ศิริภรณ์ เกตุแก้ว (2559)	อรุณรุ่ง โยธสิงห์(2559)	สากิตรี ลิทธิชัยกานต์ (2560)			
1. -วิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม	√		√	√	√		√		√		10	100	√
-หาความจำเป็นในการฝึกอบรม		√				√		√		√			
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	√	√	√		√	√	√		√	√	8	80	√
3. สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม			√		√	√	√	√			8	80	√
-คัดเลือกและออกแบบ โครงการฝึกอบรม			√	√					√				
4. สร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินผล			√				√		√		3	30	
5. จัดการฝึกอบรม				√					√	√	10	100	√
-ดำเนินการฝึกอบรม	√	√	√		√	√	√	√					
6. ประเมินผลการฝึกอบรมและปรับปรุงหลักสูตร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10	100	√

จากตาราง 4 การสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วจัดกลุ่มขั้นตอนการฝึกอบรมจากนักวิชาการทั้งหมด 10 คน โดยพิจารณาจากความสอดคล้องคล้ายคลึงกันของข้อความ และเนื้อหา และคัดเลือกขั้นตอนการฝึกอบรม จากนักวิชาการที่สอดคล้องคล้ายคลึงกัน ที่มีความถี่ร้อยละ 60 ขึ้นไป กลุ่มที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม หาความจำเป็น

ในการฝึกอบรม ใช้ชื่อว่า หาความจำเป็นในการฝึกอบรม กลุ่มที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ใช้ชื่อว่า กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม กลุ่มที่ 3 สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม คัดเลือกและออกแบบโครงการฝึกอบรม ใช้ชื่อว่า สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม กลุ่มที่ 5 จัดการฝึกอบรม ดำเนินการฝึกอบรม ใช้ชื่อว่า ดำเนินการฝึกอบรม กลุ่มที่ 6 ประเมินผลการฝึกอบรมและปรับปรุงหลักสูตร ใช้ชื่อว่า ประเมินผลการฝึกอบรม จะได้ขั้นตอนการฝึกอบรม 5 ขั้นตอน คือ 1) หาความจำเป็นในการฝึกอบรม 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม 3) สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม 4) ดำเนินการฝึกอบรม 5) ประเมินผลการฝึกอบรม

2.5.6 ประโยชน์ของการฝึกอบรม

สุจิตรา ธานันท์ (2551, หน้า 47-48) การฝึกอบรมให้ประโยชน์ในการพัฒนาบุคคลและองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะเพิ่มพูนความสามารถรวมทั้งเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมของผู้รับการฝึกอบรม และทำให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้นแล้ว การฝึกอบรมยังเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านค่าใช้จ่าย ระยะเวลาทั้งในระดับปฏิบัติงาน ระดับผู้บริหารและระดับองค์กร

สุทธิชัย ปัญญาโรจน์ (2557, ออนไลน์) การฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน ห้าง ร้าน องค์กร ดังต่อไปนี้

1. ช่วยเพิ่มผลผลิต รายได้ กำไร ให้แก่หน่วยงาน
2. ช่วยลดค่าใช้จ่าย เวลา ลดอุบัติเหตุ ลดการลาออกของบุคลากร
3. ช่วยให้เกิดความสามัคคี ช่วยให้เกิดมีทิศทางในการทำงานไปในทิศทางอย่างเดียวกัน
4. ช่วยให้หน่วยงาน ขยายงาน ขยายสาขาได้มากขึ้น และรวดเร็ว
5. ช่วยให้หน่วยงาน มีการเปลี่ยนแปลง มีการปรับตัวได้ทันต่อการแข่งขัน

การฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อบุคลากร ดังต่อไปนี้

1. เสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่บุคลากร
2. เป็นการลดความขัดแย้งและเพิ่มความสัมพันธอันดีของบุคลากร

3. ทำให้บุคลากรเกิดการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีความกระตือรือร้นในงานที่ทำ

4. ลดการกำกับควบคุม การติดตามการทำงานของบุคลากร

5. เพิ่มศักยภาพ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดในการกล้า

แสดงออกของบุคลากร

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 29) ได้สรุปว่า การฝึกอบรมจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรมมากมายหลายด้าน เช่น ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ที่ไม่ได้สัมผัสมาก่อน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้ อันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างครบวงจรทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรมมากมายหลายด้านเช่น ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ที่ไม่ได้สัมผัสมาก่อน และเกิดประสบการณ์ตรงจากการฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ อันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างครบวงจรทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

2.6 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจต่าง ๆ พอสรุป ได้ดังนี้

Wolman (1973, p. 384) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการหรือตามแรงจูงใจ

Vroom (1964, p. 99) ได้กล่าวว่า ทศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้ แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทศนคติ ด้านบวกจะแสดงให้เห็นถึงสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้นและทศนคติ ด้านลบจะแสดงให้เห็นถึง สภาพความไม่พึงพอใจ

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 56) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกรัก ชอบในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นที่ แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์

สุดท้ายของกระบวนการประเมินโดยบ่งบอกถึงทิศทางของผล ประเมินว่าจะเป็นไปได้ในลักษณะทิศทางบวก-ทางลบ หรือ เฉย ๆ ต่อสิ่งเร้านั้นก็ได้

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกชื่นชอบในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจเป็นพลังที่ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน และจะนำไปสู่การดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จ

2.6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

กลุ่มทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's of Needs) (Maslow, 1970, pp. 26-27) เป็นทฤษฎีด้านความต้องการที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งได้สรุปไว้ว่า มนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้ เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ว่า บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและ ไม่มีสิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีก และไม่มีวันจบสิ้น ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจพฤติกรรมของ พฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรมนั้น ความต้องการของบุคคล เรียงลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำ ได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป ลำดับความต้องการ ของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการเบื้องต้น เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่นความต้องการในเรื่อง อาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางร่างกาย จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน ก็ต่อเมื่อคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or safety needs) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับ ความต้องการระดับสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัยหรือมั่นคง ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social or belonging needs) ภายหลังจากที่คนได้รับการตอบสนองในขั้นดังกล่าวข้างต้น ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางสังคม เป็น ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem needs) เป็น ความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน อยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self actualization) เป็น ความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ อยากจะเป็นอยากจะได้ตามความคิดของตน

จากแนวคิดทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการ ทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน บุคคลแต่ละคน จะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับการบำบัดความต้องการในแต่ละขั้นที่เกิดขึ้น การมุ่งใจตามทฤษฎีนี้ จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีความต้องการตามลำดับขั้นที่แตกต่างกัน ออกไปและความต้องการในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญกับบุคคลมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในลำดับนั้น ๆ

2.6.3 การวัดความพึงพอใจ

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 58) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วยอาจมีความคลาดเคลื่อนขึ้น ถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้ เป็นธรรมชาติของการวัดโดยทั่ว ๆ ไป การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร
ฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในลักษณะแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อจะได้ทราบความรู้สึกหรือทัศนคติที่
มีหลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้ด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนประกอบด้วย

- 1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญและหาประสิทธิภาพ 80/80 นักเรียนที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย

- 2.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะ
 - 2.2 ประเมินพฤติกรรมการจิตสาธารณะ
 - 2.3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม
- รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสาธารณะ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม แนวคิดในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน จากหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และตรวจสอบยืนยันข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1.1 ศึกษาองค์ความรู้ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

1.2 ตรวจสอบยืนยันข้อมูลที่ได้จากการศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัย ได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญให้มีทั้งทางด้านการพัฒนาจิตสาธารณะ ศึกษานิเทศก์ ตำแหน่ง ข้าราชการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน ตำแหน่ง การพัฒนาหลักสูตร ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา จำนวน 1 ท่าน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 ท่าน รวม 5 ท่าน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้

1.3 ศึกษาความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1.4 ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน สอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองนักเรียนถึง สภาพปัญหาการขาดจิตสำนึกที่ดีพอ โดยเก็บข้อมูลจากแบบบันทึกการออกเยี่ยมบ้าน นักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

1.5 สอบถามความคิดเห็นของคณะครูโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ถึงความจำเป็นในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษานักเรียน ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1

1.6 นำข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองนักเรียนและคณะครู มาทำการวิเคราะห์ เนื้อหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีทิศทางเดียวกัน มาสรุปปัญหาความจำเป็นและ แนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน มากำหนดหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมฝึกอบรม การวัดและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

ส่วนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

1.7 องค์ประกอบของร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต สาธารณะของนักเรียน ประกอบด้วย

1.7.1 หลักการและเหตุผล

1.7.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.7.3 เนื้อหาสาระ

1.7.4 กิจกรรมฝึกอบรม

1.7.5 การวัดและประเมินผล

1.8 กำหนดเนื้อหาในแต่ละส่วนของร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ดำเนินการ ดังนี้

1.8.1 กำหนดหลักการและเหตุผล โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นหลักการของหลักสูตรว่ามีหลักการและเหตุผลอย่างไรที่สมควรจะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และเป็นแนวทางประกอบในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.8.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น โดยคาดหวังว่าเมื่อกำหนดและดำเนินการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้วสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

1.8.3 กำหนดเนื้อหาสาระ โดยกำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและหัวข้อการฝึกอบรม เป็นสิ่งกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม

1.8.4 กิจกรรมฝึกอบรม กำหนดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและโครงสร้างของเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

1.8.5 การวัดและประเมินผล กำหนดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

1.2 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมและเครื่องมือประกอบการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญและหาประสิทธิภาพ 80/80 นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 แบบแผนการทดลองที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม(One Group Pretest-Posttest Design) Fitz-Gibbon (1987, หน้า 113 อ้างถึงใน ชาพิณา หลักแหล่ง, 2552, หน้า 72)

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนการทดลอง

X แทน การฝึกอบรม

T₁ แทน การทดสอบก่อนฝึกอบรมของกลุ่มทดลอง

T₂ แทน การทดสอบหลังฝึกอบรมของกลุ่มทดลอง

1.2.2 ออกแบบและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือชุดที่ 1 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ในด้านแนวคิดและการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ทฤษฎีการเรียนรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร

2. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 หลักการและเหตุผล

2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.3 เนื้อหาสาระ

2.4 กิจกรรมฝึกอบรม

2.5 การวัดและประเมินผล

3. การหาคุณภาพของหลักสูตร เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

3.1 นำหลักสูตร เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากประธาน และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำหลักสูตร เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ที่สร้างขึ้นพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้การประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมสามารถแบ่งออกได้

2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความเห็น ได้แก่ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ ไม่สอดคล้อง การพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) นั้น โดยการนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน มาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

มีความเห็น	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	+ 1
มีความเห็น	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็น	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	- 1

จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประมาณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ทั้งนี้ ดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกันและสามารถนำไปใช้ได้

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จัดทำเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และในแต่ละระดับคะแนนมีความหมาย ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
คะแนน	3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย แบ่งเป็นช่วงได้ 5 ระดับ โดยวิธีการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 84)

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแบ่งและแปลความหมาย ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51–5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51–4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51–3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51–2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00–1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ในการกำหนดค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าตั้งแต่ 3.41 ขึ้นไป ถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมาก สามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้ามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.41 ผู้วิจัยต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

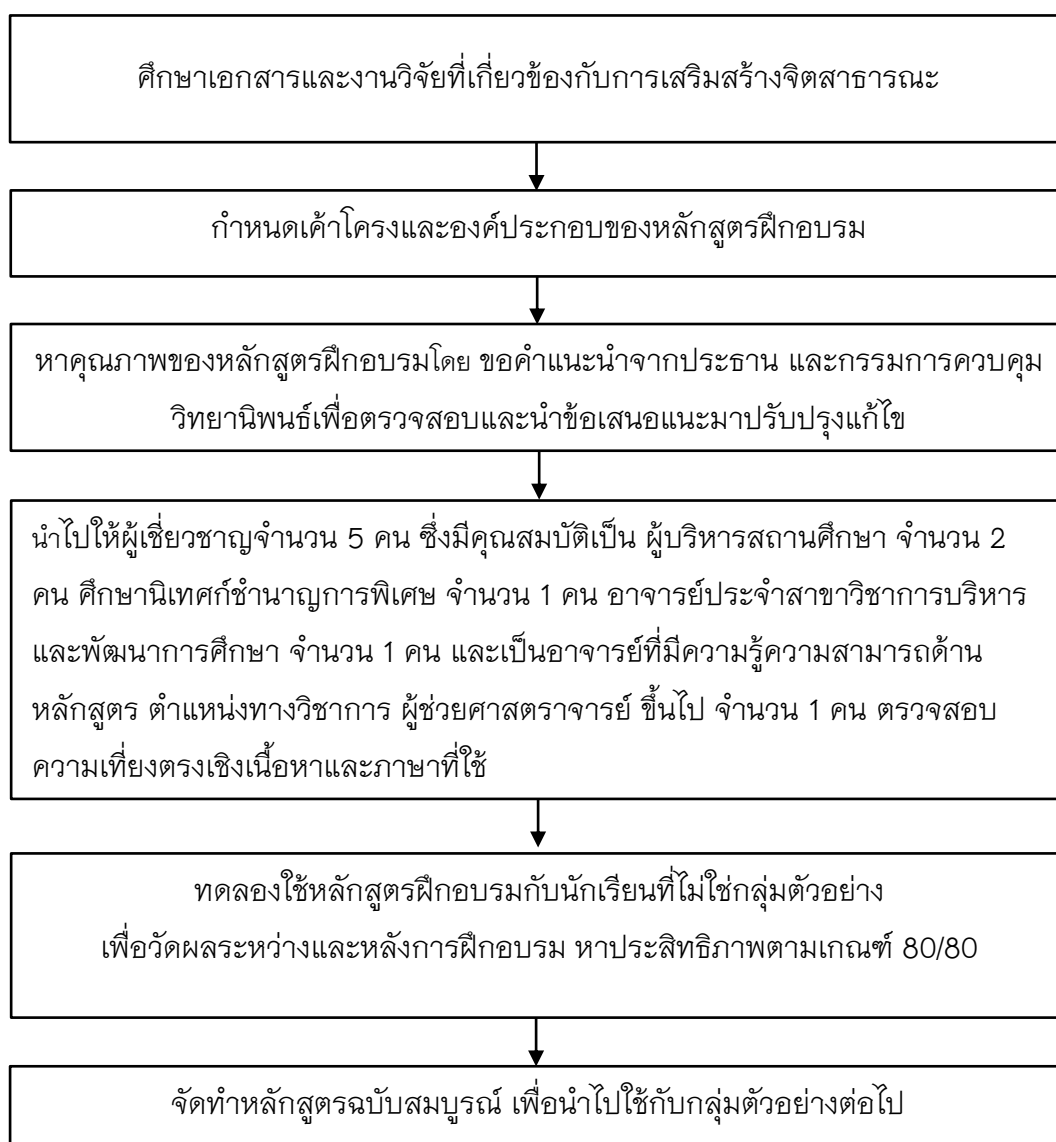
3.3 นำหลักสูตรที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดผลก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (กิตติศักดิ์ เทียนทองศิริ, 2559, หน้า 57) โดยมีวิธีการ ดังนี้

3.4 นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม โดยก่อนการฝึกอบรมผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ในการพัฒนาการวิจัย จากนั้นได้อธิบายขั้นตอนกระบวนการในการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน เพื่อหาข้อบกพร่องด้านภาษา กิจกรรม ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมและเวลาที่ใช้

3.5 หลังจากเสร็จสิ้นจากการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะหลังเรียน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยประเมินพฤติกรรมนักเรียนและบันทึกข้อบกพร่อง ข้อสงสัยและคำถามต่าง ๆ ของนักเรียนแล้วนำข้อมูลมาแก้ไขข้อบกพร่อง

3.6 จัดทำหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 สามารถสรุปขั้นตอนการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ในแต่ละหัวข้อของการฝึกอบรมทั้งด้านความรู้และทักษะ

2. สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก

3. การหาคุณภาพแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.1 นำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมไปขอคำแนะนำจาก ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการให้แสดงความเห็น ได้แก่ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ ไม่สอดคล้อง จากนั้นนำคำตอบผู้เชี่ยวชาญมาแปลงเป็นคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

มีความเห็น	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	+ 1
มีความเห็น	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็น	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	- 1

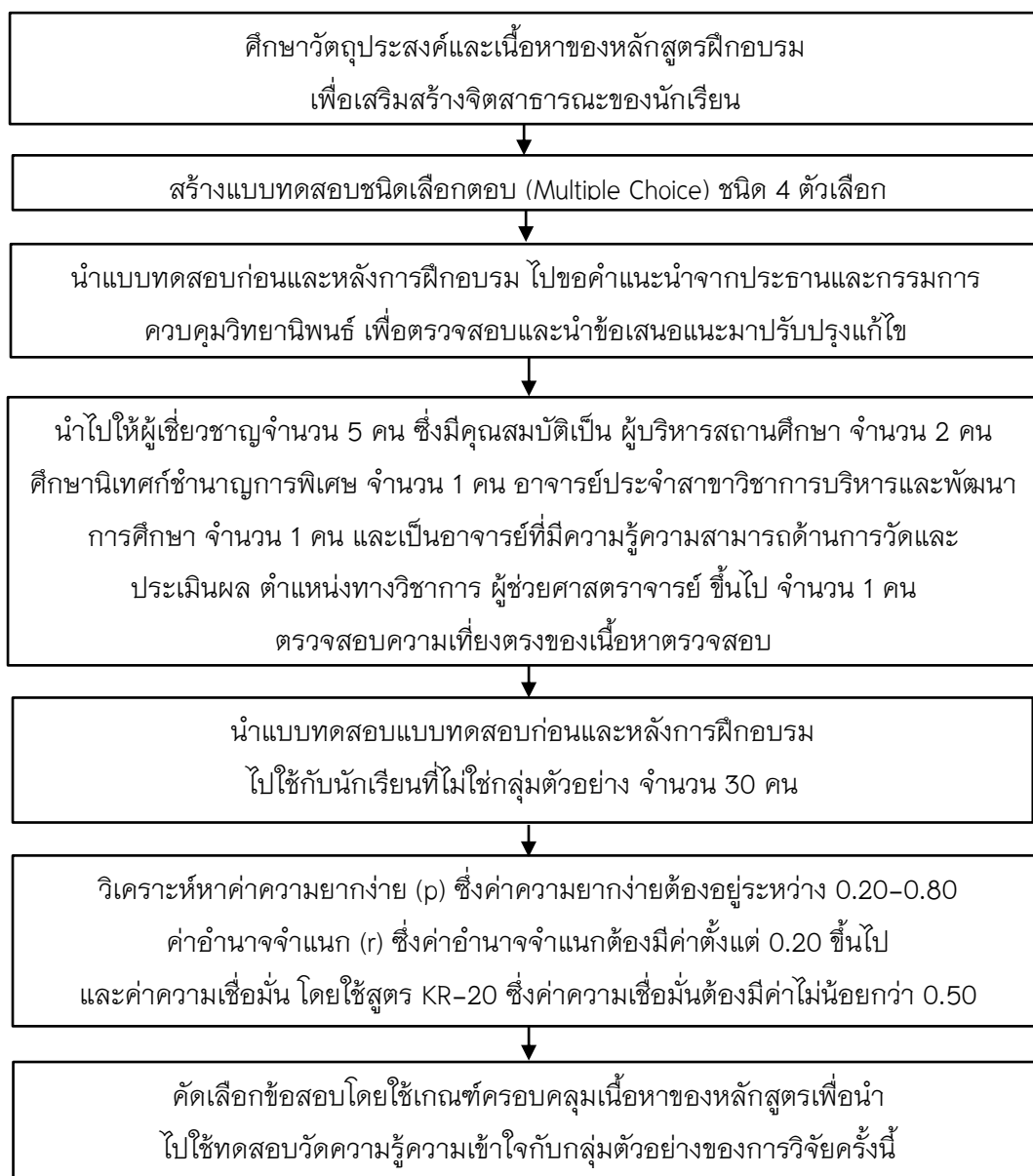
จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประเมินหาดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ทั้งนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมนั้น มีความสอดคล้องกันและสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

3.3 นำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมไปใช้กับผู้เข้ารับ การฝึกอบรมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น

ค่าความยากง่ายต้องอยู่ระหว่าง .20-.80 สำหรับข้อสอบข้อใดไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ได้ให้นำไปปรับปรุงหรือตัดทิ้ง ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติ ค่าความยากง่ายค่าอำนาจจำแนกต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ผลการทดลองเพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบ ได้ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.40-0.67 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.60

ค่าความเชื่อมั่นต้องมีค่าไม่น้อยกว่า .50 ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติ ดังนี้ ค่าเฉลี่ย ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น (ใช้สูตร KR-20 เนื่องจากข้อสอบแต่ละข้อมีความยากง่ายไม่เท่ากัน) ผลที่ได้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79 ซึ่งนับว่าแบบทดสอบมีคุณภาพ

การสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม สามารถสรุปขั้นตอนการสร้าง ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

เครื่องมือชุดที่ 3 แบบประเมินพฤติกรรมการจิตสาธารณะระหว่างและหลังผ่าน การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน การสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต สาธารณะของนักเรียน ในแต่ละหัวข้อของการฝึกอบรมทั้งด้านความรู้และการปฏิบัติตน

2. สร้างแบบประเมินจิตสาธารณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ปฏิบัติได้มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ปฏิบัติได้มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยที่สุด

คะแนนที่ได้รับจากการประเมินจิตสาธารณะ นำมาเปรียบเทียบโดยใช้ เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 84)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ปฏิบัติได้มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ปฏิบัติได้มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปฏิบัติได้ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยที่สุด

3. การหาคุณภาพแบบประเมินจิตสาธารณะ

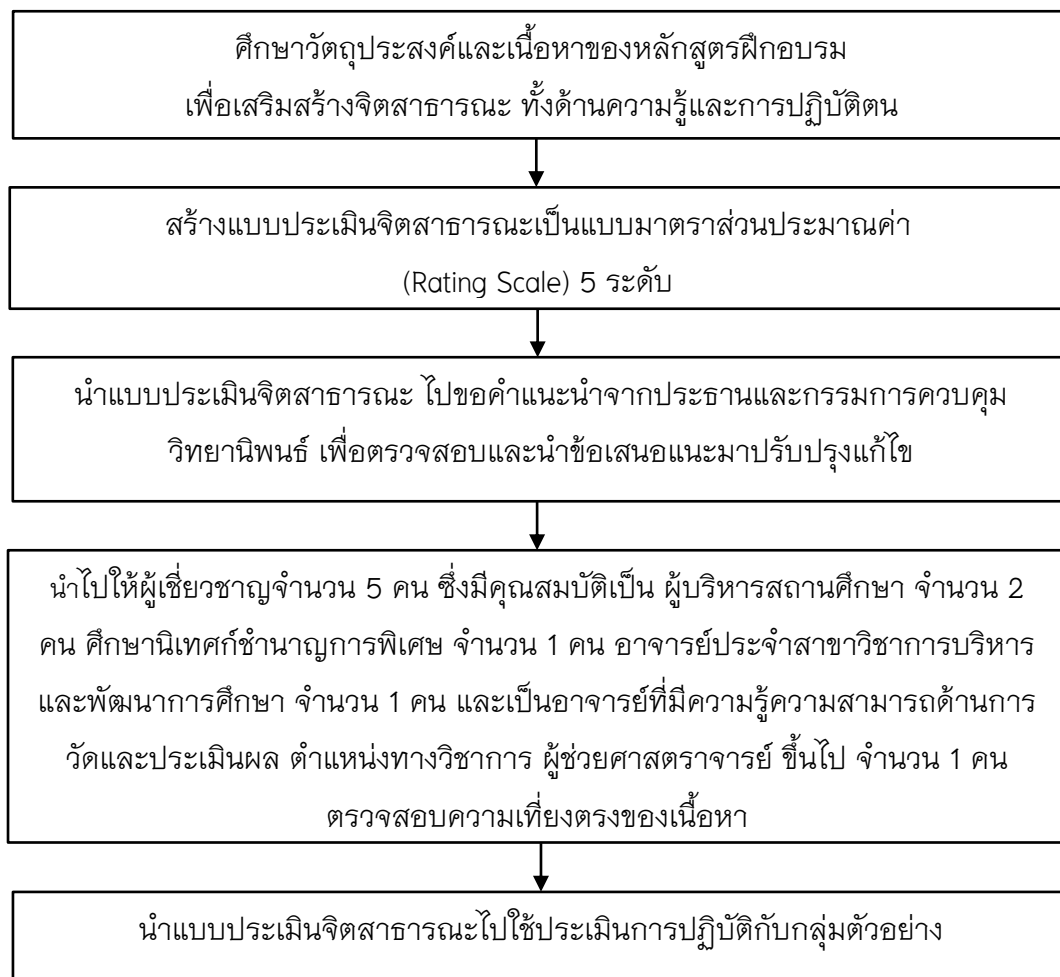
3.1 นำแบบประเมินจิตสาธารณะ ไปขอคำแนะนำจากประธาน และ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบประเมินจิตสาธารณะ พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องไป ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการให้แสดงความเห็นได้แก่ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ ไม่สอดคล้อง จากนั้นนำคำตอบผู้เชี่ยวชาญมาแปลงเป็นคะแนนค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

มีความเห็น	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	+ 1
มีความเห็น	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็น	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	- 1

จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประเมินหาดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินจิตสาธารณะ ทั้งนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบประเมินจิตสาธารณะนั้นมีความสอดคล้องกัน และสามารถนำไปใช้ได้ ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน หลังจากการฝึกอบรม 2 สัปดาห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

การสร้างเครื่องมือแบบประเมินจิตสาธารณะ สามารถสรุปขั้นตอนการสร้าง ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ

เครื่องมือชุดที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ในแต่ละหัวข้อของการฝึกอบรมทั้งด้านความรู้และทักษะ

2. กำหนดแผนผังการสร้างแบบสอบถามตามประเด็นที่ต้องการสอบถามความพึงพอใจได้ประเด็นคำถามรวม 10 ข้อและกำหนดรูปแบบการถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

3. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

4. การหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปขอคำแนะนำจากประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ พร้อมแบบประเมินความสอดคล้อง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการให้แสดงความเห็นได้แก่ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ ไม่สอดคล้อง จากนั้นนำคำตอบผู้เชี่ยวชาญมาแปลงเป็นคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

มีความเห็น สอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น + 1

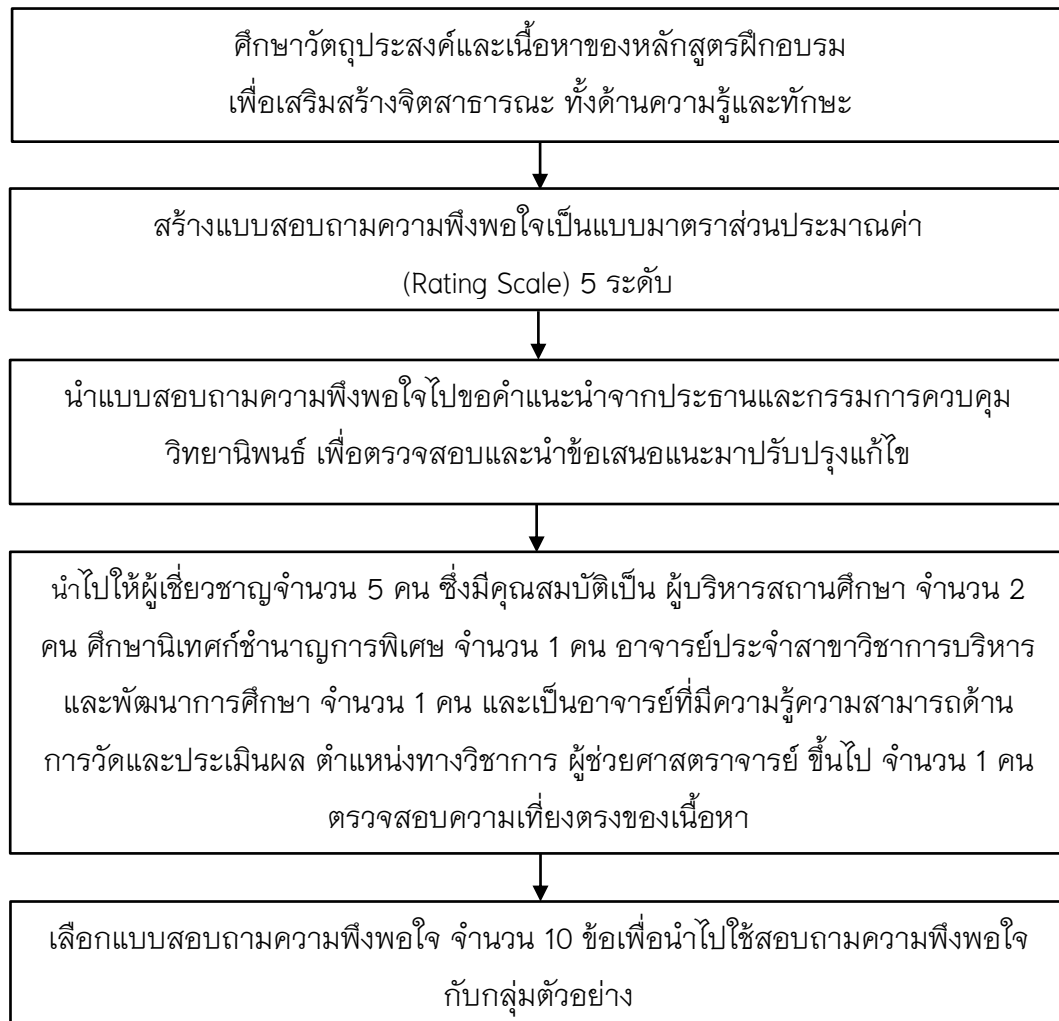
มีความเห็น ไม่แน่ใจ กำหนดคะแนนเป็น 0

มีความเห็น ไม่สอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น - 1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรและประเมินหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ ทั้งนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบสอบถามความพึงพอใจ มีความสอดคล้องกันและสามารถนำไปใช้ได้ ผลที่ได้ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) สูงกว่า
สมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจสามารถสรุปขั้นตอน
การสร้าง ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต สาธารณะของนักเรียน

2.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.1.2 ทำการเก็บข้อมูล โดยการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน

2.1.3 วิเคราะห์ผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test for dependent) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ

2.2.1 ผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ไปทำการทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ใช้เวลาฝึกอบรม จำนวน 3 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

2.2.2 ทำการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนตามเกณฑ์ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา

2.2.3 วิเคราะห์ผลคะแนนจากแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ พฤติกรรมจิตสาธารณะหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2.3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

2.3.1 ทำการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา

2.3.2 วิเคราะห์ผลคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ใช้เป็นส่วนประกอบของการหาค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือจำแนก ได้ดังนี้

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) ใช้เพื่อการประเมินค่าความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนพร้อมด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินจิตสาธารณะและแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.2 ค่าความยากง่าย ใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 50% (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 237)

2.3 ค่าอำนาจจำแนก ใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 50% (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 237)

2.4 ค่าความเชื่อมั่น ใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจจิตสาธารณะของนักเรียน ใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 241)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามเกณฑ์ 80/80

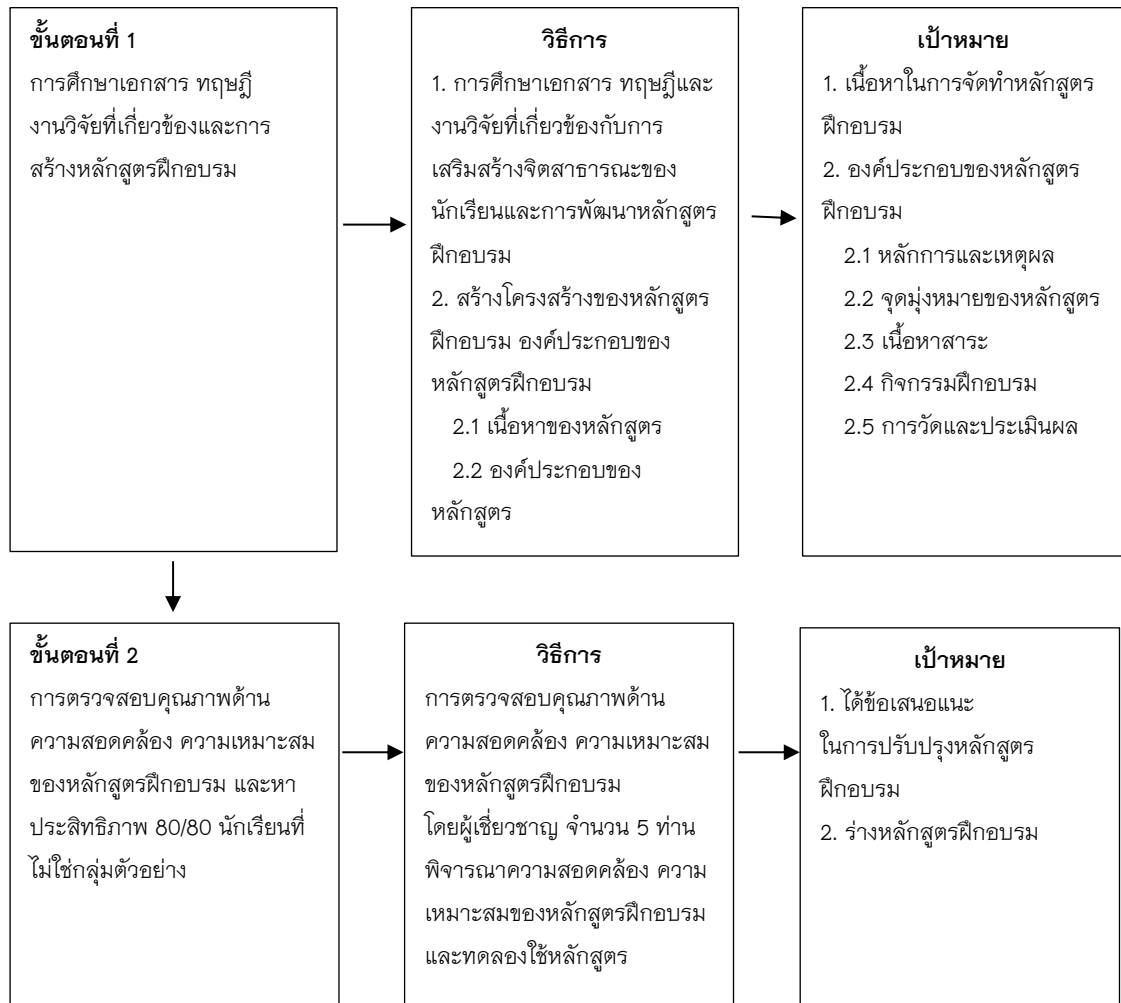
3.2 ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำนวณโดยใช้โปรแกรม IBM SPSS Statistics

3.2.2 วิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

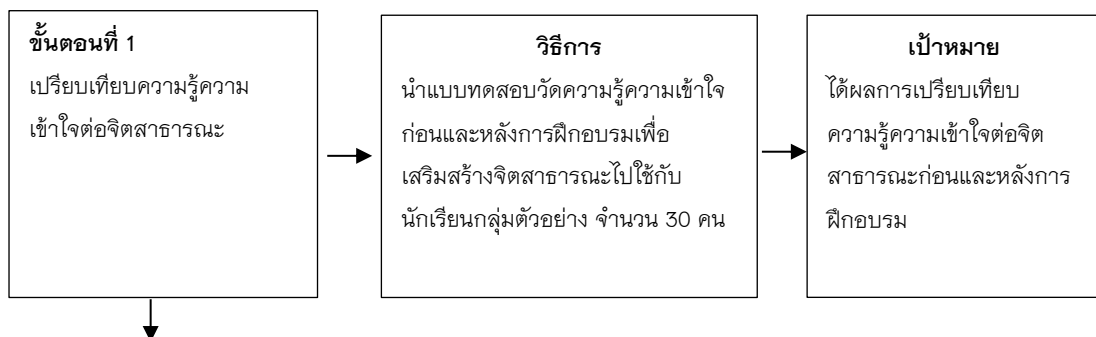
3.2.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

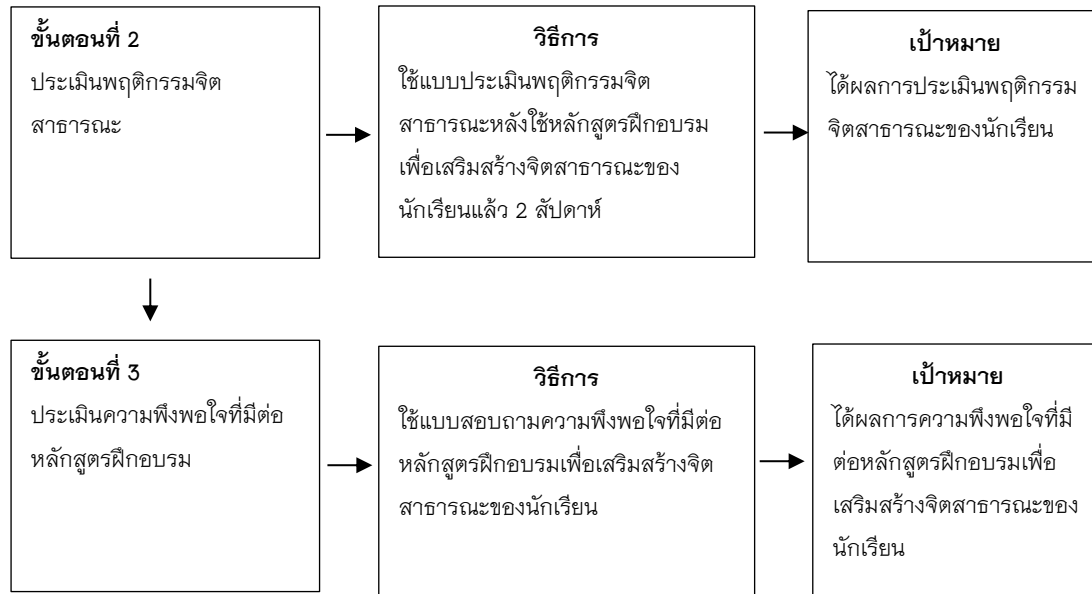
ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ

นักเรียน

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ตาราง 5 แผนการดำเนินการวิจัย

ระยะของการวิจัย	ขั้นตอนที่	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะเวลาที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน	ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1) การวิเคราะห์เนื้อหา	1) ช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2562	1) กรอบแนวคิดการวิจัย 2) หลักสูตรฝึกอบรม 3) แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม
		2) กำหนดหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายและองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1) การวิเคราะห์เนื้อหา	1) ช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2562	4) แบบประเมินจิตสาธารณะ 5) แบบประเมินความพึงพอใจ 6) คู่มือการใช้หลักสูตร
	ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบ คุณภาพด้าน ความสอดคล้อง ความเหมาะสมของ หลักสูตรฝึกอบรม และหาประสิทธิภาพ 80/80 นักเรียนที่ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	3) การตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้อง ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมและทดลองใช้หลักสูตร	1) ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2) กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน 4) นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน	1) คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 2) ความเหมาะสมของหลักสูตร 3) ใช้การวิเคราะห์ ดังนี้ - ค่าความยากง่าย - ค่าอำนาจจำแนก - ค่าความเชื่อมั่น 4) หาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80	2) ช่วงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563	ฝึกอบรม 7) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

ตาราง 5 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	ขั้นตอนที่	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะเวลาที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 2 การตรวจสอบ คุณภาพของหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิต สาธารณะของนักเรียน	ขั้นตอนที่ 1	ทดสอบวัดความรู้ความ เข้าใจที่มีต่อพฤติกรรมจิต สาธารณะก่อนและหลัง การฝึกอบรม	นักเรียนชั้น ม. 1 จำนวน 30 คน	เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจก่อนและหลัง การฝึกอบรม t-test	ช่วงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2563	รายงานการวิจัยการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักเรียน
	ขั้นตอนที่ 2	ประเมินพฤติกรรมจิต สาธารณะของนักเรียน จิตสาธารณะ	นักเรียนชั้น ม. 1 จำนวน 30 คน	วิเคราะห์พฤติกรรมจิต สาธารณะของนักเรียน		
	ขั้นตอนที่ 3	ประเมินความพึงพอใจที่มี ต่อหลักสูตรฝึกอบรม	นักเรียนชั้น ม. 1 จำนวน 30 คน	วิเคราะห์ความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ฝึกอบรม		

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม
3. ผลการหาประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
4. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
5. ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม
6. ผลการศึกษาคำพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมาย ดังนี้

n	แทนจำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
\bar{X}	แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทนผลต่างของคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม
t	แทนค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
**	แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

2.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม มีที่มาจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของจิตสาธารณะ และนำมาสังเคราะห์ได้องค์ประกอบของจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1.1.1 จิตสาธารณะต่อตนเอง

2.1.1.2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น

2.1.1.3 จิตสาธารณะต่อสังคม

2.1.2 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผล

2.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

2.2.1 ผลการร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1.1 หลักการและเหตุผล การกำหนดความต้องการตามความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองและคณะครูโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม นำมากำหนดเป็นหลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม และเป็นแนวทางประกอบการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2.1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม และสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ และแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องดีงาม

2.2.1.3 เนื้อหาสาระ

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ได้จากการรวบรวมองค์ความรู้ ผลการประมวลแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมโดยกำหนดกิจกรรมและเนื้อหาเป็น 3 หน่วย เพื่อให้ครูและสถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ การเก็บรักษาสິงของส่วนรวม เมื่อใช้แล้ว และการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วย ความรัก ความเอื้ออาทร การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่า และสามารถนำกระบวนการคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ประกอบด้วย การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

2.2.1.4 กิจกรรมฝึกอบรม

การจัดกิจกรรมในการฝึกอบรมครั้งนี้ใช้รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมดังนี้

1. รูปแบบการฝึกอบรม

การฝึกอบรมแต่ละหลักสูตรย่อมมีรูปแบบการจัดหรือการรวมกลุ่มแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าวิทยากรจะนำเสนอแก่ผู้เข้าอบรมในลักษณะใด ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้ดังนี้ (วิโรจน์ ลักษณะอดิสร, 2550, หน้า 72-73)

1) การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกปฏิบัติงานจริงโดยมีผู้ชำนาญงานนั้นเป็นครูฝึก คอยดูแลการฝึกงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมแบบ On the Job Training จะไม่เน้นการเรียนทฤษฎีมากนัก แต่มุ่งเน้นไปในทางฝึกปฏิบัติทำให้การฝึกอบรมแบบนี้ มีความสามารถในการสร้างความรู้ความเข้าใจ เหมาะกับการปฏิบัติงานโดยตรงเพราะเห็นผลในระยะสั้นค่อนข้างชัดเจน ต้นทุนต่ำ แต่ก็ไม่ควรที่จะให้มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เกิดการดูแลของผู้ฝึกสอนไม่ทั่วถึง เกิดการบกพร่องในการปฏิบัติงานทำให้ Cost of quality สูงขึ้น และ Productivity ต่ำลงได้

2) การฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ไม่ใช้การเรียนรู้อย่างปฏิบัติงานจริง ซึ่งการฝึกอบรมประเภทนี้จะให้ความรู้ผู้เข้าอบรมได้มากกว่าการอบรมแบบ On the Job Training เพราะผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ แต่อาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของการประยุกต์ใช้ เพราะความรู้เชิงทฤษฎีที่ได้บางครั้งไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทั้งหมด หากผู้เข้าอบรมไม่มีทักษะในการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงาน หรือมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมว่า เป็นการพักผ่อนผ่อนคลายก็จะทำให้การฝึกอบรมนั้นไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร

สำหรับหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ใช้รูปแบบผสมผสานระหว่าง การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกปฏิบัติจริง และการฝึกอบรมแบบ Off the Job Training คือ การฝึกอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ผู้วิจัยเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงไปพร้อม ๆ กัน

2. เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม

เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ได้กำหนดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดคุณลักษณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม และจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่งได้กำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม ไว้ดังนี้

1) การบรรยาย เป็นเทคนิควิธีที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้ ตลอดจนข้อมูลข้อเท็จจริงให้แก่ผู้ฟัง เป็นเทคนิคที่แพร่หลายและสามารถใช้ประกอบกับเทคนิคอื่น ๆ ได้ แต่มีจุดด้อยตรงที่ลักษณะของการบรรยายจะเป็นระบบสื่อสารทางเดียว ยิ่งถ้ามีเวลาจำกัดโอกาสที่จะให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการซักถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่บรรยายจะไม่มีผู้บรรยายไม่สามารถประเมินได้ว่าเมื่อจบการบรรยายแล้วผู้ฟังมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่บรรยายมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาจากผลกระทบที่เกิดจากการบรรยาย

2) วิธีฝึกปฏิบัติ (Doing methods) เป็นการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เหมาะสำหรับการฝึกอบรมเพื่อก่อให้เกิดทักษะ เช่น การทำแบบฝึกหัด (Exercise) การหมุนเวียนงาน (Job rotation) การฝึกอบรมเป็นผู้ช่วยหัวหน้า (Assistanceship) เป็นต้น

3) การอภิปรายกลุ่ม คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในปัญหาหรือเรื่องเดียวกันต้องการที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันด้วยวิธีการวิเคราะห์และพิจารณาโดยอาศัยความคิดเห็นร่วมกัน แบ่งเป็น การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) เป็นการการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์มาให้ความคิดเห็นหรือทรรศนะในเรื่องเดียวกัน จำนวนผู้อภิปรายอาจจะมีประมาณ 3-5 คน ในการอภิปรายผู้ทรงคุณวุฒิจะอภิปรายในลักษณะที่สนับสนุนหรือให้เหตุผลโต้แย้งผู้ทรงคุณวุฒิด้วยกันเพื่อให้ความคิดกว้างไกลออกไป และตอนท้ายผู้ดำเนินการอภิปราย (Moderater) จะเป็นผู้สรุปความคิดเห็นของผู้สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

และการอภิปรายแบบชุมนุมปาฐกถา (Symposium Discussion) เป็นการอภิปรายที่เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ในเรื่องที่สนใจในแต่ละด้านมาร่วมเป็นองค์ปาฐกผู้ฟังหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีความรู้ความเข้าใจตามเรื่องและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4) การระดมสมอง เป็นการประชุมกลุ่มเล็กไม่เกิน 15 คน เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีโดยปราศจากข้อจำกัดหรือกฎใด ๆ ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าจะถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ความคิดหรือข้อเสนอทุกอย่างจะถูกจดไว้แล้วนำไปถกกันอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นพอเริ่มประชุมต้องมีการเลือกประธานและเลขานุการของกลุ่มเสียก่อน

5) การแสดงบทบาทสมมติ เป็นเทคนิคที่นำเอาเรื่องที่เป็นกรณีตัวอย่างมาเสนอในรูปแบบการแสดงบทบาท ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เห็นภาพชัดเจน ได้สัมผัสกับประสบการณ์และความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นกรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบข้อมูลและเรื่องราวที่ตรงกับเนื้อเรื่องที่ใช้ในการศึกษาแนวเดียวกัน ซึ่งต่างจากกรณีศึกษาที่ผู้เข้ารับการอบรมอ่านเนื้อหาแล้วต้องจินตนาการและตีความหมายของปัญหาในบางครั้งอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจไขว้เขวได้ นอกจากนี้หลังการแสดงบทบาทสมมติแล้วผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ พร้อมกันทั้งกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยได้ทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่าการอบรมครั้งนี้ ได้ใช้เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับนักเรียนได้แก่ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง และการแสดงบทบาทสมมติ โดยการกำหนดให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของหัวข้อการฝึกอบรม

2.2.1.5 การวัดและประเมินผล

การวัดผล

1. วิธีทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. ตรวจสอบผลงาน โดยใช้แบบตรวจประเมินผลงานจากแบบบันทึกผลการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3
3. วิธีประเมินโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระหว่างฝึกอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3

4. วิธีการสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในการฝึกอบรม และด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมินผล

นักเรียนที่เข้าฝึกอบรมต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

1. มีผลการทดสอบหลังการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้เฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน
2. เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกกิจกรรมและทุกหน่วยการเรียนรู้
3. คะแนนประเมินผลงานทุกหน่วยการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4. คะแนนประเมินพฤติกรรมการจิตสาธารณะทุกด้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2.2.2 ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้จัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

2.2.2.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 ดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง	ความหมาย
1	หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
2	จุดมุ่งหมายกับโครงสร้างหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
3	โครงสร้างกับผลที่คาดว่าจะได้รับ	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
4	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของหลักสูตรกับเนื้อหาของหลักสูตรในหัวข้อวิชาฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
5	เนื้อหาวิชาฝึกอบรบกับหัวข้อวิชาฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
6	หัวข้อวิชาฝึกอบรบกับกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
7	เนื้อหาทาบสื่อ	1.00	สอดคล้อง
8	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในหัวข้อวิชาฝึกอบรบกับการประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
9	เนื้อหาในหัวข้อวิชาฝึกอบรบกับการประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
10	กิจกรรมการฝึกอบรบกับการประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
11	วิธีการฝึกอบรบในหัวข้อวิชาฝึกอบรบกับการประเมินผล	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 6 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า ส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรบ มีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น โดยทุกข้อมีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

2.2.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรบเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรบเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

ข้อ	องค์ประกอบของหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1	หลักการและเหตุผลในการนำหลักสูตรไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด
2	ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
3	จุดมุ่งหมายมีความครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ	5.00	0.00	มากที่สุด
4	เนื้อหาสาระของหลักสูตรตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบของหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
5	เนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมสาระที่จำเป็นต้องใช้ปฏิบัติการ	5.00	0.00	มากที่สุด
6	จัดเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ	5.00	0.00	มากที่สุด
7	กิจกรรมการฝึกอบรรมนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
8	การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อ	4.80	0.45	มากที่สุด
9	กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรรมในแต่ละหัวข้อ	5.00	0.00	มากที่สุด
10	ความเหมาะสมของสื่อกับกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
11	สื่อช่วยให้กิจกรรมบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
12	สื่อการฝึกอบรรมกับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ	4.80	0.45	มากที่สุด
13	สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสามารถเสริมสร้างการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
14	วิธีการประเมินผลในแต่ละหัวข้อ	4.60	0.55	มากที่สุด
15	ระยะเวลาในการฝึกอบรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย		4.88	0.33	

จากตาราง 7 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายมีความครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระของหลักสูตรตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมสาระที่จำเป็นต้องใช้ปฏิบัติการ จัดเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ กิจกรรมการฝึกอบรรมนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรรมในแต่ละหัวข้อ ความเหมาะสมของสื่อกับกิจกรรม สื่อช่วยให้กิจกรรมบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิธีการประเมินผลในแต่ละหัวข้อ และระยะเวลาในการฝึกอบรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 5.00$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.60$) คือ วิธีการประเมินผลในแต่ละหัวข้อ

2.2.2.3 ผลการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
 สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
 สาธารณะของนักเรียน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

จำนวน นักเรียน (n)	คะแนนระหว่างฝึกอบรม (E1)				คะแนนหลังฝึกอบรม (E2)			เกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
	หน่วย ที่	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย (\bar{X})	ร้อยละ (%)	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย (\bar{X})	ร้อยละ (%)	
30	1	10	8.57	85.67	20	17.80	89.00	87.56 /89.00 ใช้ได้
	2	10	8.67	86.67				
	3	10	9.03	90.33				
	รวม	30	26.27	87.56				

จากตาราง 8 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.56/89.00 แสดงว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
 สาธารณะของนักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

4. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ระหว่างก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักเรียน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน
 ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
 โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples) แสดงดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียนระหว่าง
ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

การฝึกอบรม	n	\bar{X}	S.D.	df	t	sig
ก่อนฝึกอบรม	30	10.60	4.55	29	9.49	0.00**
หลังฝึกอบรม	30	17.80	0.81			

**p < .01

จากตาราง 9 พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากการฝึกอบรม 2 สัปดาห์ ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการประเมิน
1. ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง	4.63	0.48	มากที่สุด
1.1 การมีความรับผิดชอบ	4.60	0.50	มากที่สุด
1.2 การใช้สิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา	4.73	0.45	มากที่สุด
1.3 การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด	4.57	0.50	มากที่สุด
2. ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่น	4.59	0.49	มากที่สุด
2.1 ความรัก ความเอื้ออาทร	4.63	0.49	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการประเมิน
2.2 การเคารพสิทธิของผู้อื่น	4.60	0.50	มากที่สุด
2.3 การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	4.53	0.51	มากที่สุด
3. ด้านจิตสาธารณะต่อสังคม	4.60	0.49	มากที่สุด
3.1 การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม	4.53	0.51	มากที่สุด
3.2 การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม	4.70	0.47	มากที่สุด
3.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	4.57	0.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.61	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ผลการศึกษาพฤติกรรมการจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน หลังจากการฝึกอบรม 2 สัปดาห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจิตสาธารณะต่อตนเองทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้สิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.73$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.57$) คือ การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่นทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีความรัก ความเอื้ออาทร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$) คือ การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ด้านจิตสาธารณะต่อสังคมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$) คือ การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม

6. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต สาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ตอนที่ 1 ด้านความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม	4.62	0.53	มากที่สุด
1. การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม	4.63	0.49	มากที่สุด
2. การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากรใน แต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.67	0.48	มากที่สุด
3. การอำนวยความสะดวกของวิทยากรระหว่างการฝึกอบรม	4.67	0.53	มากที่สุด
4. การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของ หน่วยการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
5. ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.57	0.50	มากที่สุด
6. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
7. การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.63	0.49	มากที่สุด
8. การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.53	0.73	มากที่สุด
9. การจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันตลอดการ ฝึกอบรม	4.57	0.57	มากที่สุด
10. ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลังการ ฝึกอบรม	4.70	0.48	มากที่สุด
ตอนที่ 2 ด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการ ฝึกอบรม	4.59	0.52	มากที่สุด
1. มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรม	4.53	0.57	มากที่สุด
2. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม	4.60	0.56	มากที่สุด
3. มีศิลปะในการพูด การฟังและการใช้คำถามคำตอบ	4.63	0.56	มากที่สุด
4. มีความตั้งใจดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม	4.67	0.48	มากที่สุด
5. นำเสนอเนื้อหาสาระทุกเรื่องให้สามารถเข้าใจได้ง่าย	4.57	0.50	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
6. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
7. มีทักษะการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม	4.57	0.50	มากที่สุด
8. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	4.53	0.57	มากที่สุด
9. สามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับ เนื้อหาสาระการฝึกอบรม	4.67	0.55	มากที่สุด
10. สามารถดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.53	0.57	มากที่สุด
11. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีโอกาส แสดงออกอย่างทั่วถึง	4.67	0.49	มากที่สุด
12. มีความสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการฝึกอบรม	4.57	0.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.60	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
 สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 ($\bar{X} = 4.60$) สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของตอนที่ 1 พบว่า ข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลัง
 การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.70$) การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากรในแต่ละ
 หน่วยการเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกของวิทยากรระหว่างการฝึกอบรม
 ($\bar{X} = 4.67$) การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม และการใช้สื่อ
 ประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนความชัดเจนของเนื้อหา
 สาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และการจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันตลอด
 การฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.57$) ตอนที่ 2 พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีความตั้งใจดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เข้า
 รับการฝึกอบรมทุกคนได้มีโอกาส และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับ
 เนื้อหาสาระการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.67$) มีศิลปะในการพูด การฟังและการใช้คำถามคำตอบ
 ($\bar{X} = 4.63$) เป็นผู้มีความบุคลิกภาพดี และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$)

ส่วนมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรม มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และสามารถดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ระหว่างก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ
 - 2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม หลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
 - 2.3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

สมมติฐานของการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม
2. พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน หลังการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 อยู่ในระดับมาก
3. ความพึงพอใจของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนประกอบด้วย ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญและหาประสิทธิภาพ 80/80 นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย

1. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะ
2. ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ
3. ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรม

ฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผล โดยมี เนื้อหาในการฝึกอบรมแบ่งตาม องค์ประกอบด้านจิตสาธารณะของนักเรียน มี 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม และหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.56/89.00 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียน หลังฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สูงกว่าก่อน ฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 พฤติกรรมจิตสาธารณะหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง ด้านที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม และด้านที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น ส่วนด้านที่มี คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ได้นำผลมาเสนอเป็นประเด็นเพื่ออภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรม ฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผล ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยยึดหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการฝึกอบรมของนักวิชาการ ด้านหลักสูตร และ นักการฝึกอบรมหลายท่าน เช่น Hilda Taba (1962, p. 10); ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10); สุรียา กำธร (2553, หน้า 15); วารุณี อัครโยธิน (2554, หน้า 11-12);

พัทธนันท์ บั่นแก้ว (2557, หน้า 17-18); ปวิษฐา เนียมคำ (2558, หน้า 24); มาลินี บุญยรัตน์ (2558, หน้า 11); ชวลิต ชูกำแหง (2559, หน้า 4); เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ (2560, หน้า 99); วีรภัทร ไม้ไหว (2560, หน้า 16) โดยเริ่มต้นจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของ หลักสูตร ได้ 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมเป็น 5 บท ได้แก่

- 1) บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 3) เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง

หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม

- 4) กิจกรรมฝึกอบรม

- 5) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ก่อนและ

หลังการฝึกอบรม แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ และแบบสอบถามความพึงพอใจ

หลังจากนั้นศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะที่จะนำมาใช้เป็นเนื้อหาใน

จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิต

สาธารณะจาก อัญชลี ยิ่งรักษ์พันธ์ (2550, หน้า 15); เจษฎา หนูรุ่ง (2551, หน้า 4);

เรียม นมรักษ์ (2552, หน้า 8-9); ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 19-20); อ้อมใจ

วงษ์มณฑา (2553, ออนไลน์); เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556, หน้า 77-87);

ภคินุช มากผิน และคณะ (2557, หน้า 30-31); ลีติชัย รักบำรุง (2558, หน้า 13);

อนุพันธ์ คำปิ่น (2558, บทคัดย่อ); จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, หน้า 59) ผู้วิจัยได้สรุป

คุณลักษณะด้านการมีจิตสาธารณะออกเป็น 3 ด้านหลัก ๆ ดังนี้ คือ 1) ด้านจิตสาธารณะ

ต่อตนเอง 2) ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่น 3) ด้านจิตสาธารณะต่อสังคม นำมากำหนดเป็น

เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม หลังจากนั้นจัดทำร่างหลักสูตร ตรวจสอบหลักสูตร

หาประสิทธิภาพหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้และประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้อง

กับแนวคิดของ Saylor, Alexander and Lewis. (1981, pp. 28-39) กล่าวว่า กระบวนการ

ในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย เป้าหมาย จุดมุ่งหมายและขอบเขต (Goals, objectives

and domains) การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) การนำหลักสูตรไปใช้

(Curriculum implementation) การประเมินผล (Evaluation) และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่, (2554, หน้า 57) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมาย
- 2) ยกร่างเนื้อหาวิชา
- 3) การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และ
- 4) การประเมินผล

ผู้วิจัยนำร่างหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบพบว่า ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ มีค่าความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ทุกประเด็น หมายความว่าองค์ประกอบของร่างหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการด้านหลักสูตร ได้แก่ Tyler (1950, p. 11); Taba (1962, pp. 422-425) ได้ผ่านกระบวนการหาคุณภาพตามขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะตลอดจนผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ได้ทำการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมและหน่วยการฝึกอบรมมีการนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนสามารถนำไปใช้ได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแล้ว เช่น สุคนธ์ สรินทร์านนท์ (2551, หน้า 14) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาการฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ (1) หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (3) ออกแบบโครงการฝึกอบรม (4) ดำเนินการฝึกอบรม และ (5) ประเมินผลการฝึกอบรม สมคิด บางโม (2553, หน้า 14) กล่าวว่า ขั้นตอนของการพัฒนาการฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training needs) ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม (Training curriculum) ขั้นที่ 3 การออกแบบโครงการฝึกอบรม (Training project) ขั้นที่ 4 การดำเนินการฝึกอบรม (Training) และขั้นที่ 5 การประเมินผลการฝึกอบรม (Training evaluation) ลีตาภรณ์ เวียงวิเศษ และคณะ (2556, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 4) การติดตามผลการฝึกอบรม หลังจากฝึกอบรมแล้ว 15 วัน 5) ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมหลังจากนำไปทดลองใช้ นนทวัฒน์ สุขผล (2556, หน้า 7) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาการฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ (1) หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (2) กำหนด

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (3) ออกแบบโครงการฝึกอบรม (4) จัดการฝึกอบรม และ (5) ประเมินผลการฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผล

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.56/89.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้ ผ่านกระบวนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การกำหนดเค้าโครงและองค์ประกอบ การหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมโดย ขอคำแนะนำจากประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ ก่อนที่จะนำไปทดลอง การสร้างในส่วนเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ได้ผ่านการทดสอบและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของการประเมินผล ผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ แบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองและหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.56/89.00 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน ที่หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ ลูติชัย รักรับารุง (2558) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาและ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักศึกษา

2. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อจิตสาธารณะของนักเรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจต่อ

พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนได้จริง วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ วิธีฝึกปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่ม และการระดมสมอง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบทุกครั้ง จัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยละเพศ กระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกัน อธิบายความรู้ให้แก่เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม มีการให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน จัดแหล่งเรียนรู้และสถานที่จริงภาคสนามในการปฏิบัติจริง มีการวัดและประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามขั้นตอนของการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ และการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบตามหลักการแนวคิดของ วาโร เฟ็งส์วัตต์ (2551, หน้า 213-214) และบุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 53-66) ซึ่งมีแนวคิดสอดคล้องกัน ดังนี้ 1) วิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 2) กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบ และพิจารณาว่าจะต้องออกข้อสอบเกินไว้กี่ข้อ ทั้งนี้หลังจากที่นำไปทดลองใช้และวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบรายข้อแล้ว จะตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออก ข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ต้องการจริง 3) กำหนดรูปแบบของข้อคำถาม 4) ลงมือเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ 5) ตรวจสอบข้อสอบโดยพิจารณาในเรื่องความถูกต้องตามหลักวิชา ความชัดเจนของภาษา 6) ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 7) พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง 8) ทดลองใช้ วิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุง 9) พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง ผลจากการสร้างแบบทดสอบตามขั้นตอนดังกล่าว ปรากฏว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น ผลการทดลองเพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบ ได้ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.40-0.67 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.60 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ 0.79 ซึ่งนับว่าแบบทดสอบมีคุณภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเชื่อได้ว่าแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน มีคุณภาพทั้งในด้านความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าจิตสาธารณะของนักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอบรมสูง

กว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ทัศนีย์ภัทร์ เลิศจันทร์ทรงกูร และจิราภรณ์ พงษ์ศรีทัศน์ (2556) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่าจิตสาธารณะ ของนักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

2.2 พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน หลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ ที่ 2 ผลการศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน หลังจากการฝึกอบรม 2 สัปดาห์ ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้สิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้ แล้วมีการเก็บรักษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.73$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$) คือการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุ ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่นทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีความรัก ความเอื้ออาทร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$) คือการอาสาทำงานโดยไม่หวัง สิ่งตอบแทน ด้านจิตสาธารณะต่อสังคมทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.70$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$) คือ การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม แสดงว่าหลักสูตร ฝึกอบรมสามารถเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนได้จริง ทั้งนี้เนื่องจากแบบประเมิน พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วว่า มีความสอดคล้องกันทุกรายการ

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของตอนที่ 1 พบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลัง การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.70$) การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากรในแต่ละ หน่วยการเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกของวิทยากรระหว่างการฝึกอบรม

($\bar{X} = 4.67$) การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม และการใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และการจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันตลอดการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.57$) ตอนที่ 2 พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีความตั้งใจดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีโอกาส และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.67$) มีศิลปะในการพูด การฟังและการใช้คำถามคำตอบ ($\bar{X} = 4.63$) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรม มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และสามารถดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$) เนื่องจากเนื้อหาการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เป็นที่น่าสนใจ นักเรียนมีส่วนร่วมกับการกิจกรรม ตรงกับความต้องการของนักเรียน และวิทยากรที่ให้ความรู้ในการฝึกอบรมมีความรู้ความชำนาญ และมีผลงานที่เป็นแบบอย่างเชิงประจักษ์ สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้เป็นต้นแบบในการจัดการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานและธรรมชาติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมในแต่ละด้านและภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ จึงควรจัดประสบการณ์ปฏิบัติจริงในหลักสูตรให้ครบถ้วนและเน้นการปรับใช้สื่อ ที่ใช้ในการฝึกอบรมให้เข้ากับหน่วยงานและผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าการฝึกอบรมในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่งผลให้พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมด้านจิตสาธารณะต่อตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปรับตัวเข้ากับกระบวนการฝึกอบรม รวมทั้งเข้าใจถึงผลที่จะได้รับเมื่อผ่านการฝึกอบรม ดังนั้นก่อนการฝึกอบรมควรมีการชี้แจงให้นักเรียนรับทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม อีกทั้งเพื่อลดความวิตกกังวลและเพื่อให้การฝึกอบรมดำเนินไปตามแผนที่วางไว้

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะหลังฝึกอบรม 2 สัปดาห์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง การเสริมสร้างจิตสาธารณะ ควรเริ่มจากตนเองก่อนเป็นลำดับแรก ทำให้เกิดความตระหนักรู้และเกิดเป็นพฤติกรรมที่คงทน ดังนั้นเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษาคู่มือการใช้หลักสูตร และให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 จากผลการวิจัยที่พบว่าความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านความรู้ ความสามารถและประโยชน์ที่จะได้รับหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นหน่วยงานที่นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ ต้องมีวิทยากรที่มีความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรมเป็นอย่างดี มีศิลปะในการพูด บุคลิกภาพดี มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม รวมทั้งทักษะการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยติดตามผลการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะที่คงทนของนักเรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระยะยาว

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจและเกิดพฤติกรรมจิตสาธารณะที่คงทนถาวร

2.3 ควรทำวิจัยเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

โดยการบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้อย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ. (2551). *การถอดบทเรียนกระบวนการสื่อสารของกลุ่มเยาวชนในจิตสำนึกสาธารณะ. รายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยชุด “การสื่อสารจิตสำนึกสาธารณะ”*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *จอมปราชญ์นักการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- _____. (2546). *โครงการวิจัยคุณลักษณะสำคัญของคนไทยที่พึงประสงค์ตามแต่ละช่วงวัย : รายงานผลการศึกษา. เอกสารประกอบการประชุมเรื่อง ยุทธศาสตร์ ของสังคมไทยในการสร้างวิถีการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- เกียรติศักดิ์ แสงอรุณ. (2551). *แนวทางการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะสำหรับเยาวชนไทย : กรณีศึกษากลุ่มและเครือข่ายเยาวชนที่ทำงานด้านจิตสำนึกสาธารณะ. วิทยานิพนธ์. ค.ม.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ. (2542). *หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สยามศิลป์การพิมพ์.
- พนธ์ ธาตุทอง. (2550). *เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- เจษฎา หนูรุ่ง. (2551). *ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจนต์จุฬา คำดี. (2553). *ผลของการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพระบาทท่าเรือ*. ปริญญาโท กศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- จิราภรณ์ เกตุแก้ว. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จงกลณี ชุติมาเทวินทร. (2544). *การฝึกอบรมเชิงพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาย โพธิลิตา และคณะ. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาจิตสำนึกของคนไทยต่อ
สาธารณะสมบัติ : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร*. นครปฐม: สถาบันวิจัย
ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (ศาลายา).
- ชาญ สวัสดิ์สาลี. (2552). *คู่มือนักฝึกอบรมมืออาชีพ เทคนิคการฝึกอบรมและการจัด
สถานที่ประชุม/ฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2559). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิตสุภาวงศ์ ทิพย์เที่ยงแท้ และคณะ. (2560). *เทคนิคการจัดโครงการฝึกอบรม*.
เข้าถึงได้จาก <http://www.bcnr.ac.th>. 6 มกราคม 2562.
- ไชยา ยิ้มวิไล. (2550, 15 มิถุนายน). *สำนึกสาธารณะ*. มติชนสุดสัปดาห์, หน้า 27.
- ชัยวัฒน์ จิวพานิชย์ และชัยวัฒน์ วารี. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการสร้าง
บทเรียนออนไลน์โดยใช้ LMS Model เพื่อการเตรียมความพร้อมในการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 2*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: วี พรินท์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2554). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ซาฟีนา หลักแหล่ง. (2552). *ผลของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามแนวคิด
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปัตตานี:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- ฐิติชัย รักบำรุง. (2558). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนิสิต
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ชุลงบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐิตาภรณ์ เวียงวิเศษ และคณะ. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสมรรถนะ
การวิจัยเพื่อพัฒนางานประจำสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนใน
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. วารสารรวมสาร คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์. 11(1), 33-43.
- ทีศนา แคมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมจากทฤษฎีสู่
การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรสซีสเต็ม.
- ธำรง บัวศรี. (2541). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: เอรಾವัน
การพิมพ์.
- นนทวัฒน์ สุขผล. (2556). เทคนิคการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ:
เอกซ์เปอร์เน็ท.
- บัณฑิต ลีอ่อน. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมงานประดิษฐ์บายศรีจากวัสดุ
ธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงขลุ่ยบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- ปฎล นันทวงศ์ และไพโรจน์ ดั่งวิเศษ. (2543). หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- ปวิษฐา เนียมคำ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมหนึ่งใหญ่
วัดสว่างอารมณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประวิตร พิสุทธิโสภณ. (2552). จิตอาสาคืออะไร. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net>.
5 กุมภาพันธ์ 2562.
- ปราโมทย์ จันทร์เรือง. (2552). เอกสารคำสอนรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประเวศ วะสี. (2549). คุณธรรมนำการพัฒนายุทธศาสตร์สังคมคุณธรรม. กรุงเทพฯ:
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงาน
บริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

- เปรมจิต ชมชื่น. (2543). การสร้างแบบวัดจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพชรปาณี อินทรพาณิชย์. (2558). การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 7(1), 99-108.
- พัทธนันท์ ปั่นแก้ว. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์โดยการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ภูษิต บัวสวัสดิ์. (2560). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์กบอลของจังหวัดจันทบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤทธิเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภักคณู หมากฝิ่น และคณะ. (2557). การวิเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารสักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มณฑลสีเนื้อทอง. (2556). การหล่อหลอมจิตอาสาผ่านการอบรมชุดเกล้าทางสังคมในครอบครัว. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มารุต พัฒผล. (2562). แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร. เข้าถึงได้จาก [http://www. http://www.curriculumandlearning.com](http://www.curriculumandlearning.com). 2 กุมภาพันธ์ 2562.
- มาลินี บุญรัตน์. (2558). หลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: รามคำแหง.
- ยุทธนา วรณปิติกุล. (2542). สำนักพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจิรี ภู่อาระ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไม้คพอยท์.
- รสสุนันท์ มกรมณี. (2549). เอกสารคำสอนรายวิชาการจัดการฝึกอบรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- เรียม นมรักษ์. (2552). การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์กร
นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เริงลักษณ์ โรจนพันธ์. (2541). เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
ชมรมเด็ก.
- วรรณิ์ อนุอัน. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับ
คณะกรรมการ สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วีรภัทร ไม้ไหว. (2560) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อทักษะชีวิตของนักเรียน
ระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เวชพล อ่อนละมัย. (2551). หน่วยที่ 8 จิตสาธารณะ. เข้าถึงได้จาก
<http://www.kasetyaso.ac.th/thai%20cultute/09.pdf>. 5 มิถุนายน 2562.
- วัลลยา ธรรมอภิบาล. (2555). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนิสิต
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา. ปริญญาโท กศ.ด.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิโรจน์ ลักขณาอดิศร. (2550). กลยุทธ์ HR ที่จับต้องได้. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- วารุณี อัครโกศล. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสาร ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรียา เขียนนอก. (2554). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วัฒนา ตรงเที่ยง. (2553). การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน เพื่อสร้างเสริมสุขภาพของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตร อวระกุล. (2550). *การฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *พลังเรียนรู้ในกระบวนการทัศน์ใหม่*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสานต่อที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอร์.
- วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ การบูรณาการจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับครู มัธยมศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์กรินทร์ ชนประชา. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการศึกษานอกระบบสำหรับ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริ แคนสา. (2551). *การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนคอนสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ศุภรัตน์ ทองอ่อน. (2550) *การศึกษาเปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะในการอนุรักษ์ ทรัพยากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย กียรรอง และอรจรรย์ ณ ตะกั่ว. (2550). *ความหมายการฝึกอบรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สมพร หลิมเจริญ. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ .
- สาวิตรี สิทธิชัยกานต์. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้บูรณาการธรรมชาติวิทยาศาสตร์ สำหรับครูระดับ มัธยมศึกษา*. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(2), 1076-1088.

- สุริยา กำธร. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดนาคนิมิตร.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. (2557). *ประโยชน์ของการฝึกอบรม. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net>. 25 กุมภาพันธ์ 2562.*
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2548). *การศึกษาดลอดชีวิตในการเรียนรู้ สู่การเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กร.*
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์9119 เทคนิควิธีคิด.*
- สุจิตรา ธนानันท์. (2552). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็ม เพรส.*
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: เดอะไนน์ เลจเซ็นเตอร์.*
- สุจิตรา ธนानันท์. (2552). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็มเพรส.*
- สุมิตร คุณานุกร. (2520). *หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สมคิด บางโม. (2553). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพฯ: ทวิทย์พัฒน์.*
- สมชาย สังข์สี. (2550). *หลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *เรียนรู้บูรณาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*
- อริสา สุขสม. (2554). *การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเพื่อชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*

- อัษฎชลี ยิงพันธ์. (2550). *ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิคการประเมินจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. เข้าถึงได้จาก
<http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2010/7012>. 25 กุมภาพันธ์ 2562.
- อนุชาติ พวงสำลี และวีรบูรณ์ วิสารทสกุล. (2541). *ประชาสังคม คำ ความคิด และความหมาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา
- อรุณรุ่ง โยธสิงห์ (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สกสทศ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุพนธ์ คำปัน. (2558). *การศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18(1), 299–313.
- อุไรวรรณ คุ่มวงษ์. (2551). *จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริ*.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Beane, James A, Toepler, Jr. Conrad F. and Alessi , Jr. Samuel J. *Curriculum Planning and Development*. Massachusette : Allyn and Bacon, 1986.
- Guba, E. G., and Lincoln, Y.S. (1982). *Fourth Generation Evaluation*. London: Sage Publications.
- Good,C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York : McGraw–Hill.
- Johnson, Kerry A., & Foa, Lin J. (1989). *Instructional design new alternatives for effective education and training*. New York: Macmillan.
- Kolb, David A. (1970). *Organization psychology : a book of readings*. 2nd Ed. New York: Prentice –Hall.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality (2nd ed.)*. New York: Harpers and Row.

- Oliva, Peter F. *Developing The Curriculum 3 rd ed.* New York: Harper Collins Publishers, 1992.
- Oliva, P.F. (1982). *Developing the curriculum.* New York: Harper Collins.
- Owens, R.G. (1998). *Organizational Behavior in Education.* Boston MA: Allyn and Bacon.
- Pfeiffer, William J. and Johnes. (1974). *Annual Handbook for group facilitators* La Jolla Calif: Univ. Associates.
- Saylor, J. Galen, Alexander, William M. and Lewis, Arthur J. *Curriculum Planing for Better Teaching and Learning.* New York: Holt Rinehart and Winston, 1981.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum development theory and practice.* New York: Brace & World.
- Tyler, Ralph W. (1970). *Basic principles of curriculum and instruction.* Chicago: University of Chicago Press.
- Scott, William G. (1967). *Organization theory.* Illinois: Richard D. Irwin, Inc.
- Vroom, H Victor. 1964. *Work and Motivation.* Now York: Wiley and Sons Inc.
- Wolman, B. B. (1973). *Dictionary of Behavioral Science.* London: Litton Educational.
- Zais, S. R. (1976). *Curriculun principle and foundation.* New York: Harper and Row Publishers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
วุฒิการศึกษา วท.ด. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร. ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
วุฒิการศึกษา ปร.ด. การบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.อรุณรุ่ง โยธสิงห์
ตำแหน่ง คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
วุฒิการศึกษา ปร.ด. วิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. ดร.ทิวา แจ่มสุข
ตำแหน่ง ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาไทยเทคเอเชีย
วิทยาลัยอาชีวศึกษาไทยเทคเอเชีย
วุฒิการศึกษา ปร.ด. การบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. นายสุรศักดิ์ ชาดีกรณ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี
วิทยาเขตอุดรธานี

ภาคผนวก ข

1. รายชื่อวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม
2. รายชื่อครูที่ปรึกษานักเรียน

รายชื่อวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม

1. นายกิตติภพ สารโพคา

ตำแหน่ง ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
วุฒิกการศึกษา ศน.บ. สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. นางอังคณา เมตุลา

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญพิเศษ โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
วุฒิกการศึกษา ศษ.ม. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (แขนงการแนะแนว)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รายชื่อครูที่ปรึกษานักเรียน

1. นายเทพเทววรรณ วงษาเนา

ตำแหน่ง ครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
รับผิดชอบ หัวหน้ากลุ่มงานแผนและงบประมาณ, ที่ปรึกษานักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

2. นางสาวมะลิจันทร์ มัยวงศ์

ตำแหน่ง ครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
รับผิดชอบ นายทะเบียนและวัดผล, ที่ปรึกษานักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

1. ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
2. ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๘๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ อำเภอเมือง
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกิตติภพ สารโพคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๔๒๑๒๔๗๒๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ
อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ
การทำวิทยานิพนธ์ และประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายกิตติภพ สารโพคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๕๗๔๓ ๔๐๖๓

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๘๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทร์รักษ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
 ๒. เครื่องมือการวิจัย
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกิตติภพ สารโพคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๔๒๑๒๔๗๒๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายกิตติภพ สารโพคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๕๗๔๓ ๔๐๖๓

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๘๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อรุณรุ่ง โยธสิงห์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกิตติภพ สารโพคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๔๒๑๒๔๗๒๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายกิตติภพ สารโพคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๕๗๔๓ ๔๐๖๓

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๘๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ทิวา แจ่มสุข

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกิตติภพ สารโพคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๔๒๑๒๔๗๒๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายกิตติภพ สารโพคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๕๗๔๓ ๔๐๖๓

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๘๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกิตติภพ สารโพคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๔๒๑๒๔๗๒๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเมทริกซ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายกิตติภพ สารโพคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๕๗๔๓ ๔๐๖๓

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๖๔๔

โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม
เลขที่รับ..... พท๗
วันที่ ๑๓ ๑.๑ ๖๔
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
เวลา.....
๖๘๐ ถนนตโย ต.ธาตุเชิงชุม

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องมือนักเรียน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือนักเรียน

ด้วย นายกิตติภพ สารไพศา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๔๒๑๒๔๗๒๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอยืมเครื่องมือนักเรียน เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตยืมเครื่องมือนักเรียนให้ศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือนักเรียนดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม
☒ เพื่อโปรดทราบ
☐ ...
อ.ภ.ส. ๖๐๓๕๐๕๖๖
ดิฉัน ขอนัดเกล้า
ลชพด.
นางดวงมณีทางไกล

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- ทกน

- นช.๖๖๖๖๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๔๒๑๗ ๐๒๒๔

๑๓ ๑.๑ ๖๔

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายกิตติภพ สารไพศา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๕๗๔๓ ๓๐๖๓

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธาณะก่อนและหลัง การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธาณะของนักเรียน

คำชี้แจง : ขอให้พิจารณาคำถามที่กำหนดให้ และตัดสินใจเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว
ในแต่ละคำถาม โดยใส่เครื่องหมาย X ตรงตัวอักษรที่เป็นคำตอบในกระดาษคำตอบ

1. หลังจากเลิกเรียนวิชาพลศึกษาแล้ววายุจะรีบวิ่งขึ้นไปบนอาคารก่อนเพื่อนคนอื่น ๆ
ทุกครั้ง โดยไม่เคยช่วยเพื่อนเก็บอุปกรณ์กีฬาเลย ถ้านักเรียนเป็นวายุจะทำเช่นนี้หรือไม่
 - ก. ทำ เพราะเดี๋ยวจะไปเรียนวิชาต่อไปไม่ทัน
 - ข. ไม่ทำ เพราะต้องขึ้นไปบนอาคารพร้อมกับเพื่อนๆ
 - ค. ทำ เพราะแดดร้อนมากต้องรีบวิ่งเข้าร่วมให้เร็วที่สุดเดี๋ยวจะไม่สบาย
 - ง. ไม่ทำ เพราะต้องช่วยครูและเพื่อนเก็บอุปกรณ์กีฬาทุกครั้งหลังเล่นเสร็จ
2. เมื่อกนกเข้าไปใช้ห้องคอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว จะเก็บเมาส์และแป้นพิมพ์เข้าที่ทุกครั้ง
ถ้านักเรียนเป็นกนก นักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ก. ทำ เพราะครูจะได้ไม่ทำโทษ
 - ข. ทำ เพราะถ้ามีคนอื่นมาใช้จะได้สะดวก
 - ค. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ใช้แล้วต้องเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
 - ง. ทำ เพราะเป็นการช่วยครูดูแลอุปกรณ์ของโรงเรียนและสะดวกต่อการใช้
ของคนต่อไป
3. เมื่อสกลกินขนมเสร็จแล้วจะทิ้งเศษขยะลงในถังขยะของโรงเรียนเสมอ ถ้านักเรียนเป็น
สกล นักเรียนจะทำเช่นนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ก. ทำ เพราะสงสารภารโรงที่ต้องเดินเก็บขยะอยู่ทุกวัน
 - ข. ทำ เพราะเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนที่ต้องช่วยกันรักษาความสะอาด
 - ค. ทำ เพราะถ้าครูเห็นอาจจะถูกตักเตือนหรือถูกลงโทษได้
 - ง. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคนที่จะต้องช่วยกันดูแลรักษา
ความสะอาดของโรงเรียน

4. วันนี้ตอนพักกลางวัน สุดาร์ตน์เดินผ่านห้องเรียนของน้อง ม. 2/3 พบว่าในห้องเรียนเปิดไฟและพัดลม โดยที่ไม่มีใครอยู่ ถ้านักเรียนเป็นสุดาร์ตน์ นักเรียนจะทำเช่นไร

- ก. เดินผ่านไปเฉย ๆ เพราะไม่ใช่ห้องของเรา
- ข. เดินเข้าไปปิดให้เรียบร้อยเพื่อเป็นการประหยัดไฟและยืดอายุการใช้งาน
- ค. เดินไปบอกครูประจำชั้นห้องนั้นว่าไฟและพัดลมในห้องเรียนยังเปิดอยู่
- ง. เดินผ่านไปเฉย ๆ เดี่ยวมีคนเห็นแล้วโทษว่าเราเข้าไปขโมยของ

5. ขณะเดินไปส่งงานวิชาสังคมศึกษา กิตติภพสังเกตเห็นน้อง ม. 1 ซีดเขียนข้อความบนฝาผนังหรือกำแพงอาคารเรียน ถ้านักเรียนเป็นกิตติภพ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. รีบเดินเลี้ยวไป เพราะไม่ใช่ธุระของเรา
- ข. เดินไปบอกครูที่อยู่ใกล้ที่สุด เพราะมีอำนาจมากกว่า
- ค. เดินผ่านไปเฉย ๆ เพราะน้องคงไม่ฟังหรืออาจจะโกรธก็ได้ถ้าถูกตักเตือน
- ง. เดินเข้าไปห้ามน้องแล้วบอกว่าเราต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดและ

รักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

6. ทุกครั้งที่วรรณิตาเข้าห้องสมุด จะส่งเสียงดังรบกวนคนอื่นเสมอ ทำให้คนอื่นไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือและค้นคว้า นักเรียนคิดว่าวรรณิตาทำไมถูกด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของคนอื่น
- ข. เพราะเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนว่าห้ามส่งเสียงดังในห้องสมุด
- ค. เพราะเป็นระเบียบของห้องสมุด เข้าใช้บริการทุกครั้งไม่ควรส่งเสียง

ดังรบกวนผู้อื่น

- ง. เพราะอาจทำให้คนอื่น ๆ ที่กำลังอ่านหนังสือและค้นคว้าอยู่ไม่มีสมาธิและ

อาจถูกตักเตือนได้

6. ทุกครั้งที่ครูมอบหมายงานให้ วันชัยจะทำด้วยความเต็มใจเสมอ นักเรียนคิดว่าวันชัยทำถูกด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะจะได้คะแนนเยอะๆ
- ข. เพราะครูจะได้รักและเอ็นดู
- ค. เพราะถ้าเป็นคำสั่งครูนักเรียนไม่ควรปฏิเสธ
- ง. เพราะการได้อาสาหรือช่วยแบ่งเบาภาระงานของครูถือเป็นการทำ

ประโยชน์เพื่อส่วนรวมหรือโรงเรียนนั่นเอง

7. เมื่อครูมอบหมายให้สมชายไปสำรวจว่า ห้องไหนหน้าต่างชำรุดบ้าง สมชายจะหาข้ออ้างเสมอเพื่อจะได้ไม่ต้องทำ นักเรียนคิดว่าสมชายทำไมถูกด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะเป็นการขัดคำสั่งครู
- ข. เพราะอาจทำให้ครูไม่พอใจและอาจจะไม่รักไม่เอ็นดู
- ค. เพราะถ้าไม่ทำตาม ครูอาจได้ทำเอง ทำให้ครูต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้น
- ง. เพราะเป็นงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวมและช่วยเหลือ

แบ่งเบาภาระให้ครูได้ ควรจะรีบทำด้วยความเต็มใจ

8. ทุกครั้งที่ครูเดินมาสอน เมื่อสุดตาเห็นว่าครูถือหนังสือและอุปกรณ์มาเป็นจำนวนมาก สุดตาจะรีบวิ่งเข้าไปอาสาช่วยทันที นักเรียนคิดว่าสุดตาทำถูกด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะเพื่อน ๆ จะได้ชมและรักใคร่
- ข. เพราะครูจะได้ให้คะแนนพิเศษ
- ค. เพราะเป็นการแสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อครู
- ง. เพราะถ้าไม่ช่วยครูอาจทำของหล่นได้รับบาดเจ็บหรือสิ่งของชำรุดเสียหายได้

9. ครูให้สมพรไปเช็คทำความสะอาดระเบียบหน้าห้องเรียน ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นเวรประจำวัน นักเรียนคิดว่าสมพรควรทำอย่างไร

- ก. บอกกับครูว่าวันนี้ไม่ใช่เวรของตน
- ข. ไปบอกคนที่ เป็นเวรประจำวันให้ไปทำแทน
- ค. ไปทำความสะอาดตามคำสั่งของครูด้วยความเต็มใจ
- ง. พยายามหลีกเลี่ยงเพราะไม่ใช่หน้าที่ของเรา

10. วันนี้ครูแจกเสื้อกีฬาให้คนละ 1 ตัว แต่วีระได้เกินมา 1 ตัว โดยไม่ตั้งใจ ถ้านักเรียนเป็นวีระ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. นำไปให้น้องที่บ้านใส่เพราะเป็นเสื้อที่ได้มาฟรี
- ข. นำไปคืนครูเพราะกลัวถูกจับได้และอาจถูกทำโทษ
- ค. ขอร้องให้เพื่อนนำเสื้อไปคืนครู เพราะไม่กล้านำไปคืนเอง
- ง. นำไปคืนครู เพราะถ้าเสื้อไม่พอคนอื่นอาจจะไม่ได้และเป็นการแสดงออกถึง

ความซื่อสัตย์

11. สมพรชอบนำหนังสือหายากหรือหนังสือที่ตนชอบในห้องสมุดไปซ่อนไว้ที่ตู้หนังสืออื่น เพื่อเวลาต้องการอ่านจะได้หาได้ง่าย ๆ นักเรียนคิดว่า สมพรทำถูกหรือไม่เพราะเหตุใด

- ก. ถูก เพราะสะดวกเวลาต้องการอ่านหรือใช้
- ข. ไม่ถูก เพราะเป็นการละเมิดสิทธิการใช้หนังสือของคนอื่น
- ค. ไม่ถูก เพราะถ้ามีคนต้องการใช้หนังสือเล่มนั้นบ้างจะไม่มีโอกาสได้ใช้
- ง. ถูก เพราะไม่ได้ทำผิดกฎระเบียบของห้องสมุดแต่อย่างใด

12. นพพรจะเขียนชื่อตัวเองไว้ที่ม้านั่งเพื่อจะได้เป็นที่นั่งประจำของเขา นักเรียนคิดว่า นพพรทำไม่ถูกเพราะเหตุผลใด

- ก. เพราะเก้าอี้ม้านั่งเป็นสมบัติของทุกคน ทุกคนย่อมมีสิทธิใช้ประโยชน์เท่ากัน
- ข. เพราะไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงบนสมบัติของส่วนรวมที่ทุกคนมีสิทธิใช้ประโยชน์เท่ากัน
- ค. เพราะเป็นการทำให้สมบัติส่วนรวมสกปรกไม่น่านั่ง และอาจถูกทำโทษเมื่อถูกจับได้
- ง. เพราะจะทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ ไม่กล้านั่งบนม้านั่งตัวนั้น เพราะคิดว่ามีเจ้าของแล้ว

13. วันนี้ตอนเรียนวิชาศิลปะวาดเขียน ครูจะแจกดินสอให้ยืมใช้คนละ 1 แท่ง ราชนันจะแอบเก็บสำรองไว้อีก 1 แท่ง ถ้าเป็นนักเรียน ๆ จะทำเหมือนราชนันหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไม่ทำ เพราะครูไม่ได้สั่งให้เก็บสำรองไว้ใช้
- ข. ไม่ทำ เพราะสงสารเพื่อนคนอื่น ๆ ที่อาจจะไม่มีดินสอใช้
- ค. ไม่ทำ เพราะใช้คนละ 1 แท่งก็พอแล้ว ดินสอที่เหลือก็นำไปรวมกันไว้

ใครต้องการใช้อีกค่อยมาหยิบไป

- ง. ไม่ทำ เพราะกลัวครูรู้และถูกทำโทษ

14. พานทองชอบนำถังขยะของห้องเรียนมาวางไว้ใกล้ ๆ ตัวเพื่อจะได้ไม่ต้องเดินไกลเวลาจะทิ้งขยะ นักเรียนคิดว่าพานทองทำถูกหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไม่ถูก เพราะคนอื่น ๆ อาจไม่สะดวกเวลาต้องทิ้งขยะ
- ข. ไม่ถูก เพราะคนอื่น ๆ อาจกล่าวหาว่าเป็นคนเห็นแก่ตัวได้
- ค. ไม่ถูก เพราะถังขยะเป็นส่วนรวม ทุกคนมีสิทธิใช้ร่วมกัน ควรจัดไว้ที่

ที่ทุกคนสะดวกในการใช้ได้เท่า ๆ กัน

- ง. ถูก เพราะสะดวกดี

15. ในวันแข่งขันกีฬาของโรงเรียนประจำปีนี้ ครูขอให้ชาติชายคอยช่วยเหลือหลายอย่าง เช่น ยกของที่ต้องใช้ จัดเตรียมสถานที่ ดูแลเรื่องอาหารและเครื่องดื่ม เป็นคณะกรรมการ ตัดสินกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น และชาติชายก็ช่วยเหลือให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ถ้านักเรียน เป็นชาติชาย นักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ทำ เพราะสงสารครูไม่มีคนช่วยงาน
- ข. ไม่ทำ เพราะเหนื่อยเป็นคนลงแข่งกีฬาเองจะดีกว่า
- ค. ทำ เพราะเป็นการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
- ง. ทำ เพราะมีโอกาสช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนก็ควรทำ

16. ในขณะที่ร่วมกิจกรรมเข้าค่ายสังคัมศึกษานอกสถานที่ วินัยจะคอยช่วยเหลือครู ผู้รับผิดชอบโครงการตลอดเวลา ทั้งก่อนเดินทาง ระหว่างเดินทาง ขณะร่วมกิจกรรมและ เดินทางกลับ นักเรียนคิดว่าวินัยทำถูกต้องด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะถ้าไม่ช่วยครู ก็จะไม่มีการช่วย
- ข. เพราะการช่วยเหลือครูจะทำให้ครูรักและเมตตา
- ค. เพราะเป็นการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของโรงเรียน
- ง. เพราะเป็นการเสียสละและแสดงถึงความกตัญญู

17. ในวันขึ้นปีใหม่ ที่โรงเรียนมีกิจกรรมทำบุญตักบาตร ครูขอให้พิชัยมาถือถุงใส่ข้าวสาร อาหารแห้งและจัดปัจจัยให้กับพระสงฆ์ พิชัยปฏิบัติตามคำขอของครูด้วยความเต็มใจ ถ้านักเรียนเป็นพิชัย นักเรียนจะทำอย่างนี้ ด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะเกรงว่าถ้าปฏิเสธจะบาป
- ข. เพราะอยากได้คะแนนพิเศษจากครู
- ค. เพราะอยากปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี
- ง. เพราะอยากทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม

18. ถ้าเป็นประธานนักเรียนมีความรู้สึกที่ห้องเรียนแต่ละห้องค่อนข้างสกปรก จึงอยาก แก้ปัญหานี้ด้วยการจัดทำโครงการแข่งขันความสะอาดของห้องเรียนขึ้น โดยหวังว่าจะช่วย แก้ปัญหาความสกปรกของห้องเรียนในโรงเรียนได้บ้าง นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดของ กล้าหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เห็นด้วย เพราะคิดว่าผลที่ได้รับน่าจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนบ้าง
- ข. เห็นด้วย เพราะนอกจากจะเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับโรงเรียนแล้วยัง

อาจได้รับรางวัล

ค. เห็นด้วย เพราะเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ในวิสัยที่สามารถทำได้

ง. เห็นด้วย เพราะผลงานที่ได้น่าจะเป็นการสร้างศรัทธาในตัวของประธานนักเรียน และอาจจะได้รับความไว้วางใจในการเลือกตั้งใหม่ปีการศึกษาหน้า

19. ในวันพรุ่งนี้จะมีการทำความสะอาดครั้งใหญ่ของโรงเรียน เทวาและเพื่อน ๆ อีกหลายคนนัดกันหยุดเรียน เพราะไม่อยากมาทำความสะอาด ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ก. ไม่ทำ เพราะไม่อยากอยู่บ้าน

ข. ไม่ทำ เพราะกลัวครูประจำชั้นจับได้

ค. ไม่ทำ เพราะอยากช่วยเหลือโรงเรียน

ง. ไม่ทำ เพราะไม่อยากเอาเปรียบเพื่อน

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

1. ง
2. ค
3. ง
4. ข
5. ง
6. ค
7. ง
8. ง
9. ค
10. ค
11. ง
12. ค
13. ข
14. ค
15. ค
16. ง
17. ค
18. ง
19. ค
20. ค

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว 3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

5	หมายถึง	ปฏิบัติได้มากที่สุด
4	หมายถึง	ปฏิบัติได้มาก
3	หมายถึง	ปฏิบัติได้ปานกลาง
2	หมายถึง	ปฏิบัติได้น้อย
1	หมายถึง	ปฏิบัติได้น้อยที่สุด

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำรวจความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในด้านการฝึกอบรม และด้านความสามารถของวิทยากร แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อความสามารถของวิทยากรในการดำเนินการฝึกอบรม

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการกิจกรรมของการฝึกอบรม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม					
2. การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากรในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
3. การอำนวยความสะดวกของวิทยากรระหว่างการฝึกอบรม					
4. การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้					
5. ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
6. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
7. การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
8. การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
9. การจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันตลอดการฝึกอบรม					
10. ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลังการฝึกอบรม					

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการกิจกรรมของการฝึกอบรม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรม					
2. เป็นผู้มีความคล่องตัว และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม					
3. มีศิลปะในการพูด การฟังและการใช้คำถามคำตอบ					
4. มีความตั้งใจดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม					
5. มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระการฝึกอบรมที่รับผิดชอบ					
6. นำเสนอเนื้อหาสาระทุกอย่างให้สามารถเข้าใจได้ง่าย					
7. มีทักษะการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม					
8. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม					
9. สามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหา สาระการฝึกอบรม					
10. สามารถดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้					
11. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีโอกาส แสดงออกอย่างทั่วถึง					
12. มีความสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการฝึกอบรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ภาคผนวก จ

แบบตรวจสอบร่างหลักสูตร

1. แบบประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร
2. แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร

แบบตรวจสอบความสอดคล้องเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ตารางจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับประเมินความสอดคล้อง

แบบทดสอบ

2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรม
3. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

แบบตรวจสอบร่างหลักสูตรฝึกอบรม
ประกอบการวิจัยเรื่อง
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

คำชี้แจง

แบบประเมินร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ “ท่าน” ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรโดยขอให้ท่านนำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและขอความกรุณาเขียนข้อความอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้แบบประเมินร่างหลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรเป็นการพิจารณาว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันหรือไม่

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรเป็นการพิจารณาว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร

คำชี้แจง : ให้ท่านพิจารณาว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ของร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน
 มากน้อยเพียงใดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินตามความคิดเห็น
 ของท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
1	หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
2	จุดมุ่งหมายกับโครงสร้างหลักสูตร				
3	โครงสร้างกับผลที่คาดว่าจะได้รับ				
4	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของหลักสูตรกับเนื้อหาของหลักสูตรในหัวข้อวิชาฝึกอบรบ				
5	เนื้อหาวิชาฝึกอบรบกับหัวข้อวิชาฝึกอบรบ				
6	หัวข้อวิชาฝึกอบรบกับกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรบ				
7	เนื้อหาทาบสื่อ				
8	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในหัวข้อวิชาฝึกอบรบกับการประเมินผล				
9	เนื้อหาในหัวข้อวิชาฝึกอบรบกับการประเมินผล				
10	กิจกรรมการฝึกอบรบกับการประเมินผล				
11	วิธีการฝึกอบรบในหัวข้อวิชาฝึกอบรบกับการประเมินผล				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2563

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
 คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
 คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
 คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
 คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อ เสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	หลักการและเหตุผลในการนำหลักสูตรไปใช้						
2	ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร						
3	จุดมุ่งหมายมีความครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ						
4	เนื้อหาสาระของหลักสูตรตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร						
5	เนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมสาระที่จำเป็นต้องใช้ปฏิบัติการ						
6	จัดเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ						
7	กิจกรรมการฝึกอบรมนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร						
8	การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อ						
9	กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมในแต่ละหัวข้อ						
10	ความเหมาะสมของสื่อกับกิจกรรม						
11	สื่อช่วยให้กิจกรรมบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร						
12	สื่อการฝึกอบรมกับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ						
13	สื่อการเรียนที่จะนำไปเสริมสร้างการเรียนรู้						
14	วิธีการประเมินผลในแต่ละหัวข้อ						
15	ระยะเวลาในการฝึกอบรม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2563

ตารางจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบ

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ลำดับข้อสอบ (ข้อที่)	รวมจำนวน ข้อสอบ (ข้อ)
1 จิต สาธารณะ ต่อตนเอง	เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิต สาธารณะต่อตนเอง	1, 2, 3, 4, 5, 11	6
2 จิต สาธารณะ ต่อผู้อื่น	เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิต สาธารณะต่อผู้อื่น	6, 7, 8, 9, 10, 12, 14	7
3 จิต สาธารณะ ต่อสังคม	เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิต สาธารณะต่อสังคม	13,15, 16, 17, 18, 19, 20	7

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ

คำชี้แจง : ให้ท่านพิจารณาระหว่างข้อความคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ว่ามีความ

สอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินตาม
ความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
1	<p>หลังจากเลิกเรียนวิชาพลศึกษาแล้ววายุจะรีบวิ่งขึ้นไปบนอาคารก่อนเพื่อนคนอื่น ๆ ทุกครั้ง โดยไม่เคยช่วยเพื่อนเก็บอุปกรณ์กีฬาเลย</p> <p>ถ้านักเรียนเป็นวายุจะทำเช่นนี้หรือไม่</p> <p>ก. ทำ เพราะเดี๋ยวจะไปเรียนวิชาต่อไปไม่ทัน</p> <p>ข. ไม่ทำ เพราะต้องขึ้นไปบนอาคารพร้อมกับเพื่อน ๆ</p> <p>ค. ทำ เพราะแดดร้อนมากต้องรีบวิ่งเข้าร่วมให้เร็วที่สุดเดี๋ยวจะไม่สบาย</p> <p>ง. ไม่ทำ เพราะต้องช่วยครูและเพื่อนเก็บอุปกรณ์กีฬาทุกครั้งหลังเล่นเสร็จ</p>				
2	<p>เมื่อกนกเข้าไปใช้ห้องคอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว จะเก็บเมาส์และแป้นพิมพ์เข้าที่ทุกครั้งถ้านักเรียนเป็นกนก นักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่</p> <p>เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ทำ เพราะถ้าครูทราบจะโดนทำโทษ</p> <p>ข. ทำ เพราะถ้ามีคนอื่นมาใช้จะได้สะดวก</p> <p>ค. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ใช้แล้วต้องเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย</p> <p>ง. ทำ เพราะเป็นการช่วยครูดูแลอุปกรณ์ของโรงเรียนและสะดวกต่อการใช้ของคนต่อไป</p>				

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
3	<p>เมื่อสกลกินขนมเสร็จแล้วจะทิ้งเศษขยะลงในถังขยะของโรงเรียนเสมอ ถ้านักเรียนเป็นสกลนักเรียนจะทำเช่นนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ทำ เพราะสงสารภารโรงที่ต้องเดินเก็บขยะอยู่ทุกวัน</p> <p>ข. ทำ เพราะเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนที่ต้องช่วยกันรักษาความสะอาด</p> <p>ค. ทำ เพราะถ้าครูเห็นอาจจะถูกตักเตือนหรือถูกลงโทษได้</p> <p>ง. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคนที่จะต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน</p>				
4	<p>วันนี้ตอนพักกลางวันสุดาร์ตน์เดินผ่านห้องเรียนของน้อง ม.2/3 พบว่าในห้องเรียนเปิดไฟและพัดลม โดยที่ไม่มีใครอยู่ ถ้านักเรียนเป็นสุดาร์ตน์นักเรียนจะทำเช่นไร</p> <p>ก. เดินผ่านไปเฉย ๆ เพราะไม่ใช่ห้องของเรา</p> <p>ข. เดินเข้าไปปิดให้เรียบร้อยเพื่อเป็นการประหยัดไฟและยืดอายุการใช้งาน</p> <p>ค. เดินไปบอกครูประจำชั้นห้องนั้นว่าไฟและพัดลมในห้องเรียนยังเปิดอยู่</p> <p>ง. เดินผ่านไปเฉย ๆ เดียวมีคนเห็นแล้วโทษว่าเราเข้าไปขโมยของ</p>				
5	<p>ขณะเดินไปส่งงานวิชาสังคมศึกษา กิตติภาพสังเกตเห็นน้อง ม.1 ซีดเขียนข้อความบนฝาผนังหรือกำแพงอาคารเรียน ถ้านักเรียนเป็นกิตติภาพนักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. รีบเดินเลี้ยวไป เพราะไม่ใช่ธุระของเรา</p> <p>ข. เดินไปบอกครูที่อยู่ที่สุด เพราะมีอำนาจมากกว่า</p> <p>ค. เดินผ่านไปเฉย ๆ เพราะน้องคงไม่ฟังหรืออาจจะโกรธก็ได้ถ้าถูกตักเตือน</p>				

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
	ง. เดินเข้าไปห้ามห้องแล้วบอกว่าเราต้อง ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดและรักษา ทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน				
6	เมื่อวรรณิดาเข้าห้องสมุดทุกครั้ง ชอบส่งเสียงดัง รบกวนคนอื่นเสมอ ทำให้คนอื่นไม่มีสมาธิในการ อ่านหนังสือและค้นคว้า นักเรียนคิดว่าวรรณิดา ทำไม่ถูกต้องด้วยเหตุผลใด ก. เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของคนอื่น ข. เพราะเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนว่าเข้า ห้องสมุดห้ามส่งเสียงดัง ค. เพราะเป็นระเบียบของห้องสมุดเข้าใช้ บริการทุกครั้งไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ง. เพราะอาจทำให้คนอื่น ๆ ที่กำลังอ่านหนังสือ และค้นคว้าอยู่ไม่มีสมาธิและอาจถูกต่อว่าได้				
7	ทุกครั้งที่คุณมอบหมายงานให้ วันชัยจะทำด้วย ความเต็มใจเสมอ นักเรียนคิดว่าวันชัยทำถูกต้องด้วย เหตุผลใด ก. เพราะจะได้คะแนนเยอะ ๆ ข. เพราะครูจะได้รักและเอ็นดู ค. เพราะถ้าเป็นคำสั่งครูนักเรียนไม่ควรปฏิเสธ ง. เพราะการได้อาสาหรือช่วยแบ่งเบาภาระ งานของครูถือเป็นการทำประโยชน์เพื่อ ส่วนรวมหรือโรงเรียนนั่นเอง				
8	เมื่อครูมอบหมายให้สมชายไปสำรวจว่า ห้องไหน หน้าต่างชำรุดบ้าง สมชายจะหาข้ออ้างเสมอเพื่อ จะได้ไม่ต้องทำ นักเรียนคิดว่าสมชายทำไม่ถูก ด้วยเหตุผลใด ก. เพราะเป็นการขัดคำสั่งครู ข. เพราะอาจทำให้ครูไม่พอใจและอาจจะไม่รัก ไม่เอ็นดู ค. เพราะถ้าไม่ทำตามครูอาจได้ทำเอง ทำให้ ครูต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้น				

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
	ง. เพราะงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวมและช่วยเหลือแบ่งเบาภาระให้ครูได้ ควรจะรีบทำด้วยความเต็มใจ				
9	<p>ทุกครั้งที่ครูเดินมาสอนเมื่อสุดาเห็นว่าครูถือหนังสือและอุปกรณ์มาเป็นจำนวนมาก สุดาจะรีบวิ่งเข้าไปอาสาช่วยทันที นักเรียนคิดว่าสุดาทำถูกด้วยเหตุผลใด</p> <p>ก. เพราะเพื่อน ๆ จะได้ชมและรักใคร่</p> <p>ข. เพราะเป็นการช่วยอาสาและแบ่งเบาครู</p> <p>ค. เพราะเป็นการแสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อครู</p> <p>ง. เพราะถ้าไม่ช่วยครูอาจทำของหล่นได้รับบาดเจ็บหรือสิ่งของชำรุดเสียหายได้</p>				
10	<p>ครูให้สมพรไปเช็ดทำความสะอาดกระเบื้องหน้าห้องเรียน ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นเวรประจำวัน นักเรียนคิดว่าสมพรควรทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกกับครูว่าวันนี้ไม่ใช่เวรของตน</p> <p>ข. ไปบอกคนที่ เป็นเวรประจำวันให้ไปทำแทน</p> <p>ค. ไปทำความสะอาดตามคำสั่งของครูด้วยความเต็มใจ</p> <p>ง. พยายามหลีกเลี่ยงเพราะไม่ใช่หน้าที่ของเรา</p>				
11	<p>วันนี้ครูแจกเสื้อกีฬาให้คนละ 1 ตัว แต่วีระได้เกินมา 1 ตัว โดยไม่ตั้งใจ ถ้านักเรียนเป็นวีระ นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. นำไปให้ห้องที่บ้านใส่เพราะเป็นเสื้อที่ได้ฟรี</p> <p>ข. นำไปคืนครูเพราะกลัวถูกจับได้และอาจถูกทำโทษ</p> <p>ค. ขอร้องให้เพื่อนนำเสื้อไปคืนครู เพราะไม่กล้านำคืนเอง</p> <p>ง. นำไปคืนครู เพราะถ้าเสื้อไม่พอคนอื่นอาจจะไม่ได้และเป็นการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์</p>				

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
12	<p>สมพรชอบนำหนังสือหายากหรือหนังสือที่ตนชอบในห้องสมุด ไปซ่อนไว้ที่ตู้หนังสืออื่น เพื่อเวลาต้องการอ่านจะได้หาได้ง่าย ๆ นักเรียนคิดว่าสมพรทำถูกหรือไม่เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ถูก เพราะสะดวกเวลาต้องการอ่านหรือใช้</p> <p>ข. ไม่ถูก เพราะเป็นการละเมิดสิทธิการใช้หนังสือของคนอื่น</p> <p>ค. ไม่ถูก เพราะถ้ามีคนต้องการใช้หนังสือเล่มนั้นบ้างจะไม่มีโอกาสได้ใช้</p> <p>ง. ถูก เพราะไม่ได้ทำกฎระเบียบของห้องสมุดแต่อย่างใด</p>				
13	<p>นพพรจะเขียนชื่อตัวเองไว้ที่เก้าอี้ม้านั่ง เพื่อจะได้เป็นที่นั่งประจำของเขา นักเรียนคิดว่า นพพรทำไม่ถูกเพราะเหตุผลใด</p> <p>ก. เพราะเก้าอี้ม้านั่งเป็นสมบัติของทุกคน ทุกคนย่อมมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์เท่ากัน</p> <p>ข. เพราะไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงบนสมบัติของส่วนรวมที่ทุกคนมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์เท่ากัน</p> <p>ค. เพราะเป็นการทำให้สมบัติส่วนรวมสกปรกไม่น่านั่ง และอาจถูกทำโทษเมื่อถูกจับได้</p> <p>ง. เพราะจะทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ ไม่กล้านั่งบนเก้าอี้ม้านั่งตัวนั้น เพราะอาจคิดว่ามีเจ้าของแล้ว</p>				
14	<p>วันนี้ตอนเรียนวิชาศิลปะวาดเขียน ครูจะแจกดินสอให้ยืมใช้คนละ 1 แท่ง ราชนจะแอบเก็บสำรองไว้อีก 1 แท่ง ถ้าเป็นนักเรียน ๆ จะทำเหมือนราชนหรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ไม่ทำ เพราะครูไม่ได้สั่งให้เก็บสำรองไว้ใช้</p> <p>ข. ไม่ทำ เพราะสงสารเพื่อนคนอื่น ๆ ที่อาจจะไม่มีดินสอใช้</p>				

ชื่อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
	<p>ค. ไม่ทำ เพราะใช้คนละ 1 แท่งก็พอแล้ว ดินสอที่เหลือก็นำไปรวมกันไว้ ใครต้องการใช้อีกค่อยมาหยิบไป</p> <p>ง. ไม่ทำ เพราะกลัวครู่รู้และถูกทำโทษ</p>				
15	<p>พานทองชอบนำถังขยะของห้องเรียนมาวางไว้ใกล้ ๆ ตัว เพื่อจะได้ไม่ต้องเดินไกลเวลาจะทิ้งขยะ นักเรียนคิดว่าพานทองทำถูกหรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ไม่ถูก เพราะคนอื่น ๆ อาจไม่สะดวกเวลาต้องทิ้งขยะ</p> <p>ข. ไม่ถูก เพราะคนอื่น ๆ อาจกลัวว่าเป็นคนเห็นแก่ตัวได้</p> <p>ค. ไม่ถูก เพราะถังขยะเป็นส่วนรวม ทุกคนมีสิทธิใช้ร่วมกัน ควรจัดไว้ที่ที่ทุกคนสะดวกในการใช้ได้เท่า ๆ กัน</p> <p>ง. ถูก เพราะสะดวกดี</p>				
16	<p>ในวันแข่งขันกีฬาของโรงเรียนประจำปีนี้ ครูขอให้ชาติชายคอยช่วยเหลือหลายอย่าง เช่น ยกของที่ต้องใช้จัดเตรียมสถานที่ ดูแลเรื่องอาหารและเครื่องดื่ม เป็นคณะกรรมการตัดสินกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น และชาติชายก็ช่วยเหลือให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ถ้านักเรียนเป็นชาติชาย นักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ทำ เพราะสงสารครูไม่มีคนช่วยงาน</p> <p>ข. ไม่ทำ เพราะเหนื่อยเป็นคนลงแข่งกีฬาเองจะดีกว่า</p> <p>ค. ทำ เพราะเป็นการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม</p> <p>ง. ทำ เพราะมีโอกาสช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนก็ควรทำ</p>				

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
17	<p>ในขณะที่ร่วมกิจกรรมเข้าค่ายสังคมศึกษา นอกสถานที่ วินัยจะคอยช่วยเหลือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการตลอดเวลา ทั้งก่อน เดินทาง ระหว่างเดินทาง ขณะร่วมกิจกรรมและ เดินทางกลับ นักเรียนคิดว่าวินัยทำถูก ด้วยเหตุผลใด</p> <p>ก. เพราะถ้าไม่ช่วยครู ก็จะไม่ใคร่ช่วย</p> <p>ข. เพราะการช่วยเหลือครูจะทำให้ครูรักและ เมตตา</p> <p>ค. เพราะเป็นการให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>ง. เพราะเป็นการเสียสละและแสดงถึงความ กตัญญู</p>				
18	<p>ในวันขึ้นปีใหม่ที่โรงเรียน มีกิจกรรม ทำบุญตักบาตร ครูขอให้พิชัยมาถือถุงใส่ ข้าวสารอาหารแห้งและจตุปัจจัยให้กับ พระสงฆ์ พิชัยปฏิบัติตามคำขอของครูด้วย ความเต็มใจ ถ้านักเรียนเป็นพิชัยนักเรียน จะทำอย่างนี้ ด้วยเหตุผลใด</p> <p>ก. เพราะเกรงว่าถ้าปฏิเสธจะบาป</p> <p>ข. เพราะอยากได้คะแนนพิเศษจากครู</p> <p>ค. เพราะอยากปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี</p> <p>ง. เพราะอยากทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม</p>				
19	<p>กล้าเป็นประธานนักเรียนมีความรู้สึก ห้องเรียนแต่ละห้อง ค่อนข้างสกปรกจึงอยาก แก้ปัญหานี้ด้วยการจัดทำโครงการแข่งขัน ความสะอาดของห้องเรียนขึ้น เพื่อหวังว่าจะช่วย แก้ปัญหาความสกปรกของห้องเรียนในโรงเรียน ได้บ้าง นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดของกล้า หรือไม่ เพราะเหตุใด</p>				

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
	<p>ก. เห็นด้วย เพราะคิดว่าผลที่ได้รับน่าจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนบ้าง</p> <p>ข. เห็นด้วย เพราะนอกจากจะเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับโรงเรียนแล้วยังอาจได้รับรางวัล</p> <p>ค. เห็นด้วย เพราะเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ในวิสัยที่สามารถทำได้</p> <p>ง. เห็นด้วย เพราะผลงานที่ได้น่าจะเป็นการสร้างศรัทธาในตัวของประธานนักเรียน และอาจจะได้รับความไว้วางใจในการเลือกตั้งใหม่ปีการศึกษาหน้า</p>				
20	<p>ในวันพรุ่งนี้จะมีการทำความสะอาดครั้งใหญ่ของโรงเรียน เทวาและเพื่อน ๆ อีกหลายคนนัดกันหยุดเรียน เพราะไม่อยากมาทำความสะอาด ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ไม่ทำ เพราะไม่อยากอยู่บ้าน</p> <p>ข. ไม่ทำ เพราะกลัวครูประจำชั้นจับได้</p> <p>ค. ไม่ทำ เพราะอยากช่วยเหลือโรงเรียน</p> <p>ง. ไม่ทำ เพราะไม่อยากเอาเปรียบเพื่อน</p>				

ข้อเสนอนแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2563

**แบบประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
1. ด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง				
1.1 มีความรับผิดชอบ				
1.2 การใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา				
1.3 การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด				
2. ด้านจิตสาธารณะต่อผู้อื่น				
2.1 ความรัก ความเอื้ออาทร				
2.2 ให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น				
2.3 อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน				
3. ด้านจิตสาธารณะต่อสังคม				
3.1 มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม				
3.2 การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม				
3.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2563

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว 3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้มากที่สุด คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
4	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 70-79 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้มาก คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
3	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 60-69 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้ปานกลาง คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
2	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50-59 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้น้อย คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
1	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว

3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มากที่สุด คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
4	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 70-79 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มาก คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
3	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 60-69 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นในระดับปฏิบัติได้ปานกลาง คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
2	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50-59 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อย คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร /เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
1	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว

3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มากที่สุด คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
4	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 70-79 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มาก คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
3	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 60-69 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นในระดับปฏิบัติได้ปานกลาง คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50-59 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อย คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
1	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นคำถามเพื่อใช้ในแบบสอบถามความพึงพอใจ แต่ละข้อว่ามีความถูกต้องเหมาะสมมากน้อยเพียงใดและทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องประเมินตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ด้านความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
1	การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม				
2	การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากรในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
3	การอำนวยความสะดวกของวิทยากรระหว่างการฝึกอบรม				
4	การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้				
5	ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
6	การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
7	การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
8	การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
9	การจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันตลอดการฝึกอบรม				
10	ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลังการฝึกอบรม				

ตอนที่ 2 ด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	ข้อ เสนอแนะ
1	มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรม				
2	เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม				
3	มีศิลปะในการพูด การฟังและการใช้คำถามคำตอบ				
4	มีความตั้งใจดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม				
5	นำเสนอเนื้อหาสาระทุกอย่างให้สามารถเข้าใจได้ง่าย				
6	การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
7	มีทักษะการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม				
8	มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม				
9	สามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระการฝึกอบรม				
10	สามารถดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้				
11	เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างทั่วถึง				
12	มีความสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการฝึกอบรม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2563

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำรวจความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม และความพึงพอใจที่มีต่อความสามารถของวิทยากร แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม และตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อความสามารถของวิทยากรในการดำเนินการฝึกอบรม

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

คะแนน 5 หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนน 3 หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนน 1 หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการกิจกรรมของการฝึกอบรม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม					
2. การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากรในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
3. การอำนวยความสะดวกของวิทยากรระหว่างการ					
4. การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้					
5. ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
6. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
7. การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
8. การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
9. การจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันตลอดการฝึกอบรม					
10. ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลังการฝึกอบรม					

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

คะแนน 5 หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนน 3 หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนน 1 หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการกิจกรรมของการฝึกอบรม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรม					
2. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม					
3. มีศิลปะในการพูด การฟังและการใช้คำถามคำตอบ					
4. มีความตั้งใจดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม					
5. มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระการฝึกอบรมที่รับผิดชอบ					
6. นำเสนอเนื้อหาสาระทุกเรื่องให้สามารถเข้าใจได้ง่าย					
7. มีทักษะการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม					
8. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม					
9. สามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหา สาระการฝึกอบรม					
10. สามารถดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้					
11. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีโอกาส แสดงออกอย่างทั่วถึง					
12. มีความสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการฝึกอบรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2563

ภาคผนวก จ

สรุปผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องของร่างหลักสูตรฝึกอบรม
2. การประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรม
3. การหาประสิทธิภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม
4. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรม
5. ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม
6. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ
7. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ตาราง 12 ดัชนีความสอดคล้องของร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ
ของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

ข้อ คำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					Σx	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 13 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินคนที่					ผลการประเมิน เฉลี่ย
		1	2	3	4	5	
1	หลักการและเหตุผลในการนำหลักสูตรไปใช้	5	5	4	5	5	4.80
2	ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5	5	5	4	5	4.80
3	จุดมุ่งหมายมีความครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ	5	5	5	5	5	5.00
4	เนื้อหาสาระของหลักสูตรตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5	5	4	5	5	4.80
5	เนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมสาระที่จำเป็นต้องใช้ปฏิบัติการ	5	5	5	5	5	5.00
6	จัดเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ	5	5	5	5	5	5.00
7	กิจกรรมการฝึกอบรมนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5	5	5	5	5	5.00

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินคนที่					ผลการประเมินเฉลี่ย
		1	2	3	4	5	
8	การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อ	5	5	4	5	5	4.80
9	กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมในแต่ละหัวข้อ	5	5	5	5	5	5.00
10	ความเหมาะสมของสื่อกับกิจกรรม	5	5	5	5	4	4.80
11	สื่อช่วยให้กิจกรรมบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5	5	5	5	5	5.00
12	สื่อการฝึกอบรมกับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ	5	5	4	5	5	4.80
13	สื่อการเรียนที่จะนำไปเสริมสร้างการเรียนรู้	5	5	4	5	5	4.80
14	วิธีการประเมินผลในแต่ละหัวข้อ	5	5	5	4	4	4.60
15	ระยะเวลาในการฝึกอบรม	5	5	5	5	5	5.00
แปลความหมาย : เหมาะสมมากที่สุด							4.88

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 14 ผลการหาประสิทธิภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม (กลุ่มเล็ก)

ที่	คะแนน ก่อนอบรม (20)	ผลการวัดระหว่างเรียน				ผลการวัด หลังอบรม (20)
		หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	รวม (30)	
1	14	7	8	7	22	16
2	13	8	7	8	23	15
3	12	7	6	7	20	15
Σ	39	22	21	22	65	46

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	คะแนน ก่อนอบรม (20)	ผลการวัดระหว่างเรียน				ผลการวัด หลังอบรม (20)
		หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	รวม (30)	
\bar{X}	13.00	7.33	7.00	7.33	21.67	15.33
S.D.	1.00	0.58	1.00	0.58	1.53	0.58
%	65.00	73.33	70.00	73.33	72.22	76.67

ตาราง 15 ผลการหาประสิทธิภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม (กลุ่มกลาง)

ที่	คะแนน ก่อนอบรม (20)	ผลการวัดระหว่างเรียน				ผลการวัด หลังอบรม (20)
		หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	รวม (30)	
1	14	7	7	8	22	16
2	16	7	6	6	19	17
3	4	6	7	7	20	16
4	13	8	8	7	23	15
5	13	8	9	9	26	14
6	6	8	8	8	24	17
7	4	9	9	8	26	17
8	14	9	8	8	25	16
9	9	9	8	8	25	14
Σ	93	71	70	69	210	142
\bar{X}	10.33	7.89	7.78	7.67	23.33	15.78
S.D.	4.66	1.05	0.97	0.87	2.55	1.20
%	51.67	78.89	77.78	76.67	77.78	78.89

ตาราง 16 ผลการหาประสิทธิภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม (กลุ่มใหญ่)

ที่	คะแนน ก่อนอบรม (20)	ผลการวัดระหว่างเรียน				ผลการวัด หลังอบรม (20)
		หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	รวม (30)	
1	14	9	10	10	29	17
2	17	8	8	8	24	18
3	4	8	9	9	26	16
4	15	9	9	9	27	19
5	15	8	9	9	26	18
6	6	8	8	8	24	17
7	4	9	9	8	26	17
8	14	9	8	8	25	18
9	8	9	8	8	25	19
10	15	9	8	10	27	18
11	4	8	8	9	25	18
12	6	8	8	9	25	17
13	6	8	8	9	25	17
14	6	9	9	9	27	18
15	15	8	9	8	25	19
16	7	9	9	10	28	17
17	14	9	8	10	27	18
18	7	9	10	8	27	18
19	16	9	8	10	27	18
20	15	9	9	9	27	19
21	7	9	10	8	27	18
22	7	8	10	9	27	17
23	8	10	8	9	27	18

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	คะแนน ก่อนอบรม (20)	ผลการวัดระหว่างเรียน				ผลการวัด หลังอบรม (20)
		หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	รวม (30)	
24	15	8	8	9	25	19
25	14	8	9	10	27	19
26	6	8	9	10	27	17
27	16	9	9	9	27	18
28	15	8	8	10	26	18
29	14	8	8	10	26	17
30	8	9	9	9	27	17
Σ	318	257	260	271	788	534
\bar{X}	10.60	8.57	8.67	9.03	26.27	17.80
S.D.	4.55	0.57	0.71	0.76	0.71	0.81
%	53.00	85.67	86.67	90.33	87.56	89.00

ตาราง 17 ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม

ข้อ คำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					ΣX	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ คำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					Σx	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 18 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20)

ของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังฝึกอบรม จำนวน 20 ข้อ

ข้อที่	IOC	ค่าความ ยาก (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ข้อที่	IOC	ค่าความ ยาก (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)
1	1.0	0.63	0.27	11	1.0	0.43	0.47
2	1.0	0.47	0.53	12	1.0	0.50	0.47
3	1.0	0.57	0.33	13	1.0	0.53	0.40
4	1.0	0.43	0.47	14	1.0	0.57	0.33
5	1.0	0.40	0.40	15	1.0	0.63	0.47
6	1.0	0.63	0.60	16	1.0	0.50	0.33
7	1.0	0.53	0.40	17	1.0	0.53	0.53
8	1.0	0.53	0.53	18	1.0	0.60	0.40
9	1.0	0.53	0.53	19	1.0	0.47	0.40
10	1.0	0.43	0.47	20	1.0	0.63	0.33

แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.63 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.60 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 0.79

ตาราง 19 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ

รายการประเมิน	ข้อที่	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣX	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
1. ด้านจิต สาธารณะต่อ ตนเอง	1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2. ด้านจิต สาธารณะต่อผู้อื่น	2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	2.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3. ด้านจิต สาธารณะต่อสังคม	3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 20 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣX	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 ด้านความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣX	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ข

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. คะแนนการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ
3. คะแนนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ตาราง 21 คะแนนแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิต
 สาธารณะของนักเรียน

คนที่	คะแนนการทดสอบ		ผลต่างของคะแนนก่อนฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม	
	ก่อนฝึกอบรม (20 คะแนน)	หลังฝึกอบรม (20 คะแนน)	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
1	14	17	3	9
2	17	18	1	1
3	4	16	12	144
4	15	19	4	16
5	15	18	3	9
6	6	17	11	121
7	4	17	13	169
8	14	18	4	16
9	8	19	11	121
10	15	18	3	9
11	4	18	14	196
12	6	17	11	121
13	6	17	11	121
14	6	18	12	144
15	15	19	4	16
16	7	17	10	100
17	14	18	4	16
18	7	18	11	121
19	16	18	2	4
20	15	19	4	16
21	7	18	11	121
22	7	17	10	100
23	8	18	10	100
24	15	19	4	16
25	14	19	5	25
26	6	17	11	121

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	คะแนนการทดสอบ		ผลต่างของคะแนนก่อนฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม	
	ก่อนฝึกอบรม (20 คะแนน)	หลังฝึกอบรม (20 คะแนน)	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
27	16	18	2	4
28	15	18	3	9
29	14	17	3	9
30	8	17	9	81
Σ	318	534	216	2056
\bar{X}	10.60	17.80	-	-
S.D.	4.55	0.81	-	-

ผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อน
และหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

T - Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	posttest	17.80	30	.805	.147
	pretest	10.60	30	4.553	.831

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	posttest & pretest	30	.561	.001

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	posttest - pretest	7.200	4.156	.759	5.648	8.752	9.490	29	.000

ตาราง 22 คะแนนการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน

ลำดับ เลขที่	1. จิตสาธารณะต่อตนเอง			2. จิตสาธารณะต่อผู้อื่น			3. จิตสาธารณะต่อสังคม			ภาพ รวม
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	
1	5	4	5	5	5	4	4	4	5	
2	4	5	5	5	4	4	5	4	5	
3	5	5	4	5	4	4	4	4	5	
4	5	4	5	4	5	5	4	4	5	
5	5	4	5	4	5	4	5	5	4	
6	4	5	4	5	4	5	5	4	4	
7	4	4	5	4	5	5	4	5	5	
8	5	4	5	4	5	4	5	5	4	
9	4	5	4	5	4	4	5	5	5	
10	4	5	4	5	4	5	4	5	4	
11	5	5	4	5	4	4	4	5	4	
12	5	5	4	5	4	4	4	5	5	
13	5	4	5	4	5	4	4	4	5	
14	4	5	5	4	5	4	5	4	5	
15	4	5	5	4	5	4	5	5	5	
16	5	5	4	5	4	4	5	4	5	
17	4	5	5	4	5	5	4	5	5	
18	5	5	4	5	4	5	5	4	5	
19	4	4	5	4	5	5	4	5	5	
20	5	5	4	5	5	4	5	5	4	
21	5	5	4	5	4	5	4	5	4	
22	4	4	5	5	5	5	4	5	4	
23	4	5	4	4	4	5	5	5	5	
24	4	5	4	5	4	5	4	5	5	
25	5	5	5	4	5	5	5	5	4	
26	5	5	5	5	5	5	5	5	4	
27	5	5	4	5	5	5	5	5	5	
28	5	5	5	5	5	4	5	5	4	
29	5	5	5	5	5	5	5	5	4	
30	5	5	5	5	5	5	4	5	4	
ค่าเฉลี่ย	4.60	4.73	4.57	4.63	4.60	4.53	4.53	4.70	4.57	4.61

ตาราง 23 คะแนนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

เลขที่	ตอนที่ 1 ด้านความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม										คะแนนเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4.90
2	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	4.60
3	5	4	5	5	5	4	4	4	5	5	4.60
4	5	5	4	5	4	4	4	4	4	5	4.40
5	5	5	3	4	4	5	4	4	4	5	4.30
6	4	5	5	4	5	5	4	4	4	4	4.40
7	5	5	5	4	5	5	4	5	4	4	4.60
8	5	5	4	4	4	5	5	3	5	4	4.40
9	5	5	4	4	5	5	4	5	5	5	4.70
10	4	4	5	4	5	4	5	5	5	5	4.60
11	4	4	5	5	5	4	5	3	5	5	4.50
12	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5	4.70
13	4	5	4	5	4	4	5	3	5	4	4.30
14	5	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4.40
15	4	5	5	4	4	4	4	5	5	5	4.50
16	5	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4.50
17	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	4.80
18	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4.50
19	4	5	5	5	4	5	4	5	5	4	4.60
20	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4.80
21	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4.80
22	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4.90
23	5	4	5	5	5	5	5	4	4	5	4.70
24	5	5	5	5	4	5	5	5	3	4	4.60
25	4	5	4	5	4	5	5	5	4	5	4.60
26	5	5	5	5	5	5	5	3	4	5	4.70
27	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	4.80
28	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4.90
29	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.90
30	4	4	4	5	4	4	5	5	5	5	4.50

ตาราง 23 (ต่อ)

เลขที่	ตอนที่ 2 ด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม												คะแนนเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	5	4	4	5	4	5	4	5	4	5	5	4	4.50
2	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4.58
3	5	3	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4.58
4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	5	4	4	4.58
5	3	5	5	5	5	5	4	5	4	4	5	5	4.58
6	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	4.75
7	4	5	4	5	4	5	4	4	4	4	5	5	4.42
8	5	4	4	5	4	5	5	4	5	3	4	4	4.33
9	5	4	5	5	4	4	5	5	5	4	4	4	4.50
10	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4.17
11	4	4	4	4	5	5	5	4	5	4	5	5	4.50
12	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.83
13	4	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4.58
14	5	4	5	4	4	5	4	5	4	5	5	4	4.50
15	4	5	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	4.42
16	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4	4	4.42
17	5	5	5	4	5	4	5	5	3	4	4	4	4.42
18	4	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	4.58
19	4	5	5	5	5	4	4	5	4	4	5	4	4.50
20	4	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	4.67
21	4	5	5	4	4	5	4	5	5	4	5	5	4.58
22	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	5	4.75
23	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4.83
24	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	4	4.67
25	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4.83
26	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.83
27	4	5	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4.67
28	5	4	3	5	5	4	5	3	5	5	5	5	4.50
29	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4.92
30	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4.83

ภาคผนวก ช

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียน

หลักสูตรฝึกอบรบ

เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม และสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง และเพื่อให้ผู้สนใจสามารถนำแนวทางในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาตรวจสอบเสนอแนะ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตั้งแต่เริ่มจัดทำโครงร่างของหลักสูตรฝึกอบรมจนเป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

กิตติภพ สารไพศา

สารบัญ

บทที่	หน้า
หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22	
ส่วนที่ 1 หลักการและเหตุผล	212
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	213
ส่วนที่ 2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	214
ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระ	215
โครงสร้างของหลักสูตร	215
หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง	216
หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น	218
หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม	219
ส่วนที่ 4 กิจกรรมฝึกอบรม	223
กิจกรรมฝึกอบรม หน่วยที่ 1	226
กิจกรรมฝึกอบรม หน่วยที่ 2	244
กิจกรรมฝึกอบรม หน่วยที่ 3	259
ส่วนที่ 5 การวัดและประเมินผล	277
แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม	278
แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ	285
แบบสอบถามความพึงพอใจ	289
บรรณานุกรม	296

ส่วนที่ 1 บทนำ

หลักการและเหตุผล

เรื่องจิตใจ จิตสำนึก และจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา ในสภาวะสังคมปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย ทำให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กลายเป็นสังคมที่แข่งขันในด้านเศรษฐกิจ เพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้กับตนเอง แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ละเลยประโยชน์ส่วนรวม เป็นสังคมบริโภคนิยม ขาดจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1)

นอกจากนี้ บุญิกา จันทรเกตุ (2557, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะแล้ว ก็จะเกิดผลกระทบมากมายเช่น ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ในครอบครัวมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันน้อยลง แกร่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้ง เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เห็นแก่ตัว ซึ่งดีซึ่งเด่น เบียดเบียนสมบัติขององค์กรเพื่อมาเป็นสมบัติของตนเอง องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง ทำให้ชุมชนเกิดความอ่อนแอ เพราะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการพัฒนา ยิ่งปล่อยนานยิ่งทรุดโทรม เกิดอาชญากรรมในชุมชน ขาดศูนย์รวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะแต่ละคนมองเห็นเรื่องของตนเองเป็นใหญ่ เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้ เกิดการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติของส่วนรวม ประเทศชาติล้มล้างชาติพลังของคนในสังคม เมื่อนำมาตรการใดออกมาใช้ก็ไม่ได้ผล เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือ เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แกร่งแย่งแข่งขัน ทุจริตคอร์รัปชันทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบระหว่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหา เช่น การสะสมอาวุธ การก่อกวนแก่งแย่งหรือครอบงำ ทางการค้าระหว่างประเทศ เกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างชาติพันธุ์

จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงเป็นแรงจูงใจทำให้เกิดแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร
ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและมี
ความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้
อย่างถูกต้องดีงาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษามีหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
ที่ใช้ในส่งเสริม สนับสนุน พัฒนากิจกรรมด้านพฤติกรรมจิตสาธารณะได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้
ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 2

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม และสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ และแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องดีงาม

ส่วนที่ 3

เนื้อหาสาระ

โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเคือพิทยาคม ได้จากการรวบรวมองค์ความรู้ ผลการประมวลแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมโดยกำหนดกิจกรรมและเนื้อหาเป็น 3 หน่วย เพื่อให้ครูและสถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ การเก็บรักษาสິงของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว และการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วย ความรัก ความเอื้ออาทร การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่า และสามารถนำกระบวนการคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ประกอบด้วย การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

ตาราง โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

วัน/ เวลา	หน่วย/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอบข่ายเนื้อหา	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและ ประเมินผล
วันแรก					
30 นาที	รายงานตัว				
30 นาที	พิธีเปิดการอบรม				
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อ ตนเอง	1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะ 3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	1. ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ 2. ความหมายและความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ	1. ใบความรู้ที่ 1.1,1.2,1.3,1.4 2. ใบกิจกรรมที่ 1.1,1.2,1.3,1.4 3. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก 4. ตัวอย่างรูปภาพหรือวีดิทัศน์ 5. บัตรภาพ บัตรคำ 6. แบบบันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะ 7. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1	1. บันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะ ระหว่างกร ฝึกอบรม 2. ประเมินผล งาน 3.บันทึกผล การเรียนรู้

ตาราง (ต่อ)

วัน/ เวลา	หน่วย/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอข่าเนื้อหา	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและ ประเมินผล
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 1 (ต่อ) จิตสาธารณะต่อ ตนเอง		3. ความหมายและ ความสำคัญของการ เก็บรักษาสิ่งของ ส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว 4. ความหมายและ ความสำคัญของการ ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูก กำหนด		

ตาราง (ต่อ)

วัน/เวลา	หน่วย/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอบข่ายเนื้อหา	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและประเมินผล
วันที่สอง					
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น	1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น 3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	1. ความหมายและความสำคัญของความรัก ความเอื้ออาทร 2. ความหมายและความสำคัญของการเคารพสิทธิของผู้อื่น 3. ความหมายและความสำคัญของการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	1. ตัวอย่างรูปภาพการใช้ชีวิตที่ขาดคุณธรรม 2. ใบความรู้ที่ 2.1,2.2,2.3 3. ใบกิจกรรมที่ 2.1,2.2,2.3 4. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก 5. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ 6. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2	1. บันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการทำกิจกรรม 2. ประเมินผลงาน 3. บันทึกผลการเรียนรู้

ตาราง (ต่อ)

วัน/เวลา	หน่วย/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอบข่ายเนื้อหา	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและประเมินผล
วันที่สาม					
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม	1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมได้ 3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม	1. ความหมายและความสำคัญในของการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม 2. ความหมายและความสำคัญในของการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม 3. ความหมายและความสำคัญในของการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม	1. ตัวอย่างรูปภาพ 2. ใบความรู้ที่ 3.1,3.2,3.3,3.4 3. ใบกิจกรรมที่ 3.1,3.2,3.3 4. กระดาษฟลิปชาร์ท กาว ปากกาเมจิก 5. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ 6. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่3	1. บันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม 2. ประเมินผลงาน 3. บันทึกผลการเรียนรู้

กำหนดการกิจกรรมฝึกอบรม

1. ประชุมวางแผนดำเนินโครงการ กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ นำเสนอรายละเอียดโครงการเพื่อขอรับการอนุมัติจากโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทราบ เพื่อเตรียมตัว ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน
3. ประชุมผู้ร่วมดำเนินโครงการ กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ
4. ดำเนินการฝึกอบรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมตามลำดับ ดังนี้
กำหนดการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนของนักเรียน
โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม วันที่ 1-3

วันที่ 1

เวลา 08.30 – 09.00 น.	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายงานตัว
เวลา 09.00 – 09.30 น.	พิธีเปิดการอบรม (ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม)
เวลา 09.30 – 10.00 น.	ทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรม
เวลา 10.00 – 10.30 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ)
เวลา 10.30 – 11.00 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญด้านความรับผิดชอบ)
เวลา 11.00 – 11.30 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญด้านการเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว)
เวลา 11.30 – 12.00 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุ)
เวลา 12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

- เวลา 13.00 – 14.00 น. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (ความรับผิดชอบ)
- เวลา 14.00 – 15.00 น. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การเก็บรักษาล้างของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว)
- เวลา 15.00 – 16.00 น. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด) และสรุปบททวน (การมีความรับผิดชอบ / การเก็บรักษาล้างของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว / การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด)

วันที่ 2

- เวลา 09.00 – 09.30 น. ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรบรายงานตัว
- เวลา 09.30 – 10.00 น. หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น (ความหมายและความสำคัญด้านความรัก ความเอื้ออาทร)
- เวลา 10.00 – 10.30 น. หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น ความหมายและความสำคัญด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น)
- เวลา 10.30 – 11.00 น. หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น ความหมายและความสำคัญด้านการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน)
- เวลา 11.00 – 12.00 น. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (ความรัก ความเอื้ออาทร)
- เวลา 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 14.00 น. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การเคารพสิทธิของผู้อื่น)
- เวลา 14.00 – 15.00 น. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน)
- เวลา 15.00 – 16.00 น. สรุปบททวน (การมีความรัก ความเอื้ออาทร / การเคารพสิทธิของผู้อื่น/ การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน)

วันที่ 3

- เวลา 09.00 – 09.30 น. ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรบรายงานตัว
- เวลา 09.30 – 10.00 น. หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม ความหมายและความสำคัญด้านการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม)
- เวลา 10.00 – 10.30 น. หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม ความหมายและความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม)

เวลา 10.30 – 11.00 น.	หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม ความหมายและ ความสำคัญด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม)
เวลา 11.00 – 12.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่า ส่วนรวม)
เวลา 12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 – 14.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม)
เวลา 14.00 – 15.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การการปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสังคม)
เวลา 15.00 – 15.30 น.	สรุปบททวน (การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วน ช่วยเหลือสังคม/ การการปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสังคม)
เวลา 15.30 – 16.00 น.	ทดสอบความรู้หลังการฝึกอบรม

- หมายเหตุ :
- 1) กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
 - 2) พักรับประทานอาหารว่างเวลา 10.00 น. และเวลา 15.00 น.

ส่วนที่ 4

กิจกรรม

รูปแบบการฝึกอบรม

การฝึกอบรมแต่ละหลักสูตรย่อมมีรูปแบบการจัดหรือการรวมกลุ่มแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าวิทยากรจะนำเสนอแก่ผู้เข้าอบรมในลักษณะใด ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้ดังนี้ (วิโรจน์ ลักษณะอดิสร, 2550, หน้า 72-73)

1. การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกปฏิบัติงานจริง โดยมีผู้ชำนาญงานนั้นเป็นครูฝึก คอยดูแลการฝึกงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมแบบ On the Job Training จะไม่เน้นการเรียนทฤษฎีมากนัก แต่มุ่งเน้นไปในทางฝึกปฏิบัติทำให้การฝึกอบรมแบบนี้ มีความสามารถในการสร้างความรู้ความเข้าใจ เหมาะกับการปฏิบัติงานโดยตรงเพราะเห็นผลในระยะสั้นค่อนข้างชัดเจน ต้นทุนต่ำ แต่ก็ไม่ควรที่จะให้มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เกิดการดูแลของผู้ฝึกสอนไม่ทั่วถึง เกิดการบกพร่องในการปฏิบัติงานทำให้ Cost of quality สูงขึ้น และ Productivity ต่ำลงได้

2. การฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ไม่ใช่การเรียนรู้อย่างแบบปฏิบัติงานจริง ซึ่งการฝึกอบรมประเภทนี้จะให้ความรู้ผู้เข้าอบรมได้มากกว่าการอบรมแบบ On the Job Training เพราะผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ แต่อาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของการประยุกต์ใช้ เพราะความรู้เชิงทฤษฎีที่ได้บางครั้งไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทั้งหมด หากผู้เข้าอบรมไม่มีทักษะในการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงาน หรือมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมว่า เป็นการพักผ่อนผ่อนคลายก็จะทำให้การฝึกอบรมนั้นไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

สำหรับหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ใช้รูปแบบผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกปฏิบัติจริง และการฝึกอบรมแบบ Off the Job Training คือ การฝึกอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ผู้วิจัยเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงไปพร้อม ๆ กัน

เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม

เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ได้กำหนดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดคุณลักษณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม และจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่งได้กำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมไว้ ดังนี้

1. การบรรยาย เป็นเทคนิควิธีที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิดเห็นความรู้ ตลอดจนข้อมูลข้อเท็จจริงให้แก่ผู้ฟัง เป็นเทคนิคที่แพร่หลายและสามารถใช้ประกอบกับเทคนิคอื่น ๆ ได้ แต่มีจุดด้อยตรงที่ลักษณะของการบรรยายจะเป็นระบบสื่อสารทางเดียว ยิ่งถ้ามีเวลาจำกัดโอกาสที่จะให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการซักถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่บรรยายจะไม่มีผู้บรรยายไม่สามารถประเมินได้ว่าเมื่อจบการบรรยายแล้วผู้ฟังมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่บรรยายมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาจากผลกระทบที่เกิดจากการบรรยาย
2. วิธีฝึกปฏิบัติ (Doing methods) เป็นการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เหมาะสำหรับการฝึกอบรมเพื่อก่อให้เกิดทักษะ เช่น การทำแบบฝึกหัด (Exercise) การหมุนเวียนงาน (Job rotation) การฝึกอบรมเป็นผู้ช่วยหัวหน้า (Assistanceship) เป็นต้น
3. การอภิปรายกลุ่ม คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในปัญหาหรือเรื่องเดียวกันต้องการที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันด้วยวิธีการวิเคราะห์และพิจารณาโดยอาศัยความคิดเห็นร่วมกัน แบ่งเป็น การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) เป็นการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์มาให้ความคิดเห็นหรือทรรศนะในเรื่องเดียวกัน จำนวนผู้อภิปรายอาจจะมีประมาณ 3-5 คน ในการอภิปรายผู้ทรงคุณวุฒิจะอภิปรายในลักษณะที่สนับสนุนหรือให้เหตุผลโต้แย้งผู้ทรงคุณวุฒิด้วยกัน เพื่อให้ความคิดกว้างไกลออกไป และตอนท้ายผู้ดำเนินการอภิปราย (Moderator)

จะเป็นผู้สรุปความคิดเห็นของผู้สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และการอภิปรายแบบ ชุมชนปาฐกถา (Symposium Discussion) เป็นการอภิปรายที่เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ ในเรื่องที่สนใจในแต่ละด้านมาร่วมเป็นองค์ปาฐกผู้ฟังหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีความรู้ ความเข้าใจตามเรื่องและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การระดมสมอง เป็นการประชุมกลุ่มเล็กไม่เกิน 15 คน เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีโดยปราศจากข้อจำกัดหรือกฎใด ๆ ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าจะถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ความคิดหรือข้อเสนอทุกอย่างจะถูกจดไว้แล้วนำไปถกกันเรื่องอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้นพอเริ่มประชุมต้องมีการเลือก ประธานและเลขานุการของกลุ่มเสียก่อน

5. การแสดงบทบาทสมมติ เป็นเทคนิคที่นำเอาเรื่องที่เป็นกรณีตัวอย่างมาเสนอในรูปแบบการแสดงบทบาท ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เห็นภาพชัดเจน ได้สัมผัสกับประสบการณ์และความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นกรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบข้อมูลและเรื่องราวที่ตรงกับเนื้อเรื่องที่ใช้ในการศึกษาแนวเดียวกัน ซึ่งต่างจากกรณีศึกษาที่ผู้เข้ารับการอบรมอ่านเนื้อหาแล้วต้องจินตนาการและตีความหมายของปัญหาในบางครั้งอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจไขว้เขวได้ นอกจากนี้หลังการแสดงบทบาทสมมติแล้วผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้พร้อมกันทั้งกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยได้ทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่าการอบรมครั้งนี้ ได้ใช้เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับนักเรียนได้แก่ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง และการแสดงบทบาทสมมติ โดยการกำหนดให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของหัวข้อการฝึกอบรม

หน่วยที่ 1

จิตสำนึกต่อตนเอง 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึก
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีจิตสำนึกต่อตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสำนึก
2. วิธีคิดและการปฏิบัติตนด้านการมีความรับผิดชอบ
3. วิธีคิดและการปฏิบัติตนด้านการเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว
4. วิธีคิดและการปฏิบัติตนด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกต้องกำหนด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ตอนที่ 1 (เวลา 2 ชั่วโมง)

1. เตรียมความพร้อมผู้เข้ารับการอบรมโดยใช้เพลง เกมหรือกิจกรรม
2. นำเข้าสู่บทเรียน โดยการนำเสนอรูปภาพ หรือวีดิทัศน์การมีจิตสำนึก ตัวอย่างพฤติกรรมจิตสำนึก
3. สนทนากับผู้เข้าอบรม เรื่อง ความหมายของจิตสำนึก ความสำคัญของจิตสำนึก ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นหากไม่มีจิตสำนึก โดยศึกษาจากใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสำนึก

4. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยละ 6 คน มอบหมายให้แต่ละกลุ่มย่อยปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

5. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 1.1 ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต และส่งตัวแทนนำเสนอรายละเอียดของผลงาน ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที

6. สมาชิกสรุปบทเรียนจากกิจกรรมที่ 1.1 และนำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การมีจิตสาธารณะ เป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (เวลา 2 ชั่วโมง)

1. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มย่อยปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง วิธีคิดและการปฏิบัติตนด้านการมีความรับผิดชอบ ใบกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง วิธีคิดและการปฏิบัติตนด้านการเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว และใบกิจกรรมที่ 1.4 เรื่อง วิธีคิดและการปฏิบัติตนด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด มีลักษณะเป็นการจับคู่ความสัมพันธ์กัน ศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้ที่ 1.2, 1.3 และ 1.4

2. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 1.2, 1.3 และ 1.4 ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต และส่งตัวแทนนำเสนอรายละเอียดของผลงาน ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที

3. อภิปรายสรุปผลการเรียนรู้ คำถามสะท้อนความคิด เรื่อง ความรับผิดชอบ การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว และการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด เป็นรายกลุ่ม

ตอนที่ 3 กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (เวลา 2 ชั่วโมง)

1. ให้นักเรียนชมวิดีโอที่โครงการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้มีในตนเอง โดยศึกษาบททวนจากใบความรู้ที่ 1.1, 1.2, 1.3 และ 1.4 ประกอบความเข้าใจ

2. มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยลงมือปฏิบัติจริง โดยกำหนดเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดูแลความสะอาดเรียบร้อย ด้วยการให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างอิสระ โดยนักเรียนไม่รู้ตัวว่าถูกประเมินพฤติกรรมเป็นรายกลุ่ม

3. อภิปรายสรุปผลการเรียนรู้ ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มที่สังเกตเห็นว่ามีข้อบกพร่องควรเสริมสร้างจิตสาธารณะให้มีในตนเองตรงไหนบ้าง

วัสดุอุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนฝึกอบรม เรื่อง ความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. ตัวอย่างรูปภาพหรือวิดีโอที่คนมีการมีจิตสาธารณะ
3. ใบความรู้ที่ 1.1 ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ
4. ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ
5. ใบความรู้ที่ 1.2 ความหมายและความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ
6. ใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ
7. ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่อง การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว
8. ใบกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว
9. ใบความรู้ที่ 1.4 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกกำหนด
10. ใบกิจกรรมที่ 1.4 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกกำหนด
11. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก
12. บัตรภาพ บัตรคำ
13. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม
14. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง จิตสาธารณะต่อตนเอง

การวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัด	เครื่องมือวัด
ร้อยละ 80 ของผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะต่อตนเองเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. การประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม 2. ประเมินผลงานกลุ่มการสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ 3. บันทึกผลการเรียนรู้	1. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม 2. แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม 3. แบบบันทึกผลการเรียนรู้

ภาคผนวก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง

1. ใบความรู้ที่ 1.1 ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ
2. ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ
3. ใบความรู้ที่ 1.2 ความหมายและความสำคัญของการมีความรับผิดชอบต่อ
4. ใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีความ

รับผิดชอบต่อ

5. ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่อง การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว
6. ใบกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว
7. ใบความรู้ที่ 1.4 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
8. ใบกิจกรรมที่ 1.4 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
9. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก
10. บัตรภาพ บัตรคำ
11. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม
12. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง จิตสาธารณะต่อตนเอง
13. แบบประเมินผลงานประจำหน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง

ใบความรู้ที่ 1.1

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

การมีจิตสาธารณะ

1. ความหมายของการมีจิตสาธารณะ

อริสา สุขสม (2553) ได้ให้ความหมายของ จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง การตระหนักตัวตนที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นจิตที่คิดสร้างสรรค์ คือ คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นบุคคล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556, หน้า 59) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะ ว่า การมีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม เป็นการแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้งไม่ใช่เพียงแค່ตนเองอยู่รอดเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ มีความตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม พร้อมกับมีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละสิทธิ์ของตนออกไปถ้าสิ่งนั้น ส่งผลให้ภาพรวมออกมาดีขึ้น

จิตสาธารณะ หมายถึง การแสดงความรู้สึกรับผิดชอบและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก การช่วยเหลือดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติของโรงเรียนและสังคม การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและสังคม เป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนต่อตนเอง แต่กระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะมีความสำคัญ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มองเห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม แล้วรู้สึกอยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา หรือเกิดความเดือดร้อน โดยรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ในความรับผิดชอบ พร้อมลงมือปฏิบัติร่วมช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้แก่สังคมร่วมกับผู้อื่นหรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็นน้ำใจของคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในสังคมด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลใด ๆ ตอบแทนนั่นเอง

ใบกิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

คำชี้แจง : ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จะได้ 5 กลุ่ม เมื่อได้กลุ่มครบตามจำนวนแล้วให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แจกใบความรู้ที่ 1.1 ให้สมาชิกทุกคนศึกษาด้วยตนเอง ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้สมาชิกทุกคนสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากใบความรู้ที่ 1.1
3. สมาชิกในกลุ่มระดมสมอง ออกแบบการนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากใบความรู้ที่ 1.1 ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต
4. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานจากฟลิปชาร์ตหน้าเวที ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที
5. สมาชิกสรุปบทเรียนจากกิจกรรมที่ 1.1 และนำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การมีจิตสาธารณะ เป็นรายบุคคล

ใบความรู้ที่ 1.2

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ

การมีความรับผิดชอบ

1. ความหมายของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ (อนุพนธ์ คำปັນ, 2558) คือ การรับรู้ความรู้ความสามารถของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ

2. ความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ คือ เป็นความสำนึก ที่ผู้ใหญ่สามารถ สอนให้เด็กมีความสำนึก รู้จักรับผิดชอบ ได้ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก สิ่งที่เป็นพ่อแม่ จะช่วยฝึกให้เด็ก เป็นคนมีความรับผิดชอบนั้น ต้องมีการ จัดระบบในครอบครัว ให้เป็นระเบียบ การสร้าง ความรับผิดชอบและการสร้างจิตสำนึก โดยให้สมาชิกทุกคน ในครอบครัว นั้นร่วมแรงร่วมใจกัน ในการรับผิดชอบ ทำงานร่วมกัน เพื่อให้เป็นที่พึงพอใจ ในการใช้ชีวิตร่วมกัน ในครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้เด็ก รู้จักมีความรับผิดชอบในหน้าที่ ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังช่วยให้เด็ก มีความรู้สึก ว่า ตัวเองมีส่วนสำคัญ คนหนึ่งในครอบครัวอีกด้วย

อ้างอิงรูปภาพ thnsocial233955.blongsport.com

ใบกิจกรรมที่ 1.2

เรื่อง การมีความรับผิดชอบ

คำชี้แจง : ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จะได้ 5 กลุ่ม เมื่อได้กลุ่มครบตามจำนวนแล้วให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แจกใบความรู้ที่ 1.2 ให้สมาชิกทุกคนศึกษาด้วยตนเอง ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้สมาชิกทุกคนสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากใบความรู้ที่ 1.2
3. สมาชิกในกลุ่มระดมสมอง จับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างการมีความรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดจากการไม่มีความรับผิดชอบ ยกตัวอย่างและอธิบายเพิ่มเติม
4. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าเวที ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที
5. สมาชิกสรุปทเรียนจากกิจกรรมที่ 1.2 และนำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การมีความรับผิดชอบ เป็นรายบุคคล

ใบความรู้ที่ 1.3

เรื่อง ความหมายและความสำคัญ ของการเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว

การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว

1. ความหมายของการเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว

การใช้ของส่วนรวมแล้วมีการเก็บรักษา คือ ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (เจษฎา หนูรุ่น, 2551, หน้า 14)

2. ความสำคัญของการเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว

การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียน คือ เมื่อมีการใช้แล้ว มีการเก็บรักษา ใช้แล้วเก็บเข้าที่เดิม การไม่ทิ้งเศษขยะในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน การไม่ขีดเขียนหรือทำลายวัสดุและอุปกรณ์ในห้องเรียนและในโรงเรียน เพื่อให้ของส่วนรวมอยู่ในสภาพดี เช่น การใช้ไม้กวาดแล้วเก็บเข้าที่เดิม การใช้หนังสือในห้องสมุดแล้วเก็บเข้าที่ การใช้อุปกรณ์กีฬาแล้วนำส่งคืน การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แล้วปิดเครื่องและจัดเข้าที่เดิม

ใบกิจกรรมที่ 1.3

เรื่อง การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว

คำชี้แจง : ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จะได้ 5 กลุ่ม เมื่อได้กลุ่มครบตามจำนวนแล้วให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แจกใบความรู้ที่ 1.3 ให้สมาชิกทุกคนศึกษาด้วยตนเอง ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้สมาชิกทุกคนสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากใบความรู้ที่ 1.3
3. สมาชิกในกลุ่มระดมสมอง จับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างการมีความรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดจากการไม่มีความรับผิดชอบต่อ ตัวอย่างและอธิบายเพิ่มเติม
4. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าเวที ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที
5. สมาชิกสรุปบทเรียนจากกิจกรรมที่ 1.3 และนำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว เป็นรายบุคคล

ใบความรู้ที่ 1.4

เรื่อง ความหมายและความสำคัญ
ของการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด

การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด

1. ความหมายของการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด

การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด คือ การถือปฏิบัติหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนทำได้ การกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมและการรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 19-20)

2. ความสำคัญของการการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด

การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกระบุกำหนด เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ โดยแสดงออก ดังนี้ 1) ทำตาม หน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนด 2) รับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่าง เพื่อส่วนรวมคอยสอดส่องดูแลสาธารณสมบัติของส่วนรวม (เจษฎา หนูรุ่ง, 2551, หน้า 14)

ใบกิจกรรมที่ 1.4

เรื่อง การปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนด

คำชี้แจง : ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จะได้ 5 กลุ่ม เมื่อได้กลุ่มครบตามจำนวนแล้วให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แจกใบความรู้ที่ 1.4 ให้สมาชิกทุกคนศึกษาด้วยตนเอง ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้สมาชิกทุกคนสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากใบความรู้ที่ 1.4
3. สมาชิกในกลุ่มระดมสมอง จับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างการมีความรับผิดชอบกับปัญหาที่เกิดจากการไม่มีความรับผิดชอบ ยกตัวอย่างและอธิบายเพิ่มเติม
4. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าเวที ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที
5. สมาชิกสรุปทเรียนจากกิจกรรมที่ 1.4 และนำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนด เป็นรายบุคคล

3. วิธีปฏิบัติตนให้มีจิตสาธารณะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. ผลกระทบจากการไม่มีจิตสาธารณะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
()
...../...../.....

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว 3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้มากที่สุด คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
4	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 70-79 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้มาก คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
3	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 60-69 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้ปานกลาง คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
2	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50-59 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้น้อย คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง
1	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อตนเอง ในระดับปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ มีความรับผิดชอบ/ มีการเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้แล้วและการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง

**แบบประเมินผลงาน
ประจำหน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง**

แบบประเมินผลงานฉบับนี้ ใช้ประเมินผลงานของนักเรียน ตามเนื้อหาด้านจิต
สาธารณะต่อตนเอง ระหว่างการฝึกอบรมประจำหน่วยที่ 1

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตรงกับระดับความถูกต้องในเนื้อหา

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดีเยี่ยม
4	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดีมาก
3	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้ชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดี
2	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ พอใช้
1	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาไม่ตรงประเด็นไม่มีความชัดเจนและไม่ให้เหตุผลประกอบ

หน่วยที่ 2

จิตสาธารณะต่อผู้อื่น 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดี
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านความรัก ความเอื้ออาทร
2. ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านการเคารพ สิทธิของผู้อื่น
3. ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ตอนที่ 1 (เวลา 3 ชั่วโมง)

1. ทบทวนความรู้เรื่อง พฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยการสุ่มตัวแทน 1 กลุ่ม นำเสนอเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ การใช้ชีวิตและผลกระทบหากไม่มีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
2. วิทยากรนำเสนอรูปภาพ หรือวิดีโอที่ตีความการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. วิทยากรบรรยาย เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ ต่อผู้อื่นด้านความรัก ความเอื้ออาทร การเคารพสิทธิของผู้อื่นและการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยใช้โปรแกรม Power Point ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายกลุ่มละ 6 คน ศึกษาใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านความรัก ความเอื้ออาทร ใบความรู้ที่ 2.2 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ใบความรู้ที่ 2.3 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

4. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติจริง โดยจำลองสถานการณ์ตามใบกิจกรรมที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านความรัก ความเอื้ออาทร การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้ที่ 2.1, 2.2 และ 2.3

5. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต และส่งตัวแทนนำเสนอรายละเอียดของผลงาน ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที

6. สมาชิกสรุปบทเรียนจากวิทยากรและใบความรู้ที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 นำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (เวลา 3 ชั่วโมง)

1. ให้ตัวแทนสมาชิกร่วมจับสลากเลือกเอา 2 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติจริง ด้วยการให้ช่วยกันจัดโต๊ะเก้าอี้และทำความสะอาดห้องประชุมให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด 30 นาที ซึ่งนักเรียนไม่รู้ตัวว่าถูกประเมินพฤติกรรม

2. ให้ตัวแทนสมาชิกร่วมจับสลากเลือกเอา 2 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติจริง ด้วยการให้ช่วยกันทำความสะอาดรอบโรงเรียนให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด 30 นาที ซึ่งนักเรียนไม่รู้ตัวว่าถูกประเมินพฤติกรรม

3. ให้ตัวแทนสมาชิกร่วมจับสลากเลือกเอา 2 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติจริง ด้วยการให้นักเรียนจัดเรียงหนังสือให้เรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด 30 นาที ซึ่งนักเรียนไม่รู้ตัวว่าถูกประเมินพฤติกรรม

4. วิทยากรรับเชิญมาแล้วให้แรงบันดาลใจว่าการมีจิตสาธารณะแล้วได้อะไร และเปิดโอกาสให้นักเรียน นำเสนอพฤติกรรมของสมาชิกที่สะท้อนจิตสาธารณะ นำองค์ความรู้สรุปในแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นเป็นรายกลุ่ม

วัสดุอุปกรณ์/ สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างรูปภาพหรือวิดีโอทัศนคติการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น
2. ใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านความรัก ความเอื้ออาทร
3. ใบความรู้ที่ 2.2 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น
4. ใบความรู้ที่ 2.3 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
5. ใบกิจกรรมที่ 2.1 เรื่อง ความรัก ความเอื้ออาทร
6. ใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง การเคารพสิทธิของผู้อื่น
7. ใบกิจกรรมที่ 2.3 เรื่อง การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
8. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม
9. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง จิตสาธารณะต่อผู้อื่น
10. แบบประเมินผลงานประจำหน่วยที่ 2 เรื่อง จิตสาธารณะต่อผู้อื่น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัด	เครื่องมือวัด
ร้อยละ 80 ของผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น และเกิดความตระหนัก และสามารถนำกระบวนการคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. การบันทึกพฤติกรรมระหว่างการฝึกอบรม 2. ประเมินผลงานกลุ่ม การสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ 3. บันทึกผลการเรียนรู้	1. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม 2. แบบประเมินผลงานกลุ่ม 3. แบบบันทึกผลการเรียนรู้

ภาคผนวก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น

1. ใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านความรัก ความเอื้ออาทร
2. ใบความรู้ที่ 2.2 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น
3. ใบความรู้ที่ 2.3 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
4. ใบกิจกรรมที่ 2.1 เรื่อง ความรัก ความเอื้ออาทร
5. ใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง การเคารพสิทธิของผู้อื่น
6. ใบกิจกรรมที่ 2.3 เรื่อง การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
7. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม
8. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง จิตสาธารณะต่อผู้อื่น
9. แบบประเมินผลงานประจำหน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น

ใบความรู้ที่ 2.1

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมี
จิตสาธารณะต่อผู้อื่นด้านความรัก ความเอื้ออาทร

ความรัก ความเอื้ออาทร

1. ความหมายของความรัก ความเอื้ออาทร

ความรัก ความเอื้ออาทร หมายถึง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกต่อการช่วยเหลือสังคม มีความรัก เอื้ออาทรต่อสังคม ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเคารพสิทธิของผู้อื่น

2. ความสำคัญของความรัก ความเอื้ออาทร

ความรัก ความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เป็นคุณธรรมสำคัญที่คนในสังคมควรยึดถือและนำมาปฏิบัติต่อกัน เพราะจะช่วยให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทุกคนต่างมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เกิดเป็นความรัก ความสามัคคี สังคมก็ย่อมเข้มแข็ง มีความปลอดภัยและน่าจะอยู่ ทั้งนี้จะเกิดขึ้นได้ย่อมมาจากการปฏิบัติของทุกคน

อ้างอิงรูปภาพ www.appdisqus.com

ใบความรู้ที่ 2.2

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น

การเคารพสิทธิของผู้อื่น

1. ความหมายของการเคารพสิทธิของผู้อื่น

การเคารพสิทธิของผู้อื่น คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน (เจษฎา หนูรุ่น, 2551, หน้า 14)

2. ความสำคัญของการเคารพสิทธิของผู้อื่น

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่มีรัฐธรรมนูญเป็นแม่บทกำหนดกรอบให้ทุกภาคส่วนของสังคมยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน โดยกรอบที่สำคัญในการดำรงตนอย่างเหมาะสมของประชาชน คือการยึดมั่นในสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด หากประชาชนทุกคนรู้ถึงสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และต่างปฏิบัติได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ประชาชนในชาติย่อมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และชาติบ้านเมืองก็จะพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

อ้างอิงรูปภาพ : [https:// www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/1707-00/](https://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/1707-00/)

ใบความรู้ที่ 2.3

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น
ด้านการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

1. ความหมายของการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน คือ ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว อุทิศตัว อุทิศเวลา อุทิศทรัพยากรเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แสดงออกด้วยการอาสาไม่มีใครบังคับ สัมผัสใจ ร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2556)

2. ความสำคัญของการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

คุณลักษณะของอาสาสมัครคือ มีความคิดเป็นอิสระในการเลือกที่จะทำหรือไม่ทำ (ตามพรสวรรค์/ ความสนใจ) มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคล กลุ่มบุคคล และส่วนรวม ไม่หวังรางวัล หรือผลตอบแทนเป็นเงินทอง และไม่ใช้ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ ในด้านสภาวะจิตใจของบุคคลที่จะเป็นอาสาสมัครนั้น ต้องมีความรักความปรารถนาที่จะให้ และมีจิตใจที่จะทำความดี เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมถึงยอมเสียสละเวลา โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ

ใบกิจกรรมที่ 2.1

เรื่อง ความรัก ความเอื้ออาทร

คำชี้แจง : ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จะได้ 5 กลุ่ม เมื่อได้กลุ่มครบตามจำนวนแล้วให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แจกใบความรู้ที่ 2.1 ให้สมาชิกทุกคนศึกษาด้วยตนเอง ใช้เวลา 10 นาที
2. สมาชิกในกลุ่มระดมสมอง เพื่อสรุปหัวข้อต่อไปนี้
 - ความสำคัญของความรัก ความเอื้ออาทร
 - ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่มีความรัก ความเอื้ออาทรเป็นพื้นฐาน
 - ผลที่ได้จากการกระทำที่ไร้ความรัก ความเอื้ออาทร
3. สมาชิกในกลุ่มออกแบบการนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากข้อที่ 2 ลงใน

กระดาษฟลิปชาร์ต

4. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานจากฟลิปชาร์ตหน้าเวที ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที
5. สมาชิกสรุปทเรียนจากกิจกรรมที่ 2.1 และนำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความรัก ความเอื้ออาทร เป็นรายบุคคล

ใบกิจกรรมที่ 2.2
เรื่อง การเคารพสิทธิของผู้อื่นและการอาสาทำงาน
โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

คำชี้แจง : ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จะได้ 5 กลุ่ม เมื่อได้กลุ่มครบตามจำนวนแล้วให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากหัวข้อการจำลองสถานการณ์ ได้แก่
 - การเคารพสิทธิของผู้อื่น กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยเรื่องไม่ซ้ำกัน
 - การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยเรื่องไม่ซ้ำกัน
2. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันปฏิบัติตาม และสมมติสถานการณ์จำลองเตรียมนำเสนอให้แต่ละกลุ่มได้รู้และเข้าใจ
3. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าเวทีพร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที
5. สมาชิกสรุปบทเรียนจากกิจกรรมที่ 2.2 และนำองค์ความรู้สรุปในแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นรายบุคคล

3. วิธีปฏิบัติตนให้มีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นในแต่ละด้าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ผลกระทบจากการไม่มีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
()
...../...../.....

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว 3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มากที่สุด คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
4	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 70-79 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มาก คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
3	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 60-69 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นในระดับปฏิบัติได้ปานกลาง คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
2	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50-59 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อย คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
1	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ มีความรัก ความเอื้ออาทร/ เคารพในสิทธิของผู้อื่นและอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

**แบบประเมินผลงาน
ประจำหน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น**

แบบประเมินผลงานฉบับนี้ ใช้ประเมินผลงานของนักเรียน ตามเนื้อหาด้านจิต
สาธารณะต่อผู้อื่น ระหว่างการฝึกอบรมประจำหน่วยที่ 2

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตรงกับระดับความถูกต้องในเนื้อหา

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดีเยี่ยม
4	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดีมาก
3	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้ชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดี
2	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ พอใช้
1	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษาไม่ตรงประเด็นไม่มีความชัดเจนและไม่ให้เหตุผลประกอบ

หน่วยที่ 3

จิตสำนึกต่อสังคม 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมได้
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม
2. ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม
3. ความหมายและความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

ตอนที่ 1 (เวลา 3 ชั่วโมง)

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยการนำเสนอรูปภาพ การมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม
2. วิทยากรบรรยาย เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม โดยใช้โปรแกรม Power Point ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายกลุ่มละ 6 คน ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม
3. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มย่อยปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่อง ตรวจสอบความเข้าใจการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม ศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้ที่ 3.1
4. สมาชิกแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 3.2 เรื่อง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม

โดยสำรวจตนเองว่าในการดำเนินชีวิตประจำวันขาดจิตสำนึกด้านใดมากที่สุด 5 อันดับแรก ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งบอกสาเหตุ ผลกระทบ วิธีแก้ปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับหากแก้ปัญหาข้อนั้นสำเร็จ

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 3.3 และใบกิจกรรมที่ 3.4 โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันเลือกจิตสำนึกที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข จากใบกิจกรรมที่ 3.2 ของสมาชิกทุกคน 1 ด้าน ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต โดยมีหัวข้อ จิตสำนึกที่ต้องแก้ไข สาเหตุ ผลกระทบ วิธีแก้ปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับหากแก้ปัญหาจิตสำนึกข้อนั้น สำเร็จและส่งตัวแทนนำเสนอรายละเอียดของผลงาน ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที

6. สมาชิกสรุปบทเรียนจากวิทยากร ใบความรู้ที่ 3.1 ใบกิจกรรมที่ 3.1, 3.2, 3.3 และ 3.4 นำองค์ความรู้สรุปในรูปแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง จิตสาธารณะต่อสังคมเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (เวลา 3 ชั่วโมง)

1. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มย่อยปฏิบัติจริงนอกสถานที่ ด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนใกล้โรงเรียน โดยวิทยากรได้สร้างสถานการณ์นำขยะขวดน้ำมาทิ้งไว้ระหว่างทางในชุมชน เพื่อทดสอบความมีจิตสาธารณะของนักเรียน ซึ่งนักเรียนไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกตพฤติกรรม

2. ทำข้อตกลงเบื้องต้น คือเปิดโอกาสให้สมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มสามารถติชมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนจิตสาธารณะของสมาชิกทุกคน จากการลงพื้นที่ปฏิบัติจริง ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที

3. วิทยากรสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

วัสดุอุปกรณ์/ สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างรูปภาพการมีจิตสาธารณะต่อสังคม
2. ใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง การมีจิตสาธารณะต่อสังคม
3. ใบความรู้ที่ 3.2 เรื่อง การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม
4. ใบความรู้ที่ 3.3 เรื่อง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม
5. ใบความรู้ที่ 3.4 เรื่อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
6. ใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่อง ตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะต่อสังคม

7. ใบกิจกรรมที่ 3.2 เรื่อง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม
8. ใบกิจกรรมที่ 3.3 เรื่อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
9. ละครตบผืนฟ้า กาว ปากกาเมจิก
10. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม
11. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง จิตสาธารณะต่อสังคม

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัด	เครื่องมือวัด
ร้อยละ 80 ของผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะต่อสังคม เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม 2. ประเมินผลงานกลุ่ม การสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ 3. บันทึกผลการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการฝึกอบรม 2. แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม 3. แบบบันทึกผลการเรียนรู้

ภาคผนวก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม

1. ตัวอย่างรูปภาพการมีจิตสาธารณะต่อสังคม
2. ใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง การมีจิตสาธารณะต่อสังคม
3. ใบความรู้ที่ 3.2 เรื่อง การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม
4. ใบความรู้ที่ 3.3 เรื่อง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม
5. ใบความรู้ที่ 3.4 เรื่อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
6. ใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่อง ตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะต่อสังคม
7. ใบกิจกรรมที่ 3.2 เรื่อง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม
8. ใบกิจกรรมที่ 3.3 เรื่อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
9. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก
10. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างการเรียนรู้
11. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง จิตสาธารณะต่อสังคม
12. แบบประเมินผลงานประจำหน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม

ตัวอย่างรูปภาพการมีจิตสาธารณะต่อสังคม

นักเรียนช่วยกันกวาดขยะ

มีจิตอาสาช่วยพัฒนาแหล่งน้ำ

มีจิตอาสาปลูกต้นไม้

มีจิตอาสาช่วยกันทาสีกำแพงวัด

ใบความรู้ที่ 3.1

เรื่อง การมีจิตสาธารณะต่อสังคม

การมีจิตสาธารณะต่อสังคม

1. ความหมายของการมีจิตสาธารณะต่อสังคม

การมีจิตสาธารณะต่อสังคม หมายถึง เป็นความคิดถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นจิตสำนึกที่คนไทยไม่ค่อยมีและขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทยสมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น จึงสรุปได้ว่า จิตสาธารณะต่อสังคม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่คำนึงการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ประกอบไปด้วย มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม (จิตติชัย รักบำรุง, 2558, หน้า 13)

2. ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะต่อสังคม

การมีจิตสาธารณะต่อสังคม เป็นการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหายเช่น

1. มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ
2. มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนและครูอาจารย์ เช่น ตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
3. มีความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น เช่น ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบ เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน
4. มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม ปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาสมบัติของส่วนรวม ให้ความร่วมมือต่อสังคมในฐานะพลเมืองดี ให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

ใบความรู้ที่ 3.2

เรื่อง การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม

การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม

1. ความหมายของการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม

มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม คือ ความรู้สึกนึกคิดถึงคุณค่าการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะร่วมกัน ดูแลรักษาสาธารณสมบัติร่วมกัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2556)

2. ความสำคัญของการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม

ถ้าสามารถปลูกฝัง ส่งเสริมหรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสำนึกด้านสาธารณะ ด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้อย่างสมบัติของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดการเอารัดเอาเปรียบคนอื่น ปัญหาการทำลายสาธารณสมบัติต่าง ๆ จะลดลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์พวกพ้องก็จะลดน้อยลง และจะนำมาสู่สังคมที่มีความสงบสุขและพัฒนาขึ้น

อ้างอิงภาพ : http://plukkungblog.blogspot.com/2017/06/1_46.html

ใบความรู้ที่ 3.3

เรื่อง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม

การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม

การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม คือ การรับรู้ในกิจกรรมของสังคม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การใช้สิทธิและเคารพสิทธิผู้อื่นในกิจกรรมเพื่อสังคม การรู้จักคิดริเริ่มกิจกรรม การพิจารณาและการวางแผนกิจกรรมเพื่อสังคม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดกิจกรรมเพื่อสังคม (อนุพนธ์ คำปิ่น, 2558)

2. ความสำคัญของการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม

การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศชาติ เราจึงควรเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจในกิจกรรมทางสังคมทั้งในโรงเรียนและในชุมชน เพื่อให้เกิดความเจริญแก่ส่วนรวม

อ้างอิงภาพ : <http://oknation.nationtv.tv/blog/uptraining/2015/02/17/entry-1>

ใบความรู้ที่ 3.4

เรื่อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

1. ความหมายของการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม คือ การทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่สังคมกำหนด ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ การเข้าร่วมกลุ่ม กำหนดวัตถุประสงค์และปฏิบัติตามเพื่อช่วยเหลือสังคม

2. ความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

"กฎระเบียบของสังคม" คือ คุณสมบัติที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง ให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง โดยเกิดจากการสำนึก ซึ่งต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองในอนาคต หากแต่ต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น ความมีวินัยในตนเอง สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของสังคมส่วนรวมด้วยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติเอง เพื่อความสงบสุขในชีวิตและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

ใบกิจกรรมที่ 3.2
เรื่อง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม

คำชี้แจง : ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จะได้ 5 กลุ่ม เมื่อได้กลุ่มครบตามจำนวนแล้วให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันเลือกจิตสาธารณะต่อสังคมที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข จากใบกิจกรรมที่ 3.1 มากกลุ่มละ 1 ด้าน
2. ร่วมกันสรุปข้อมูลลงในกระดาษฟลิปชาร์ท โดยมีหัวข้อ จิตสาธารณะต่อสังคมที่ต้องแก้ไข สาเหตุ ผลกระทบ วิธีแก้ปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ
3. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอรายละเอียดของผลงาน ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที
4. สมาชิกสรุปทเรียนจากวิทยากร ใบกิจกรรมที่ 3.1, 3.2 นำองค์ความรู้สรุปในแบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง จิตสาธารณะต่อสังคม เป็นรายบุคคล

3. วิธีปฏิบัติให้มีจิตสาธารณะต่อสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ผลกระทบจากการไม่มีจิตสาธารณะต่อสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
()
...../...../.....

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว

3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มากที่สุด คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
4	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 70-79 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้มาก คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
3	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 60-69 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่นในระดับปฏิบัติได้ปานกลาง คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50-59 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อย คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
1	จำนวนผู้เรียนร้อยละ 50 ที่มีผลการประเมินการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น ในระดับปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

**แบบประเมินผลงาน
ประจำหน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม**

แบบประเมินผลงานฉบับนี้ ใช้ประเมินผลงานของนักเรียน ตามเนื้อหาด้านจิต
สาธารณะต่อสังคม ระหว่างการฝึกอบรมประจำหน่วยที่ 3

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตรงกับระดับความถูกต้องในเนื้อหา

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
5	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดีเยี่ยม
4	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดีมาก
3	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้ชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ ดี
2	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาได้อย่างชัดเจนและให้เหตุผลประกอบตรงประเด็น เหมาะสม ในระดับ พอใช้
1	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาไม่ตรงประเด็น ไม่มีความชัดเจนและไม่ให้เหตุผลประกอบ

ส่วนที่ 5

การวัดและประเมินผล

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะก่อนและหลังการ

ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

คำชี้แจง : ขอให้พิจารณาคำถามที่กำหนดให้ และตัดสินใจเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว ในแต่ละคำถาม โดยใส่เครื่องหมาย X ตรงตัวอักษรที่เป็นคำตอบในกระดาษคำตอบ

1. หลังจากเลิกเรียนวิชาพลศึกษาแล้ววายุจะรีบวิ่งขึ้นไปบนอาคารก่อนเพื่อนคนอื่น ๆ ทุกครั้ง โดยไม่เคยช่วยเพื่อนเก็บอุปกรณ์กีฬาเลย ถ้านักเรียนเป็นวายุจะทำเช่นนี้หรือไม่

- ก. ทำ เพราะเดี๋ยวจะไปเรียนวิชาต่อไปไม่ทัน
- ข. ไม่ทำ เพราะต้องขึ้นไปบนอาคารพร้อมกับเพื่อนๆ
- ค. ทำ เพราะแดดร้อนมากต้องรีบวิ่งเข้าร่วมให้เร็วที่สุดเดี๋ยวจะไม่สบาย
- ง. **ไม่ทำ** เพราะต้องช่วยครูและเพื่อนเก็บอุปกรณ์กีฬาทุกครั้งหลังเล่นเสร็จ

2. เมื่อกนกเข้าไปใช้ห้องคอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว จะเก็บเมาส์และแป้นพิมพ์เข้าที่ทุกครั้ง ถ้านักเรียนเป็นกนก นักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ทำ เพราะครูจะได้ไม่ทำโทษ
- ข. ทำ เพราะถ้ามีคนอื่นมาใช้จะได้สะดวก
- ค. **ทำ** เพราะเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ใช้แล้วต้องเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
- ง. ทำ เพราะเป็นการช่วยครูดูแลอุปกรณ์ของโรงเรียนและสะดวกต่อการใช้

ของคนต่อไป

3. เมื่อสกลกินขนมเสร็จแล้วจะทิ้งเศษขยะลงในถังขยะของโรงเรียนเสมอ ถ้านักเรียนเป็นสกล นักเรียนจะทำเช่นนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ทำ เพราะสงสารภารโรงที่ต้องเดินเก็บขยะอยู่ทุกวัน
- ข. ทำ เพราะเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนที่ต้องช่วยกันรักษาความสะอาด
- ค. ทำ เพราะถ้าครูเห็นอาจจะถูกตักเตือนหรือถูกลงโทษได้
- ง. **ทำ** เพราะเป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคนที่จะต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน

4. วันนี้ตอนพักกลางวัน สุภารัตน์เดินผ่านห้องเรียนของน้อง ม.2/3 พบว่าในห้องเรียนเปิดไฟและพัดลม โดยที่ไม่มีใครอยู่ ถ้านักเรียนเป็นสุภารัตน์ นักเรียนจะทำเช่นไร

- ก. เดินผ่านไปเฉย ๆ เพราะไม่ใช่ห้องของเรา
- ข. **เดินเข้าไปปิดให้เรียบร้อย** เพื่อเป็นการประหยัดไฟและยืดอายุการใช้งาน
- ค. เดินไปบอกครูประจำชั้นห้องนั้นว่าไฟและพัดลมในห้องเรียนยังเปิดอยู่

- ง. เดินผ่านไปเฉย ๆ เดี่ยวมีคนเห็นแล้วโทษว่าเราเข้าไปขโมยของ
5. ขณะเดินไปส่งงานวิชาสังคมศึกษา กิตติภพสังเกตเห็นน้อง ม.1 ซีดเขียนข้อความบนฝาผนังหรือกำแพงอาคารเรียน ถ้านักเรียนเป็นกิตติภพ นักเรียนจะทำอย่างไร
- รีบเดินเลี้ยวไป เพราะไม่ใช่ธุระของเรา
 - เดินไปบอกครูที่อยู่ใกล้ที่สุด เพราะมีอำนาจมากกว่า
 - เดินผ่านไปเฉย ๆ เพราะน้องคงไม่ฟังหรืออาจจะโกรธก็ได้ถ้าถูกตักเตือน
 - เดินเข้าไปห้าม**น้องแล้วบอกว่าเราต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดและรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
6. ทุกครั้งที่วรรณิตาเข้าห้องสมุด จะส่งเสียงดังรบกวนคนอื่นเสมอ ทำให้คนอื่นไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือและค้นคว้า นักเรียนคิดว่าวรรณิตาทำไมถูกด้วยเหตุผลใด
- เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของคนอื่น
 - เพราะเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนว่าห้ามส่งเสียงดังในห้องสมุด
 - เพราะเป็นระเบียบ**ของห้องสมุด เข้าใช้บริการทุกครั้งไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
 - เพราะอาจทำให้คนอื่น ๆ ที่กำลังอ่านหนังสือและค้นคว้าอยู่ไม่มีสมาธิและอาจถูกต่อว่าได้
7. ทุกครั้งที่ครูมอบหมายงานให้ วันชัยจะทำด้วยความเต็มใจเสมอ นักเรียนคิดว่าวันชัยทำถูกด้วยเหตุผลใด
- เพราะจะได้คะแนนเยอะ ๆ
 - เพราะครูจะได้รักและเอ็นดู
 - เพราะถ้าเป็นคำสั่งครูนักเรียนไม่ควรปฏิเสธ
 - เพราะการได้อาสา**หรือช่วยแบ่งเบาภาระงานของครูถือเป็นการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมหรือโรงเรียนนั่นเอง
8. เมื่อครูมอบหมายให้สมชายไปสำรวจว่า ห้องไหนหน้าต่างชำรุดบ้าง สมชายจะหาข้ออ้างเสมอเพื่อจะได้ไม่ต้องทำ นักเรียนคิดว่าสมชายทำไมถูกด้วยเหตุผลใด
- เพราะเป็นการขัดคำสั่งครู
 - เพราะอาจทำให้ครูไม่พอใจและอาจจะไม่รักไม่เอ็นดู
 - เพราะถ้าไม่ทำตาม ครูอาจได้ทำเอง ทำให้ครูต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้น

- ง. **เพราะเป็นงานเล็ก ๆ** น้อย ๆ ที่เป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวมและช่วยเหลือแบ่งเบาภาระให้ครูได้ ควรจะรีบทำด้วยความเต็มใจ
9. ทุกครั้งที่ครูเดินมาสอน เมื่อสุดตาเห็นว่าครูถือหนังสือและอุปกรณ์มาเป็นจำนวนมาก สุดตาจะรีบวิ่งเข้าไปอาสาช่วยทันที นักเรียนคิดว่าสุดตาทำถูกด้วยเหตุผลใด
- ก. เพราะเพื่อน ๆ จะได้ชมและรักใคร่
- ข. เพราะครูจะได้ให้คะแนนพิเศษ
- ค. **เพราะเป็นการแสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อครู**
- ง. เพราะถ้าไม่ช่วยครูอาจทำของหล่นได้รับบาดเจ็บหรือสิ่งของชำรุดเสียหายได้
10. ครูให้สมพรไปเช็คทำความสะอาดสระเบียดหน้าห้องเรียนทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นเวรประจำวัน นักเรียนคิดว่าสมพรควรทำอย่างไร
- ก. บอกกับครูว่าวันนี้ไม่ใช่เวรของตน
- ข. ไปบอกคนที่ เป็นเวรประจำวันให้ไปทำแทน
- ค. **ไปทำความสะอาดตามคำสั่งของครูด้วยความเต็มใจ**
- ง. พยายามหลีกเลี่ยงเพราะไม่ใช่หน้าที่ของเรา
11. วันนี้ครูแจกเสื้อกีฬาให้คนละ 1 ตัว แต่วีระได้เกินมา 1 ตัว โดยไม่ตั้งใจ ถ้านักเรียนเป็นวีระ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. นำไปให้น้องที่บ้านใส่เพราะเป็นเสื้อที่ได้มาฟรี
- ข. นำไปคืนครูเพราะกลัวถูกจับได้และอาจถูกทำโทษ
- ค. ขอรับรองให้เพื่อนนำเสื้อไปคืนครู เพราะไม่กล้านำไปคืนเอง
- ง. **นำไปคืนครู** เพราะถ้าเสื้อไม่พอคนอื่นอาจจะไม่ได้และเป็นการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์
12. สมพรชอบนำหนังสือหายากหรือหนังสือที่ตนชอบในห้องสมุดไปซ่อนไว้ที่ตู้หนังสืออื่น เพื่อเวลาต้องการอ่านจะได้หาได้ง่าย ๆ นักเรียนคิดว่า สมพรทำถูกหรือไม่เพราะเหตุใด
- ก. ถูก เพราะสะดวกเวลาต้องการอ่านหรือใช้
- ข. ไม่ถูก เพราะเป็นการละเมิดสิทธิการใช้หนังสือของคนอื่น
- ค. **ไม่ถูก** เพราะถ้ามีคนต้องการใช้หนังสือเล่มนั้นบ้างจะไม่มีโอกาสได้ใช้
- ง. ถูก เพราะไม่ได้ทำผิดกฎระเบียบของห้องสมุดแต่อย่างใด

13. นพพรจะเขียนชื่อตัวเองไว้ที่มานั่งเพื่อจะได้เป็นที่นั่งประจำของเขา นักเรียนคิดว่า นพพรทำไมไม่ถูกเพราะเหตุผลใด

- ก. เพราะเก้าอี้มานั่งเป็นสมบัติของทุกคน ทุกคนยอมมีสิทธิใช้ประโยชน์เท่ากัน
- ข. **เพราะไม่ควร**เขียนข้อความใด ๆ ลงบนสมบัติของส่วนรวมที่ทุกคนมีสิทธิใช้ประโยชน์เท่ากัน
- ค. เพราะเป็นการทำให้สมบัติส่วนรวมสกปรกไม่น่านั่ง และอาจถูกทำโทษเมื่อถูกจับได้
- ง. เพราะจะทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ ไม่กล้ามานั่งบนมานั่งตัวนั้น เพราะคิดว่ามีเจ้าของแล้ว

14. วันนี้ตอนเรียนวิชาศิลปะวาดเขียน ครูจะแจกดินสอให้ยืมใช้คนละ 1 แท่ง ราชันจะแอบเก็บสำรองไว้อีก 1 แท่ง ถ้าเป็นนักเรียน ๆ จะทำเหมือนราชันหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไม่ทำ เพราะครูไม่ได้สั่งให้เก็บสำรองไว้ใช้
 - ข. ไม่ทำ เพราะสงสารเพื่อนคนอื่น ๆ ที่อาจจะไม่มีดินสอใช้
 - ค. **ไม่ทำ** เพราะใช้คนละ 1 แท่งก็พอแล้ว ดินสอที่เหลือก็นำไปรวมกันไว้
- ใครต้องการใช้อีกค่อยมาหยิบไป
- ง. ไม่ทำ เพราะกลัวครูรู้และถูกทำโทษ

15. พานทองชอบนำถังขยะของห้องเรียนมาวางไว้ใกล้ ๆ ตัวเพื่อจะได้ไม่ต้องเดินไกลเวลาจะทิ้งขยะ นักเรียนคิดว่าพานทองทำถูกหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไม่ถูก เพราะคนอื่น ๆ อาจไม่สะดวกเวลาต้องทิ้งขยะ
- ข. ไม่ถูก เพราะคนอื่น ๆ อาจกล่าวหาว่าเป็นคนเห็นแก่ตัวได้
- ค. **ไม่ถูก** เพราะถังขยะเป็นส่วนรวม ทุกคนมีสิทธิใช้ร่วมกัน ควรจัดไว้ที่ทุกคนสะดวกในการใช้ได้เท่า ๆ กัน

ง. ถูก เพราะสะดวกดี

16. ในวันแข่งขันกีฬาของโรงเรียนประจำปีนี้ ครูขอให้ชาติชายคอยช่วยเหลือหลายอย่าง เช่น ยกของที่ต้องใช้ จัดเตรียมสถานที่ ดูแลเรื่องอาหารและเครื่องดื่ม เป็นคณะกรรมการตัดสินกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น และชาติชายก็ช่วยเหลือให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ถ้านักเรียนเป็นชาติชาย นักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ทำ เพราะสงสารครูไม่มีคนช่วยงาน
- ข. ไม่ทำ เพราะเหนื่อยเป็นคนลงแข่งกีฬาเองจะดีกว่า

- ค. ทำ เพราะเป็นการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
- ง. **ทำ เพราะ**มีโอกาสช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนก็ควรทำ

17. ในขณะที่ร่วมกิจกรรมเข้าค่ายสังคัมศึกษานอกสถานที่ วินัยจะคอยช่วยเหลือครูผู้รับผิดชอบโครงการตลอดเวลา ทั้งก่อนเดินทาง ระหว่างเดินทาง ขณะร่วมกิจกรรมและเดินทางกลับ นักเรียนคิดว่าวินัยทำถูกด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะถ้าไม่ช่วยครู ก็จะไม่มีการช่วย
- ข. เพราะการช่วยเหลือครูจะทำให้ครูรักและเมตตา
- ค. **เพราะเป็นการให้ความ**ร่วมมือในการทำกิจกรรมของโรงเรียน
- ง. เพราะเป็นการเสียสละและแสดงถึงความกตัญญู

18. ในวันขึ้นปีใหม่ ที่โรงเรียนมีกิจกรรมทำบุญตักบาตร ครูขอให้พิชัยมาถือถุงใส่ข้าวสารอาหารแห้งและจัดปัจจัยให้กับพระสงฆ์ พิชัยปฏิบัติตามคำขอของครูด้วยความเต็มใจ ถ้านักเรียนเป็นพิชัย นักเรียนจะทำอย่างไร ด้วยเหตุผลใด

- ก. เพราะเกรงว่าถ้าปฏิเสธจะบาป
- ข. เพราะอยากได้คะแนนพิเศษจากครู
- ค. เพราะอยากปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี
- ง. **เพราะอยากทำประโยชน์**ให้กับส่วนรวม

19. ถ้าเป็นประธานนักเรียนมีความรู้สึกรู้ว่าห้องเรียนแต่ละห้องค่อนข้างสกปรก จึงอยากแก้ปัญหานี้ด้วยการจัดทำโครงการแข่งขันความสะอาดของห้องเรียนขึ้น โดยหวังว่าจะช่วยแก้ปัญหาคความสกปรกของห้องเรียนในโรงเรียนได้บ้าง นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดของกล้าหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เห็นด้วย เพราะคิดว่าผลที่ได้รับน่าจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนบ้าง
- ข. เห็นด้วย เพราะนอกจากจะเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับโรงเรียนแล้วยัง

อาจได้รับรางวัล

ค. **เห็นด้วย เพราะ**เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ในวิสัยที่สามารถทำได้

- ง. เห็นด้วย เพราะผลงานที่ได้ น่าจะเป็นการสร้างศรัทธาในตัวขอประธาน

นักเรียน และอาจจะได้รับความไว้วางใจในการเลือกตั้งใหม่ปีการศึกษาหน้า

20. ในวันพรุ่งนี้จะมีการทำความสะอาดครั้งใหญ่ของโรงเรียน เทวาและเพื่อน ๆ อีกหลายคนนัดกันหยุดเรียน เพราะไม่อยากมาทำความสะอาด ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไม่ทำ เพราะไม่อยากอยู่บ้าน
- ข. ไม่ทำ เพราะกลัวครูประจำชั้นจับได้
- ค. **ไม่ทำ** เพราะอยากช่วยเหลือโรงเรียน
- ง. ไม่ทำ เพราะไม่อยากเอาเปรียบเพื่อน

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

1. ง
2. ค
3. ง
4. ข
5. ง
6. ค
7. ง
8. ง
9. ค
- 10.ค
- 11.ง
- 12.ค
- 13.ข
- 14.ค
- 15.ค
- 16.ง
- 17.ค
- 18.ง
- 19.ค
20. ค

**แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม**

แบบประเมินจิตสาธารณะฉบับนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของ
นักเรียน ตามองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ระหว่างและหลังฝึกอบรมเสร็จแล้ว

3 สัปดาห์

คำชี้แจง : โปรดใส่ตัวเลขให้ตรงกับระดับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

5	หมายถึง	ปฏิบัติได้มากที่สุด
4	หมายถึง	ปฏิบัติได้มาก
3	หมายถึง	ปฏิบัติได้ปานกลาง
2	หมายถึง	ปฏิบัติได้น้อย
1	หมายถึง	ปฏิบัติได้น้อยที่สุด

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำรวจความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ในด้านการฝึกอบรม และด้านความสามารถของวิทยากร แบบสอบถามแบ่งออกเป็น
2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อความสามารถของวิทยากรในการดำเนินการ
ฝึกอบรม

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการกิจกรรมของการฝึกอบรม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม					
2. การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากรในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
3. การอำนวยความสะดวกของวิทยากรระหว่างการฝึกอบรม					
4. การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้					
5. ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
6. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
7. การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
8. การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
9. การจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันตลอดการฝึกอบรม					
10. ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลังการฝึกอบรม					

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อความสามารถของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการกิจกรรมของการฝึกอบรม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการฝึกอบรม					
2. เป็นผู้มีความคล่องตัว และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม					
3. มีศิลปะในการพูด การฟังและการใช้คำถามคำตอบ					
4. มีความตั้งใจดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรม					
5. มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระการฝึกอบรมที่รับผิดชอบ					
6. นำเสนอเนื้อหาสาระทุกอย่างให้สามารถเข้าใจได้ง่าย					
7. มีทักษะการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม					
8. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม					
9. สามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหา สาระการฝึกอบรม					
10. สามารถดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้					
11. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีโอกาส แสดงออกอย่างทั่วถึง					
12. มีความสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการฝึกอบรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เจษฎา หนูรุ่ม. (2551). ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจนต์จุฬา คำดี. (2553). ผลของการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพระบาทท่าเรือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราภรณ์ เกตุแก้ว. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญ สวัสดิ์สาลี. (2552). คู่มือนักฝึกอบรมมืออาชีพ เทคนิคการฝึกอบรมและการจัดสถานที่ประชุม/ฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- บัณฑิต สีอ่อน. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมงานประดิษฐ์บายศรีจากวัสดุธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณบุรี.
- พรสวรรค์ แย้มกวีตระกูล. (2549). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับครูโรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วีรภัทร ไม้ไหว. (2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วารุณี อัครโกดิน. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก ฅ
คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง
จิตสำนึกของนักเรียน

คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรบ

เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้วิทยากรและผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ทราบหลักการและ เหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม ตลอดจนการวัดและการประเมินผลของหลักสูตร เพื่อจะได้เกิดความเข้าใจในแนวทาง การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรม และดำเนินการฝึกอบรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ ข้อเสนอแนะในการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม จนได้คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยากรและผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม จะนำความรู้ จากคู่มือฉบับนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อไป

กิตติภพ สารไพศา

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
ส่วนที่ 1 คำชี้แจงการใช้คู่มือหลักสูตรฝึกอบรม	303
หลักการและเหตุผล	304
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	305
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	305
ส่วนที่ 2 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม	307
ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม	308
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง	308
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น	310
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม	311
รูปแบบการฝึกอบรม	312
เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม	313
คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	314
คุณสมบัติของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม	315
กำหนดการกิจกรรมการฝึกอบรม	315
สื่อประกอบการฝึกอบรม	318
การวัดผลและประเมินผล	318
แนวทางดำเนินการฝึกอบรม	319
แนวทางสรุปและจัดทำรายงานผลการฝึกอบรม	320
ส่วนที่ 3 การประเมินผลการฝึกอบรม	321
แนวทางในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	322

ส่วนที่ 1

คำชี้แจงการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

คำชี้แจงการใช้คู่มือหลักสูตรฝึกอบรม

คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ผู้ที่ควรศึกษาคู่มือเล่มนี้คือ วิทยากรฝึกอบรม ผู้สนใจในการฝึกอบรม และผู้เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ครูที่ปรึกษานักเรียน และครูทุกคน ควรศึกษาคู่มืออย่างละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม ตลอดจนการวัดและประเมินผลการฝึกอบรมของหลักสูตรให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้

2. ศึกษาเทคนิควิธีการสอน รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ และจิตวิทยาการฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเวลา สถานการณ์ สถานที่ ความพร้อม และบรรยากาศของการฝึกอบรม

3. ศึกษาเนื้อหา วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม การใช้สื่อ การวัดและประเมินผลการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้เข้าใจว่าแต่ละเรื่องที่ฝึกอบรมต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้อะไร เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมล่วงหน้า ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

4. สื่อการฝึกอบรมนับว่าเป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ดังนั้นควรเตรียมให้พร้อมใช้งานได้ทันที เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่น

5. วิทยากรควรกระตุ้นและเร้าความสนใจ ให้กำลังใจนักเรียนในขณะปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอผลงาน และเก็บผลงานอย่างเป็นระบบจะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ

6. ควรสอดแทรกกิจกรรมนันทนาการระหว่างการฝึกอบรมเป็นช่วง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ และเป็นการส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียน

7. ควรปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นในกิจกรรมฝึกอบรมให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษานั้น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักการและเหตุผล

เรื่องจิตใจ จิตสำนึก และจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา ในสภาวะสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยทำให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กลายเป็นสังคมที่แข่งขันในด้านเศรษฐกิจเพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้กับตนเอง แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ละเลยประโยชน์ส่วนรวม เป็นสังคมบริโภคนิยม ขาดจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1)

นอกจากนี้ บุญิกา จันทร์เกตุ (2557, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะแล้ว ก็จะมีผลกระทบมากมายเช่น ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ในครอบครัวมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันน้อยลง แกร่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้ง เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เห็นแก่ตัว ซึ่งดีซึ่งเด่น เบียดเบียนสมบัติขององค์กรเพื่อมาเป็นสมบัติของตนเอง องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง ทำให้ชุมชนเกิดความอ่อนแอ เพราะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการพัฒนา ยิ่งปล่อยนานยิ่งทรุดโทรม เกิดอาชญากรรมในชุมชน ขาดคุณธรรมจิตใจขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะแต่ละคนมองเห็นเรื่องของตนเองเป็นใหญ่ เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้เกิดการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติของส่วนรวม ประเทศชาติล้มล้าง ขาดพลังของคนในสังคม เมื่อนามาตรการใดออกมาใช้ก็ไม่ได้ผลเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือ เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แกร่งแย่งแข่งขัน ทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบระหว่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหา เช่น การสะสมอาวุธ การก่อกวนแก่งแย่งหรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศเกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างชาติพันธุ์

จากเหตุผลที่กล่าวมาเป็นแรงจูงใจทำให้เกิดแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อให้ นักเรียนเกิดความตระหนักและมีความรู้

ความเข้าใจในพฤติกรรมจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องดีงาม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม และสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ และแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องดีงาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษามีหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่ใช้ในส่งเสริม สนับสนุน พัฒนากิจกรรมด้านพฤติกรรมจิตสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 2

โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม

โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเคือพิทยาคม ได้จากการรวบรวมองค์ความรู้ผลการประมวลแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมโดยกำหนดกิจกรรมและเนื้อหาวิชาจำนวน 3 หน่วย เพื่อให้ครูและสถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม ประกอบด้วย มีความรับผิดชอบ มีการเก็บรักษาสິงของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว และการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องกำหนด เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วย ความรัก ความเอื้ออาทร ให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น และอาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่า และสามารถนำกระบวนการคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ประกอบด้วย มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 6 ชั่วโมง)

ตารางโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม

วัน/ เวลา	หน่วย/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอบข่ายเนื้อหา	สื่อ/ อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและ ประเมินผล
วันแรก					
30 นาที	รายงานตัว				
30 นาที	พิธีเปิดการอบรม				
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อ ตนเอง	1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะ 3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	1. ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ 2. ความหมายและความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ	1. ใบความรู้ที่ 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2. ใบกิจกรรมที่ 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 3. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก 4. ตัวอย่างรูปภาพหรือวีดิทัศน์ 5. บัตรภาพ บัตรคำ 6. แบบบันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะ 7. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1	1. บันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะ ระหว่างการฝึกอบรม 2. ประเมินผลงาน 3. บันทึกผลการเรียนรู้

ตาราง (ต่อ)

วัน/ เวลา	หน่วย/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอบข่ายเนื้อหา	สื่อ/ อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและ ประเมินผล
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 1 (ต่อ) จิตสาธารณะต่อ ตนเอง		3. ความหมายและ ความสำคัญของ การเก็บรักษาสิ่งของ ส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว 4. ความหมายและ ความสำคัญของการ ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูก กำหนด		

ตาราง (ต่อ)

วัน/ เวลา	หน่วย/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอบข่ายเนื้อหา	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและ ประเมินผล
วันที่สอง					
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อ ผู้อื่น	1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะต่อผู้อื่น 3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	1. ความหมายและความสำคัญของความรัก ความเอื้ออาทร 2. ความหมายและความสำคัญของการเคารพสิทธิของผู้อื่น 3. ความหมายและความสำคัญของการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	1. ตัวอย่างรูปภาพการใช้ชีวิตที่ขาดคุณธรรม 2. ใบความรู้ที่ 2.1, 2.2, 2.3 3. ใบกิจกรรมที่ 2.1, 2.2, 2.3 4. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก 5. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ 6. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 2	1. บันทึกพฤติกรรมจิต สาธารณะ ระหว่าง การฝึกอบรม 2. ประเมินผล งาน 3. บันทึกผล การเรียนรู้

ตาราง (ต่อ)

วัน/ เวลา	หน่วย/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขอข่ายเนื้อหา	สื่อ/ อุปกรณ์ที่ใช้	วิธีวัดและ ประเมินผล
วันที่สาม					
6 ชั่วโมง	หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อ สังคม	<p>1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก</p> <p>2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมได้</p> <p>3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม</p>	<p>1. ความหมายและความสำคัญในของการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม</p> <p>2. ความหมายและความสำคัญในของการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม</p> <p>3. ความหมายและความสำคัญในของการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม</p>	<p>1. ตัวอย่างรูปภาพ</p> <p>2. ใบความรู้ที่ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4</p> <p>3. ใบกิจกรรมที่ 3.1, 3.2, 3.3</p> <p>4. กระดาษฟลิปชาร์ต กาว ปากกาเมจิก</p> <p>5. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ</p> <p>6. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 3</p>	<p>1. บันทึกพฤติกรรมจิตสาธารณะ ระหว่างการฝึกอบรม</p> <p>2. ประเมินผลงาน</p> <p>3. บันทึกผลการเรียนรู้</p>

รูปแบบการฝึกอบรม

การฝึกอบรมแต่ละหลักสูตรย่อมมีรูปแบบการจัดหรือการรวมกลุ่มแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าวิทยากรจะนำเสนอแก่ผู้เข้าอบรมในลักษณะใด ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้ดังนี้ (วิโรจน์ ลักษณะนาติศร, 2550, หน้า 72-73)

1. การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกปฏิบัติงานจริง โดยมีผู้ชำนาญงานนั้นเป็นครูฝึก คอยดูแลการฝึกงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมแบบ On the Job Training จะไม่เน้นการเรียนทฤษฎีมากนัก แต่มุ่งเน้นไปในทางฝึกปฏิบัติทำให้การฝึกอบรมแบบนี้ มีความสามารถในการสร้างความรู้ความเข้าใจ เหมาะกับการปฏิบัติงานโดยตรงเพราะเห็นผลในระยะสั้นค่อนข้างชัดเจน ต้นทุนต่ำ แต่ก็ไม่ควรที่จะให้มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เกิดการดูแลของผู้ฝึกสอนไม่ทั่วถึง เกิดการบกพร่องในการปฏิบัติงานทำให้ Cost of quality สูงขึ้น และ Productivity ต่ำลงได้

2. การฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ไม่ใช้การเรียนรู้แบบปฏิบัติงานจริง ซึ่งการฝึกอบรมประเภทนี้จะให้ความรู้ผู้เข้าอบรมได้มากกว่าการอบรมแบบ On the Job Training เพราะผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ แต่อาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของการประยุกต์ใช้ เพราะความรู้เชิงทฤษฎีที่ได้บางครั้งไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทั้งหมด หากผู้เข้าอบรมไม่มีทักษะในการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงาน หรือมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมว่า เป็นการพักผ่อนผ่อนคลายเป็นจะทำให้การฝึกอบรมนั้นไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร

สำหรับหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ใช้รูปแบบผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกปฏิบัติงานจริง และการฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ผู้วิจัยเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงไปพร้อม ๆ กัน

เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม

เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ได้กำหนดให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดคุณลักษณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม จิตวิทยาการเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่งได้กำหนดกิจกรรม การฝึกอบรมไว้ ดังนี้

1. การบรรยาย เป็นเทคนิควิธีที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิดเห็นความรู้ ตลอดจนข้อมูลข้อเท็จจริงให้แก่ผู้ฟัง เป็นเทคนิคที่แพร่หลายและสามารถใช้ประกอบกับ เทคนิคอื่น ๆ ได้ แต่มีจุดด้อยตรงที่ลักษณะของการบรรยายจะเป็นระบบสื่อสารทางเดียว ยิ่งถ้ามีเวลาจำกัดโอกาสที่จะให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการซักถามหรือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่บรรยายจะไม่มีผู้บรรยายไม่สามารถประเมินได้ว่าเมื่อจบการบรรยายแล้ว ผู้ฟังมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่บรรยายมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาจาก ผลกระทบที่เกิดจากการบรรยาย

2. วิธีฝึกปฏิบัติ (Doing methods) เป็นการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เหมาะสำหรับการฝึกอบรมเพื่อก่อให้เกิดทักษะ เช่น การทำแบบฝึกหัด (Exercise) การหมุนเวียนงาน (Job rotation) การฝึกอบรมเป็นผู้ช่วยหัวหน้า (Assistance ship) เป็นต้น

3. การอภิปรายกลุ่ม คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในปัญหาหรือเรื่อง เดียวกันต้องการที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันด้วยวิธีการวิเคราะห์ และพิจารณาโดยอาศัยความคิดเห็นร่วมกัน แบ่งเป็น การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) เป็นการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์มาให้ความคิดเห็น หรือทรรศนะในเรื่องเดียวกัน จำนวนผู้อภิปรายอาจจะมีประมาณ 3-5 คน ในการอภิปราย ผู้ทรงคุณวุฒิจะอภิปรายในลักษณะที่สนับสนุนหรือให้เหตุผลโต้แย้งผู้ทรงคุณวุฒิด้วยกัน เพื่อให้ความคิดกว้างไกลออกไป และตอนท้ายผู้ดำเนินการอภิปราย (Moderater) จะเป็น ผู้สรุปความคิดเห็นของผู้สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และการอภิปรายแบบชุมนุม ปาฐกถา (Symposium Discussion) เป็นการอภิปรายที่เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ใน เรื่องที่สนใจในแต่ละด้านมาร่วมเป็นองค์ปาฐกผู้ฟังหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีความรู้ ความเข้าใจตามเรื่องและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การระดมสมอง เป็นการประชุมกลุ่มเล็กไม่เกิน 15 คน เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีโดยปราศจากข้อจำกัดหรือกฎใด ๆ ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าจะถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ความคิดหรือข้อเสนอทุกอย่างจะถูกจดไว้แล้วนำไปกลั่นกรองอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้นพอเริ่มประชุมต้องมีการเลือกประธานและเลขานุการของกลุ่มเสียก่อน

5. การแสดงบทบาทสมมติ เป็นเทคนิคที่นำเอาเรื่องที่เป็นกรณีตัวอย่างมาเสนอในรูปแบบการแสดงบทบาท ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เห็นภาพชัดเจน ได้สัมผัสกับประสบการณ์และความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นกรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบข้อมูลและเรื่องราวที่ตรงกับเนื้อเรื่องที่ใช้ในการศึกษาแนวเดียวกัน ซึ่งต่างจากกรณีศึกษาที่ผู้เข้ารับการอบรมอ่านเนื้อหาแล้วต้องจินตนาการและตีความหมายของปัญหาในบางครั้งอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจไขว้เขวได้ นอกจากนี้หลังการแสดงบทบาทสมมติแล้วผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้พร้อมกันทั้งกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยได้ทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่าการอบรมครั้งนี้ ได้ใช้เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับนักเรียนได้แก่ การบรรยาย วิธีฝึกปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง และการแสดงบทบาทสมมติ โดยการกำหนดให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของหัวข้อการฝึกอบรม

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2
2. เป็นนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม หรือโรงเรียนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง

คุณสมบัติของวิทยากร

วิทยากรในการฝึกอบรมเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการฝึกอบรม เพราะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจปรับเปลี่ยนทัศนคติ และมีความสามารถในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกระทั่งเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม สำหรับการฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัย คัดเลือกวิทยากรโดยพิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ของวิทยากรให้ตรงกับหัวข้อ วิชาที่ฝึกอบรม ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมี ประสบการณ์ในเรื่องที่ฝึกอบรมเป็นอย่างดี
2. เป็นผู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ ให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมเข้าใจ สามารถใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม
3. เป็นผู้ที่มีบุคลิกดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถโน้มนำความเชื่อถือศรัทธา จากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ ตลอดทั้งสามารถสร้างบรรยากาศที่ดี และสนุกสนานให้ เกิดขึ้นได้

กำหนดการกิจกรรมการฝึกอบรม

1. ประชุมวางแผนดำเนินโครงการ กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ นำเสนอรายละเอียดโครงการเพื่อขอรับการอนุมัติจากโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทราบ เพื่อเตรียมตัว ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน

3. ประชุมผู้ร่วมดำเนินโครงการ กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ
4. ดำเนินการฝึกอบรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมตามลำดับ ดังนี้
กำหนดการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนของนักเรียน
โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม วันที่ 1-3

วันที่ 1

เวลา 08.30 – 09.00 น.	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายงานตัว
เวลา 09.00 – 09.30 น.	พิธีเปิดการอบรม (ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม)
เวลา 09.30 – 10.00 น.	ทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรม
เวลา 10.00 – 10.30 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ)
เวลา 10.30 – 11.00 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญด้านความรับผิดชอบ)
เวลา 11.00 – 11.30 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญด้านการเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว)
เวลา 11.30 – 12.00 น.	หน่วยที่ 1 จิตสาธารณะต่อตนเอง (ความหมายและความสำคัญด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด)
เวลา 12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 – 14.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (ความรับผิดชอบ)
เวลา 14.00 – 15.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว)
เวลา 15.00 – 16.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด) และสรุปบททวน (การมีความรับผิดชอบ/ การเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมเมื่อใช้แล้ว/ การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด)

วันที่ 2

เวลา 09.00 – 09.30 น.	ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมรายงานตัว
เวลา 09.30 – 10.00 น.	หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น (ความหมายและความสำคัญด้านความรัก ความเอื้ออาทร)
เวลา 10.00 – 10.30 น.	หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น ความหมายและความสำคัญด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น)
เวลา 10.30 – 11.00 น.	หน่วยที่ 2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น ความหมายและความสำคัญด้านการอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน)
เวลา 11.00 – 12.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (ความรัก ความเอื้ออาทร)
เวลา 12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 – 14.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การเคารพสิทธิของผู้อื่น)
เวลา 14.00 – 15.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน)
เวลา 15.00 – 16.00 น.	สรุปบททวน (การมีความรัก ความเอื้ออาทร/ การเคารพสิทธิของผู้อื่น/ การอาสาทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน)

วันที่ 3

เวลา 09.00 – 09.30 น.	ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมรายงานตัว
เวลา 09.30 – 10.00 น.	หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม ความหมายและความสำคัญด้านการมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม)
เวลา 10.00 – 10.30 น.	หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม ความหมายและความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม)
เวลา 10.30 – 11.00 น.	หน่วยที่ 3 จิตสาธารณะต่อสังคม ความหมายและความสำคัญด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม)
เวลา 11.00 – 12.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม)
เวลา 12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 – 14.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม)
เวลา 14.00 – 15.00 น.	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ (การการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม)

เวลา 15.00 – 15.30 น. สรุปบททวน (การมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม/ การมีส่วนร่วม
ช่วยเหลือสังคม/ การการปฏิบัติตาม
กฎระเบียบของสังคม

เวลา 15.30 – 16.00 น. ทดสอบความรู้หลังการฝึกอบรม
หมายเหตุ : กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

สื่อประกอบการฝึกอบรม

สื่อการฝึกอบรมครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ใบกิจกรรมที่ 1.1-3.3
2. ใบความรู้ที่ 1.1-3.4
3. ตัวอย่างรูปภาพหรือวิดีโอทัศน์
4. บัตรภาพและบัตรคำ
5. แบบบันทึกผลการเรียนรู้ที่ 1-3

การวัดผลและประเมินผล

การวัดผล

1. วิธีทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. ตรวจสอบผลงาน โดยใช้แบบตรวจประเมินผลงานจากแบบ

บันทึกผลการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3

3. วิธีประเมินโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระหว่าง
ฝึกอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3

4. วิธีการสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นการใช้หลักสูตรฝึกอบรม
ประกอบด้วย 2 ด้าน คือด้านความพึงพอใจในการฝึกอบรม และด้านความสามารถของ
วิทยากรดำเนินการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมินผล

นักเรียนที่เข้าฝึกอบรมต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

1. มีผลการทดสอบหลังการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้เฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน
2. เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกกิจกรรมและทุกหน่วยการเรียนรู้
3. คะแนนประเมินผลงานทุกหน่วยการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4. คะแนนประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะทุกด้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

แนวทางดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วเป็นที่ยอมรับได้ทางวิชาการ ดังนั้นการใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่สามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมทุกข้อนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้ดำเนินการฝึกอบรมและวิทยากรทุกคนที่จะสามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจะต้องมีความชัดเจนในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังได้นำเสนอรายละเอียดมาแล้วในคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมนี้ และยังจำเป็นจะต้องใช้คู่มือนี้ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมตลอดการฝึกอบรม จำนวน 3 วัน นอกจากนี้คณะวิทยากรทุกคนจะต้องดำเนินการเป็นทีม และร่วมดำเนินการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบโดยยึดหลักสูตรฝึกอบรมเป็นหลัก ซึ่งสามารถสรุปแนวทางดำเนินการฝึกอบรม ได้ดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรฝึกอบรม และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน และวางแผนปฏิบัติร่วมกันทุกกิจกรรมการเรียนรู้
2. ประชุมวางแผนเพื่อเตรียมการร่วมกัน และสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนทุกประเด็น และมอบหมายภารกิจต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบการดำเนินการฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3 การประเมินผล การทำหน้าที่วิทยากรประจำวัน เป็นต้น และถ้าจำเป็นต้องออกความคิดเห็นร่วมกันให้ถ้อยแถลงเป็นหลักการในการดำเนินการ
3. เตรียมสื่อการเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามที่กำหนดไว้ทุกหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมให้ครบถ้วน ตามจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนการฝึกอบรม

4. เตรียมสถานที่ให้พร้อมและเอื้อต่อการเรียนรู้

5. แจ้งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบอรมรับทราบกำหนดการฝึกอบอรม และ

การเตรียมตัวเข้ารับการฝึกอบอรมล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์

ขั้นตอนดำเนินการฝึกอบอรม

1. คณะวิทยากรปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดตามตารางการฝึกอบอรมตามหลักสูตรเป็นหลัก

2. ประเมินผลการฝึกอบอรมตามที่ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้ครบถ้วน โดยใช้เครื่องมือที่กำหนดไว้แล้วในหลักสูตรฝึกอบอรม

3. ดำเนินการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินการฝึกอบอรมรายวัน หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบอรมในแต่ละวัน เพื่อปรับปรุงการดำเนินการฝึกอบอรมในวันถัดไป

ขั้นประเมินผลการฝึกอบอรม

1. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบอรมทุกคนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบอรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยที่มหาวิทยาลัยโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดไว้

2. ประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบอรมในวันสุดท้ายของการฝึกอบอรม โดยใช้เครื่องมือที่กำหนดไว้

3. ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน หลังการฝึกอบอรมเสร็จแล้ว 2 สัปดาห์ โดยครูที่ปรึกษาโดยใช้เครื่องมือที่กำหนด

เมื่อคณะวิทยากรดำเนินการประเมินผลการฝึกอบอรมตามหลักสูตรฝึกอบอรมครบถ้วนแล้วก็ดำเนินการวิเคราะห์ผลว่าได้ผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร และนำเสนอผลการฝึกอบอรมในรูปแบบของการจัดทำรายงานผลการดำเนินการฝึกอบอรมตามลำดับไป

แนวทางสรุปและจัดทำรายงานผลการฝึกอบรม

เมื่อคณะวิทยากรดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมครบถ้วนแล้ว สามารถจัดทำรายงานผลการดำเนินการฝึกอบรมในรูปแบบของการรายงานวิจัยการศึกษา โดยทั่วไปอย่างละเอียดหรือแบบย่อตามความต้องการและหรือตามจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม ซึ่งมีขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือประเมินหลักสูตรฝึกอบรมทุกชนิด
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้สถิติที่กำหนดไว้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t- test for Dependent Samples
3. แปรผลข้อมูลเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรฝึกอบรม

ส่วนที่ 3

การประเมินผลการฝึกอบรม

การประเมินผลการฝึกอบรบหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แนวทางการประเมินผลการฝึกอบรบ

การประเมินผลการฝึกอบรบหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม แบ่งการประเมินเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรบ ประกอบด้วย การประเมิน ดังนี้

1.1 การทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมจิตสาธารณะก่อนและหลังเรียน ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาด้านจิตสาธารณะต่อตนเอง จิตสาธารณะต่อผู้อื่น และจิตสาธารณะต่อสังคม จำนวน 20 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน

1.2 การประเมินผลงานในแต่ละหน่วยฝึกอบรบ โดยใช้แบบประเมินผลงานจากแบบบันทึกผลการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ประเด็นที่ 1 ความหมายของจิตสาธารณะในแต่ละด้าน ประเด็นที่ 2 ความสำคัญของจิตสาธารณะในแต่ละด้าน ประเด็นที่ 3 วิธีปฏิบัติตนให้มีจิตสาธารณะในแต่ละด้าน และประเด็นที่ 4 ผลกระทบที่เกิดจากการไม่มีจิตสาธารณะในแต่ละด้าน

1.3 ประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระหว่างฝึกอบรบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3 โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระหว่างและหลังฝึกอบรบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย

1.3.1 จิตสาธารณะต่อตนเอง 3 ด้าน คือ 1. มีความรับผิดชอบ 2. การใช้ของส่วนรวมเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา และ 3. การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกต้องกำหนด

1.3.2 จิตสาธารณะต่อผู้อื่น 3 ด้าน คือ 1. ความรัก ความเอื้ออาทร 2. ให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น และ 3. อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

1.3.3 จิตสาธารณะต่อสังคม 3 ด้าน คือ 1. มีจิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม 2. การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม และ 3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

2.การประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย
การประเมิน ดังนี้

2.1 การประเมินผลความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม โดยใช้แบบสอบถาม
ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรม จำนวน 10 ข้อ

2.2 การประเมินผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมของวิทยากร โดยใช้
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรม จำนวน 12 ข้อ และข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติม

ภาคผนวก ญ
ภาพการดำเนินงานกิจกรรมฝึกอบรม

ภาพกิจกรรมการดำเนินการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียน

ณ ห้องโสตศึกษา อาคารการะเวก

วันที่ 29-31 สิงหาคม 2563

โรงเรียนนาเตือพิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

นายลิขิต แก้วปীลา ประธานในพิธีเปิดการอบรมวันแรก

นักเรียนจิตอาสาทำหน้าที่รับลงทะเบียนผู้เข้ารับการอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ทีมเยาวชนตัวอย่างสร้างแรงบันดาลใจ “จิตสาธารณะ”

ร่วมถ่ายภาพกับประธานในพิธีและทีมวิทยากร

พักรับประทานอาหารกลางวัน/ ระดมความคิดเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ในแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

นำเสนอแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมถ่ายภาพกับวิทยากร

นำเสนอแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมถ่ายภาพกับวิทยากร

วิทยากรสร้างแรงบันดาลใจ โดย นางอังคณา เมตุลาและคณะ

กิจกรรมภาคสนามเก็บขยะในชุมชนในวันที่สอง

กิจกรรมภาคสนามเก็บขยะในชุมชนบ้านนาเดื่อ หมู่ 9

นำขยะที่เก็บไปทิ้งที่ปอขยะหมู่บ้านนาเดื่อ

กิจกรรมสะท้อนจิตสาธารณะในการอบรมวันที่สาม

วิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมสร้างกำลังใจในการเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายกิตติภพ สารโพคา
วัน เดือน ปีเกิด	26 มีนาคม 2519
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	152 หมู่ 6 ตำบลเหล่าใหญ่ อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46110
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม 48150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวชิรมกุฏ บางขุนพรหม พระนคร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2544	ศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) สาขาวิชาเอกปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2564	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2560	ครูผู้ช่วย โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2562	ครู โรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม